

Bijlagen toelichting

Bestemmingsplan Boterhuispolder

Gemeente Leiderdorp

wissing stedenbouw en ruimtelijke vormgeving b.v.

Inhoudsopgave bijlagen

1. Weidevogelmonitoring, 2009, van der Goes en Groot;
2. Flora- en faunaonderzoek, 2009, van der Goes en Groot;
3. Memo Externe veiligheid, 14 mei 2009, Milieudienst West-Holland;
4. Raadsbesluit inrichting Boterhuispolder, 9 maart 2009;
5. Inrichtingsplan Boterhuispolder, 22 januari 2009, Grontmij;
6. Nota van vooroverleg, april 2010;
7. Nota van zienswijzen, september 2010.

Bijlage 1: Weidevogelmonitoring, 2009, van der Goes en Groot

Weidevogels in de Boterhuispolder bij Leiderdorp

Inventarisatie 2009

F.M. van Groen

2009

Opdrachtgever
Gemeente Leiderdorp en Gemeente Teylingen

Van der Goes en Groot
Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau

G&G-rapport 2009-8

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding tot het onderzoek.....	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	5
1.3	Ligging van het onderzoeksgebied	5
2	Methode	6
2.1	Broedvogels	6
3	Broedvogels.....	7
3.1	Vogels van de Rode Lijst.....	7
3.2	Niet-broedvogels	8
4	Conclusies	8
5	Literatuur	9
Bijlage 1	Verspreidingskaarten broedvogels.....	10

1 >>> Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

De gemeente Leiderdorp wil in de Boterhuispolder het landschap ontwikkelen op basis van het recentelijk vastgestelde landschapsonwikkelingsplan.

De gemeente Leiderdorp en de gemeente Teylingen hebben aan Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend tot onderzoek naar het voorkomen van weidevogels in de gehele Boterhuispolder ten behoeve van het opstellen van het bestemmingsplan.

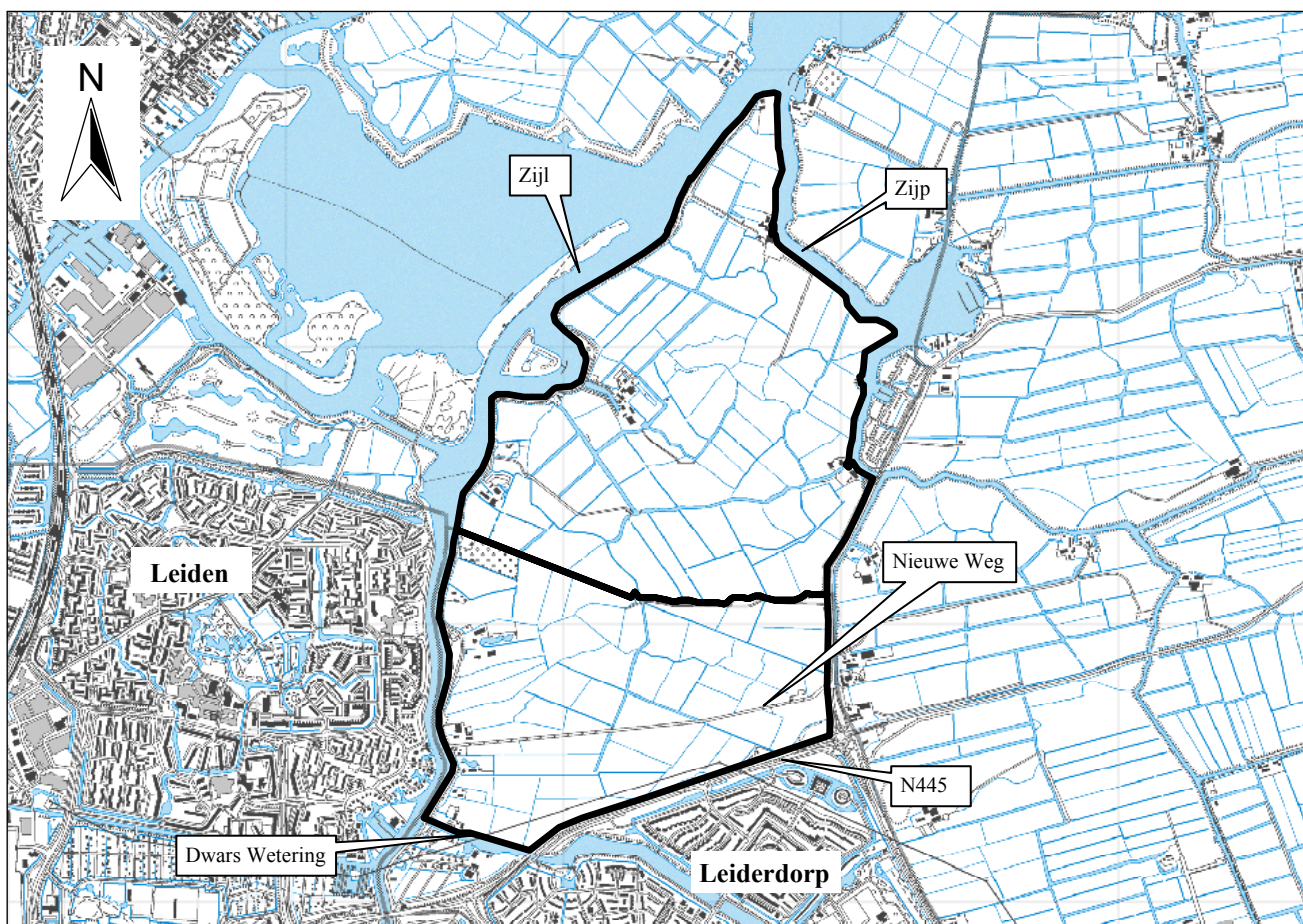
1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van weidevogels binnen het onderzoeksgebied.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

In Figuur 1 is de ligging van de Boterhuispolder aangegeven. Het noordelijk deel van het gebied behoort bij de gemeente Teylingen, het zuidelijk deel bij Leiderdorp.

Het onderzoeksgebied ligt ten noorden van Leiderdorp en wordt begrensd door de N445 en de Dwars Wetering in het zuiden, de Leidse Weg in het oosten en de wateren Zijl en Zijp in het westen en noorden. In het zuiden wordt de polder doorsneden door de vrij rustige Nieuwe Weg. Het gebied is open van karakter en bestaat voor het grootste deel uit grasland en smalle en bredere sloten. De percelen worden voornamelijk begraasd met schapen en rundvee. Enkele percelen kennen een hooilandbeheer. Langs de Zijldijk bevinden zich enkele erven en bosschages. Het gebied is 267 ha groot.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied Boterhuispolder (267 ha).

2 Methode

2.1 Broedvogels

Het doel van het broedvogelonderzoek was inzicht te krijgen in de aanwezige weidevogelsoorten, hun relatieve aantallen en hun verspreiding (namen volgens BIJLSMA *ET AL.*, 2001). Het is uitgevoerd conform de landelijk gebruikelijke methodiek zoals uitgebreid beschreven in de 'Handleiding Broedvogel Monitoring Project' (VAN DIJK, 2004) en samengevat in CUR (1999).

In totaal zijn in de periode april t/m juni vijf bezoeken uitgevoerd, allen vroeg in de ochtend vanaf zonsopgang. Op dit tijdstip van de dag is de activiteit van de meeste vogelsoorten het hoogst en worden dus de meeste waarnemingen gedaan.

De inventarisatie was met name gericht op het verkrijgen van een goed beeld van de aantallen en verspreiding van weidevogels in de Boterhuispolder. Vogels die broeden op erven en in bosschages zijn tijdens de inventarisatie buiten beschouwing gelaten.

Tijdens het veldwerk moeten de weersomstandigheden gunstig zijn in verband met de activiteit van de vogels. Zo is er geen veldwerk uitgevoerd tijdens perioden met regen en/of harde wind.

De bezoekdatums staan in Tabel 1.

Tabel 1.

Bezoekdatums broedvogelinventarisatie in de Boterhuispolder in 2009.

Bezoek	Datum
1	23 april
2	3 mei
3	16 mei
4	30 mei
5	17 juni

Na het digitaliseren van alle geldige waarnemingen zijn deze met behulp van een door Van der Goes en Groot ontwikkeld programma geclusterd tot territoria, waarbij de SOVON-criteria (VAN DIJK, 2004) werden gehanteerd. Vervolgens zijn deze territoria gecontroleerd.

3 Broedvogels

In totaal zijn van 20 soorten 372 territoria vastgesteld (zie Tabel 2). De verspreidingskaarten van de vastgestelde broedvogels zijn te vinden Bijlage 1.

Tabel 2.

Aantal territoria van broedvogels in de Boterhuispolder in 2009.

Soort	Aantal	Soort	Aantal
Knobbelswaan	8	Kuifeend	14
Grauwe gans	14	Fazant	2
Grote canadese gans	7	Waterhoen	4
Nijlgans	4	Meerkoet	47
Bergeend	2	Scholekster	29
Krakeend	22	Kievit	69
Wilde eend	71	Grutto	50
Soepeend	2	Tureluur	23
Zomertaling	1	Visdief	1
Slobeend	1	Rietgors	1
Aantal soorten			20
Aantal territoria			372

Van enkele soorten zijn onvoldoende waarnemingen verzameld om territoria vast te stellen. Het betreft de Smient (een paartje op 25 april en een mannetje op 3 mei even ten noorden van de Nieuwe Weg), de Buizerd (een paartje op 17 juni) en de Witte kwikstaart (territoriale vogel op 16 mei aan de oostzijde van de Verlaatsloot).

De vastgestelde broedvogels zijn hieronder gerangschikt naar ecologische hoofdgroep (SIERDSEMA, 1995).

Watervogels

Knobbelswaan, Grauwe gans, Grote canadese gans, Nijlgans, Bergeend, Krakeend, Wilde eend, Soepeend, Zomertaling, Slobeend, Kuifeend en Meerkoet (12 soorten, 194 territoria).

Moerasvogels

Waterhoen en Rietgors (2 soorten, 5 territoria).

Akker- en weidevogels

Fazant, Scholekster, Kievit, Grutto en Tureluur (5 soorten, 173 territoria).

De meeste soorten broedvogels in het onderzoeksgebied komen algemeen voor in Nederland.

Naast Scholekster, Kievit, Grutto en Tureluur worden ook Krakeend, Zomertaling, Slobeend en Kuifeend tot de weidevogels gerekend. Behalve Scholekster en Kievit worden al deze soorten tot de kritische weidevogels gerekend. Alle weidevogels samen bezetten 209 territoria in de Boterhuispolder (267 ha), dit is ruim 78 territoria per 100 ha. De kritische soorten zijn aanwezig met 111 territoria, dit is ruim 41 territoria per 100 ha. Hiermee classificeert de Boterhuispolder zich tot een Soortenrijk Weidevogelgebied (zie Tabel 3). Opvallend is het volledig ontbreken van de zangvogels onder de weidevogels

(Veldleeuwerik, Graspieper en Gele kwikstaart). Vooral de Grutto is met 50 territoria relatief talrijk aanwezig in het gebied.

Tabel 3.

Overzicht van de verschillende typen weidevogelgebied. Per type staat het aantal territoria per 100 ha vermeld voor alle soorten en de kritische soorten, (VAN 'T VEER & SCHARRINGA, 2008).

Type weidevogelgebied	alle S	kritische S
Zeer Soortenrijk Weidevogelgebied	≥ 100	≥ 50
Soortenrijk Weidevogelgebied	≥ 75	≥ 35
Belangrijk algemeen weidevogelgebied	≥ 50	≥ 20
Algemeen Weidevogelgebied	≥ 25	n.v.t.
Basis Weidevogelgebied	≥ 5 - < 25	n.v.t.

3.1 Vogels van de Rode Lijst

Van de 20 vastgestelde broedvogels komen er vijf voor op de 'Rode Lijst' van bedreigde vogelsoorten in Nederland. Het betreft de Zomertaling (kwetsbaar), de Slobeend (kwetsbaar), de Grutto (gevoelig), de Tureluur (gevoelig) en de Visdief (kwetsbaar).

Zomertaling

Zomertalingen zijn kleine eenden die door hun schuwe gedrag meestal niet opvallen. Vaak houden ze zich op in de dichte begroeiing van slootoevers. Het enige territorium van de Zomertaling bevond zich bij de Verlaatsloot centraal in het gebied.

De Zomertaling is een kritische vogel die zich ophoudt bij drassige, structuurrijke grazige vegetaties en plaatselijk open water. Ongeveer een kwart van de West-Europese populatie Zomertalingen broedt in Nederland. Sinds de jaren 70 van de vorige eeuw is de Nederlandse populatie Zomertalingen sterk afgenomen. De Zomertaling staat daarom op de Rode Lijst vermeld in de categorie "kwetsbaar".

Slobeend

De Slobeend is een vrij schuwe karakteristieke vogel die vooral broedt in open waterrijke graslandgebieden. Het een vrij kritische broedvogel die binnen Nederland voornamelijk broedt in de graslandgebieden van West- en Noord-Nederland. Het broedsucces is afhankelijk van rust (laat maaien), lage beweidingdruk en de aanwezigheid van open water met voldoende oevervegetatie.

Alleen in het noordelijk deel van de Boterhuispolder was een territorium van de Slobeend aanwezig.

Vanwege de forse achteruitgang sinds begin jaren zestig (25-50%) staat de Slobeend vermeld op de Rode Lijst in de categorie "kwetsbaar".

Grutto

Met 50 territoria vormt de Boterhuispolder een belangrijk gebied voor de Grutto. De meeste territoria

bevonden zich aan weerszijden van de Verlaatsloot centraal in het gebied. Hier liggen ook enkele hooilanden die ten tijde van het vijfde bezoek op 17 juni nog niet gemaaid waren.

De Grutto is een karakteristieke vrij kritische vogel van vochtige tot drassige grazige vegetaties. Binnen Europa bereikt de Grutto in Nederland de hoogste dichtheden. In ons land broedt bijna de helft van de Europese populatie.

De Grutto geeft de voorkeur aan kruidenrijke, vochtige graslanden met vrij hoog gras en een zachte bodem. Op bouwland broedt hij zelden. De Grutto houdt van vrij uitzicht, zodat predatoren op tijd kunnen worden waargenomen.

Sinds 1990 is de stand in Nederland meer dan gehalveerd. Vanwege deze achteruitgang staat de Grutto als “gevoelig” vermeld op de Rode Lijst. De instandhouding van grote, open en kruidenrijke graslandgebieden met een mozaïek van gebruikstypen is van groot belang voor deze soort.

Tureluur

Met 23 territoria is de Tureluur goed vertegenwoordigd in de Boterhuispolder. Er zijn grofweg twee clusters territoria van de Tureluur te onderscheiden; in de noordelijke punt van het gebied en rond de Nieuwe Weg, met name het gedeelte ten zuiden van de Verlaatsloot.

De Tureluur is een vrij kritische broedvogel van open, vochtig grasland met enig reliëf. Deze vogel stelt vrij hoge eisen aan zijn leefgebied. Hij prefereert structuurrijke, slecht ontwaterde kruidenrijke weilanden. Tureluurs met jongen zoeken vaak beweide percelen op, maar foerageren ook veel in greppels en langs slootkanten. Hierdoor hebben ze minder te lijden van vroeg maaien dan de Grutto.

Vanwege de achteruitgang in Nederland staat de Tureluur als “gevoelig” vermeld op de Rode Lijst.

Visdief

Op 17 juni werd op een slootoever ten noorden van Nieuwe Weg een broedende Visdief opgemerkt.

De Visdief is in polders een vrij kritische broedvogel bij kleinschalig, ondiep (matig) voedselrijk open water.

de Rode Lijst (Zomertaling, Slobeend, Grutto, Tureluur en Visdief).

- ♣ Met 78 territoria per 100 ha voor alle weidevogels samen en 41 territoria per 100 ha voor de kritische soorten weidevogels kwalificeert de Boterhuispolder zich als een Soortenrijk Weidevogelgebied.
- ♣ De kritische soorten Grutto en Tureluur bereiken relatief hoge dichtheden in de Boterhuispolder.
- ♣ Opvallend is het volledig ontbreken van de zangvogels onder weidevogels in de Boterhuispolder.

3.2 Niet-broedvogels

Op 3 mei bevond zich een Ooievaar langs de Zijldijk. Ten zuiden van de Nieuwe weg werd op 25 april een jagende Torenvalk gezien.

4 Conclusies

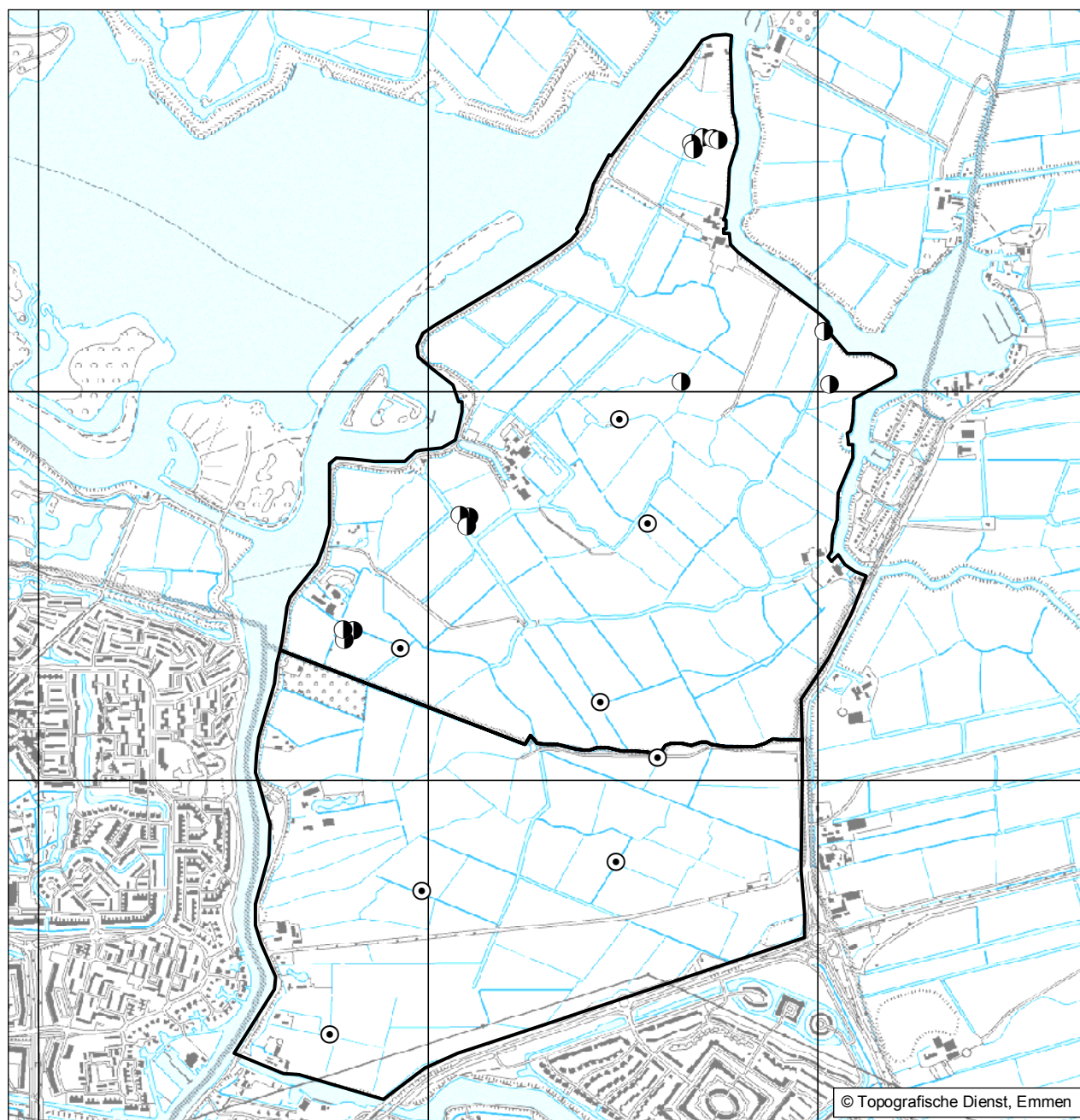
In de Boterhuispolder zijn in 2009 twintig soorten broedvogels vastgesteld, waarvan er vijf voorkomen op

5 Literatuur

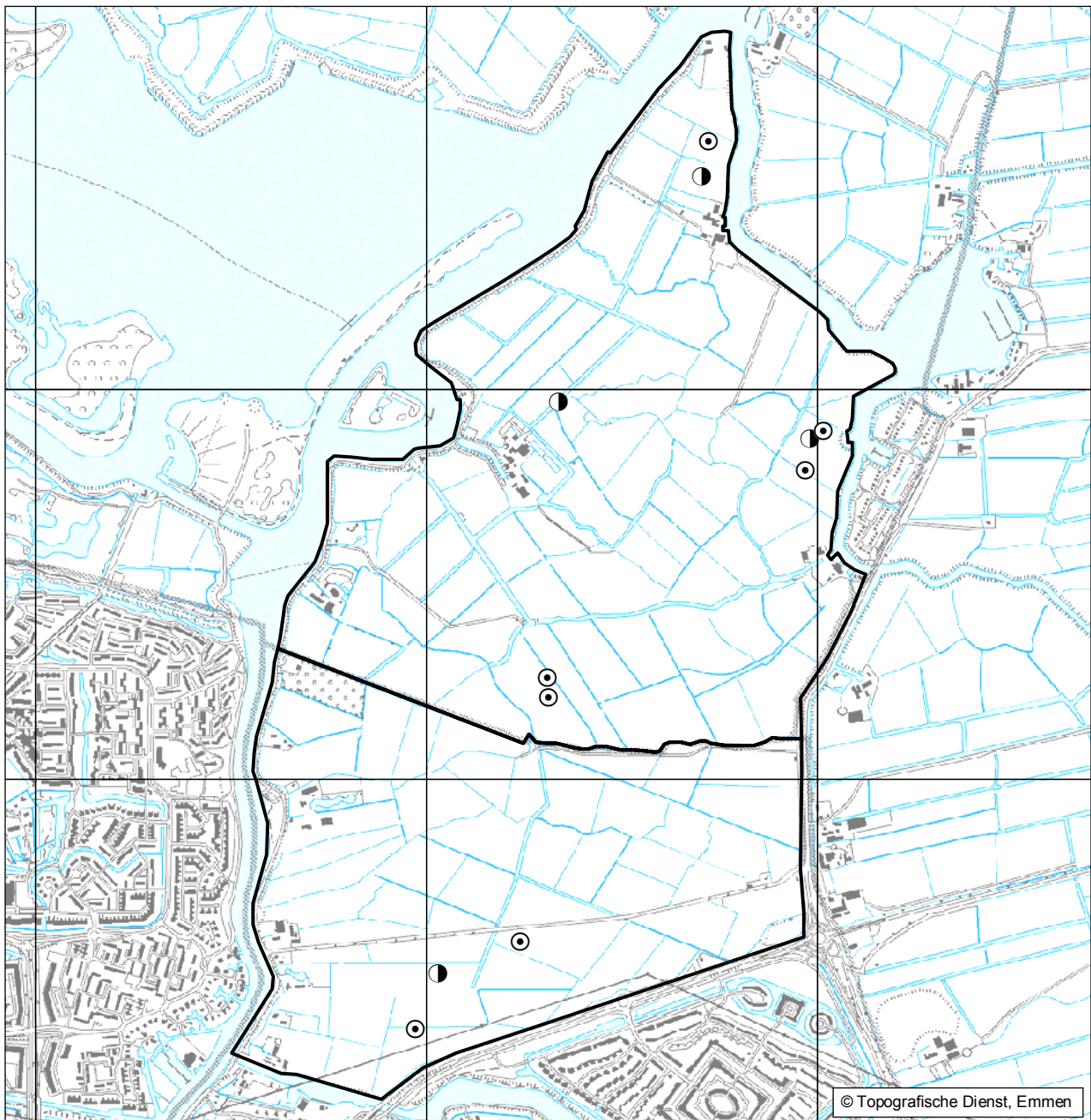
- BIJLSMA, R.G., HUSTINGS F. & C.J. CAMPHUYSEN, 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland*. Haarlem/Utrecht.
- CUR, 1999. *Natuurvriendelijke oevers: Fauna (red. H. Hollander). Hoofdstuk 6 Monitoring en evaluatie, pp. 76-105*. Publicatie 203, Stichting CUR, Gouda.
- DIJK, A.J. VAN, 2004. *Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken)*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- DUUREN, J. VAN, G.J. EGGINK, J. KALKHOVEN, J. NOTENBOOM, A.J. VAN STRIEN & R. WORTELBOER (eindredactie), 2003. *Natuurcompendium 2003. Natuur in cijfers*. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg en Heerlen, Milieu- en Natuurplanbureau, Bilthoven (RIVM) en Wageningen (DLO).
- SIERDSEMA, HENK, 1995. *Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen*. SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- VAN BEUSEKOM R., HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER, K. & THISSEN J. (RED.), 2005. *Rode Lijst van Nederlandse broedvogels*. Tirion uitgevers B.V., Baarn.
- VAN 'T VEER, R & C.J.G. SCHARRINGA, 2008. *Weidevogelonderzoek Laag Holland 2006, analyse en interpretatie van de aangetroffen soorten, aantallen en dichtheden in 30.000 hectare weidevogelgebied*. Landschap Noord-Holland, maart 2008.

Bijlage 1 Verspreidingskaarten broedvogels

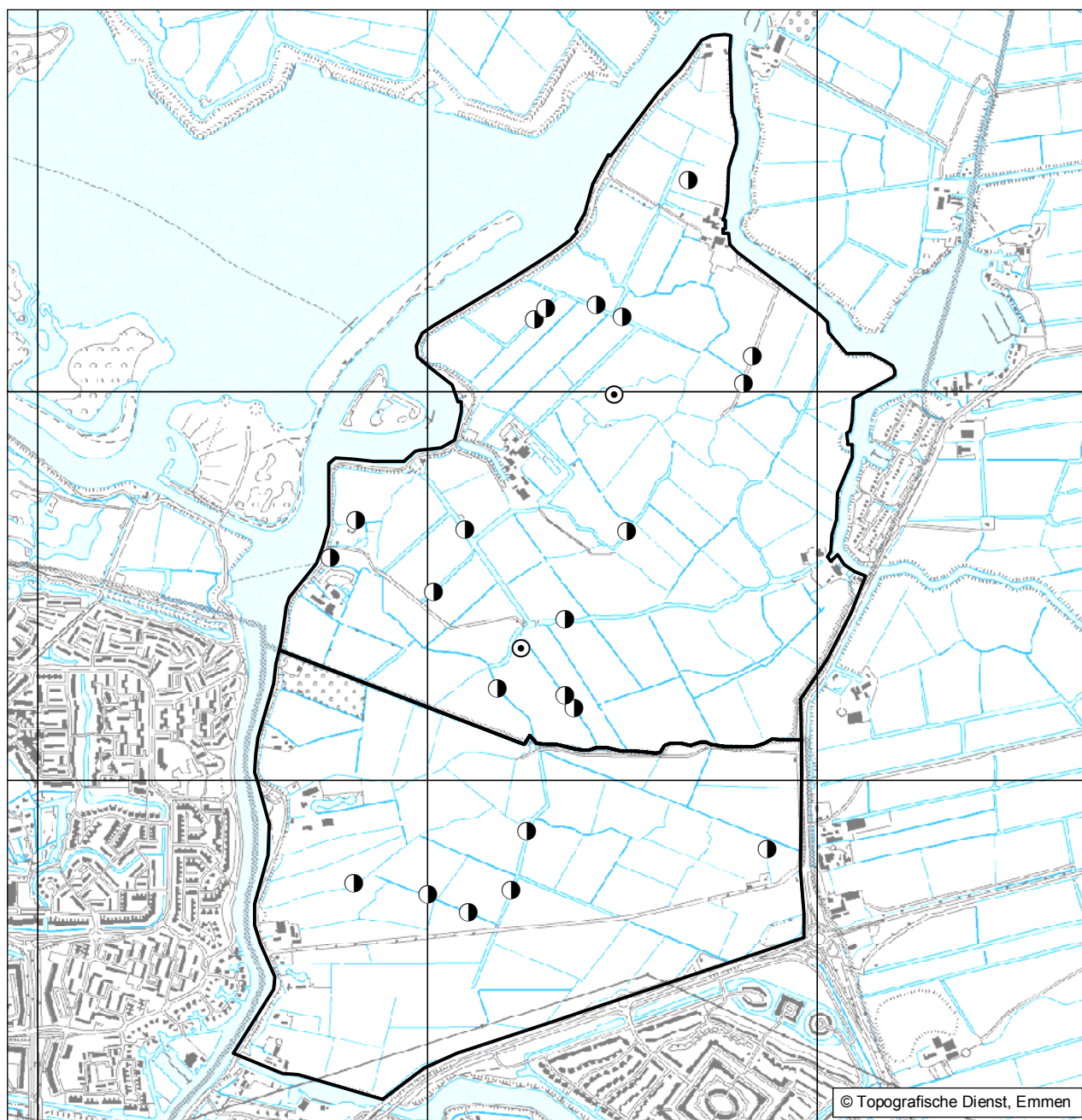
⊙ **Knobbelzwaan (8)**

◐ **Grauwe gans (14)**

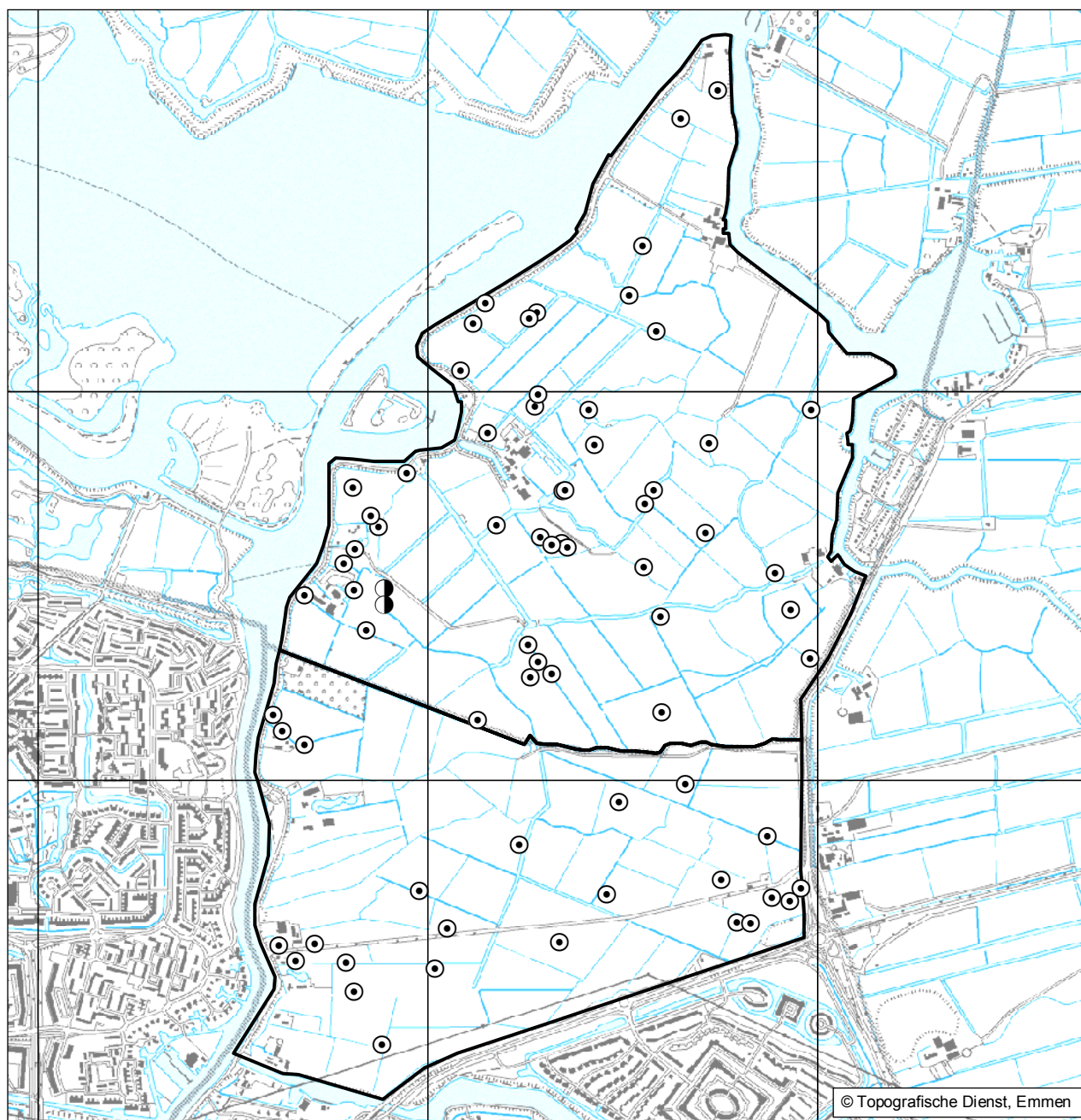
○ **Grote canadese gans (7)**

◐ **Nijlgans (4)**

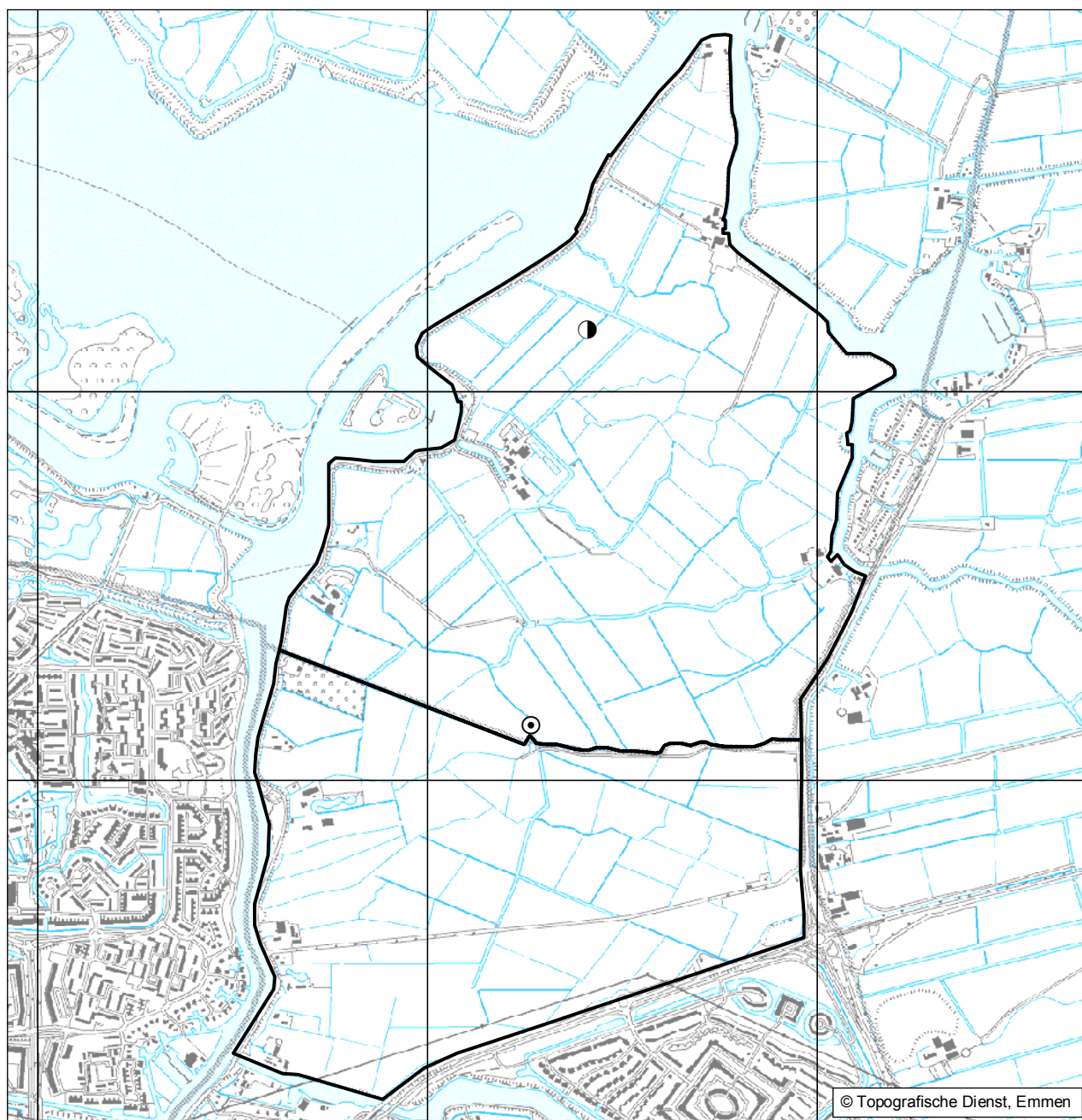
⊙ **Bergeend (2)**

● **Krakeend (22)**

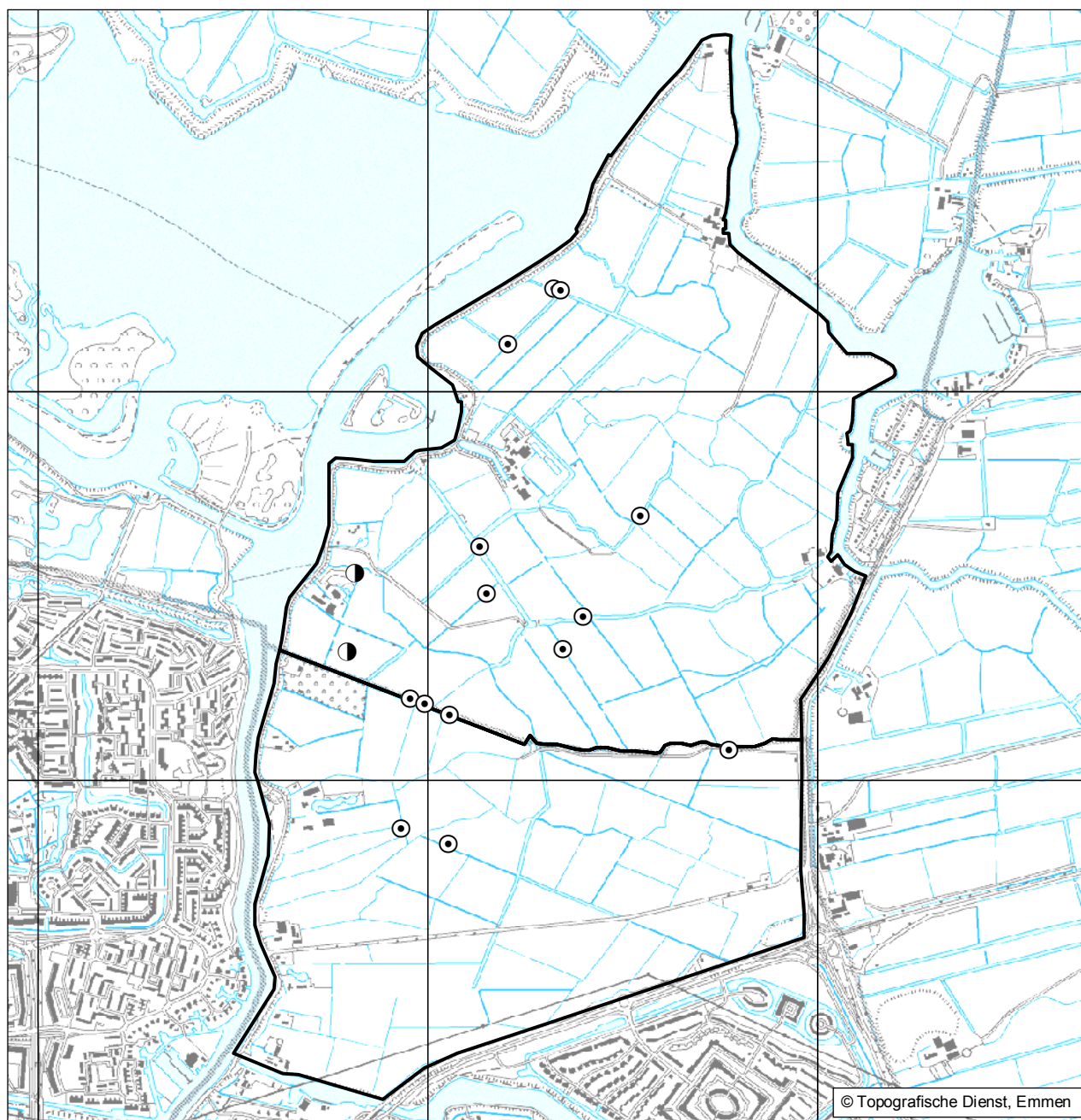
○ **Wilde eend (71)**

● **Soepeend (2)**

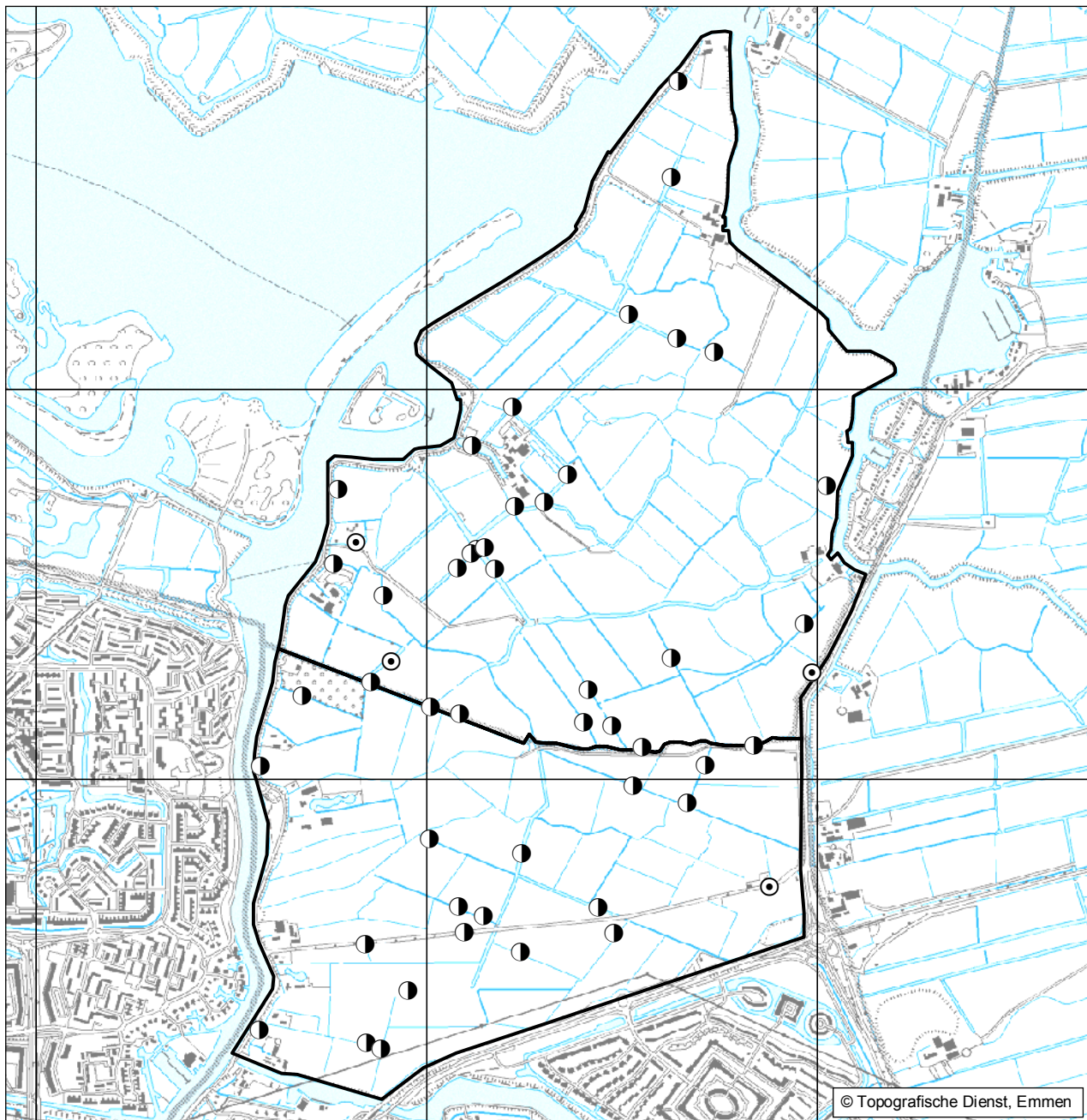
⊙ **Zomertaling (1)**

● **Slobeend (1)**

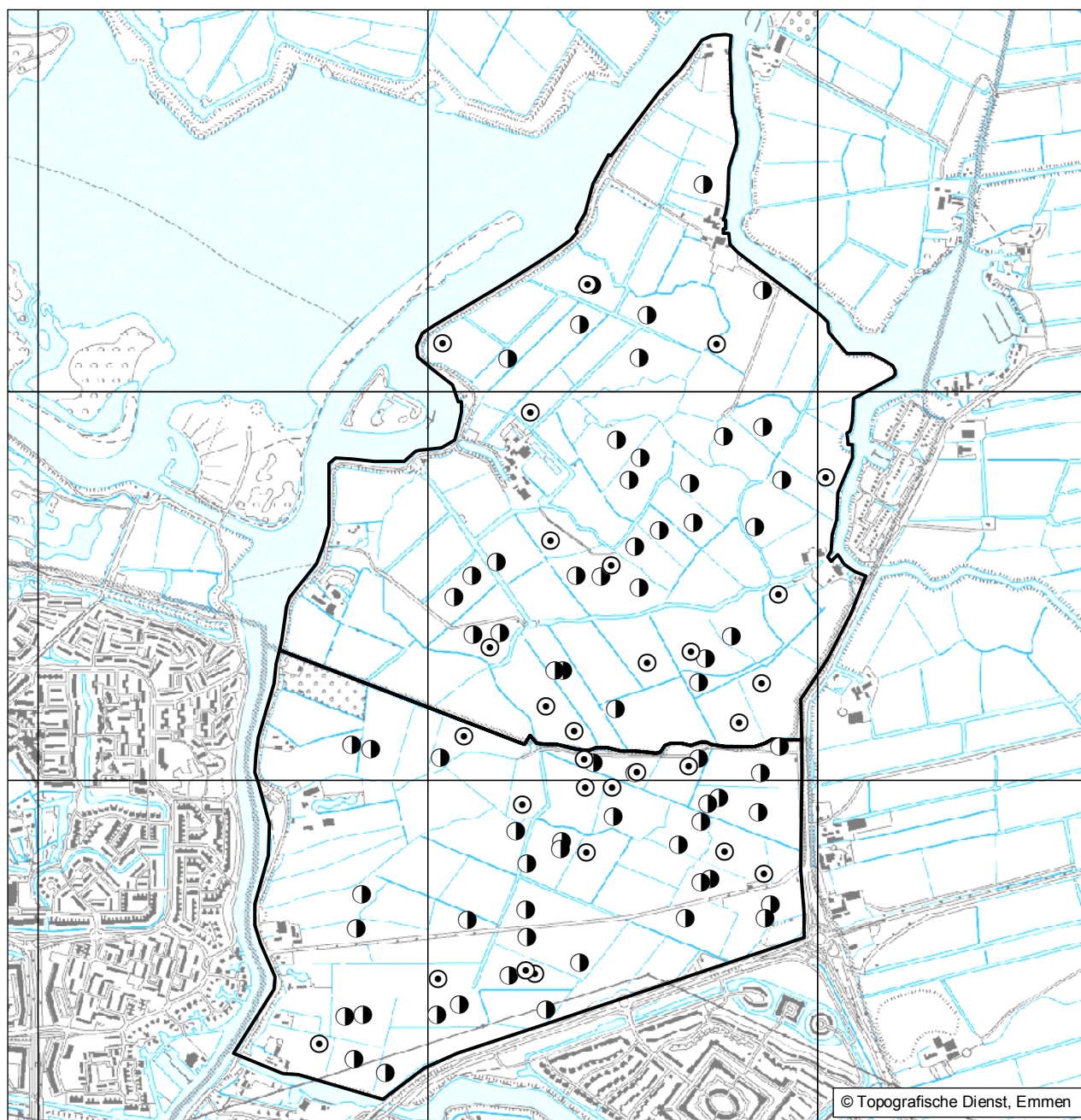
○ **Kuifeend (14)**

● **Fazant (2)**

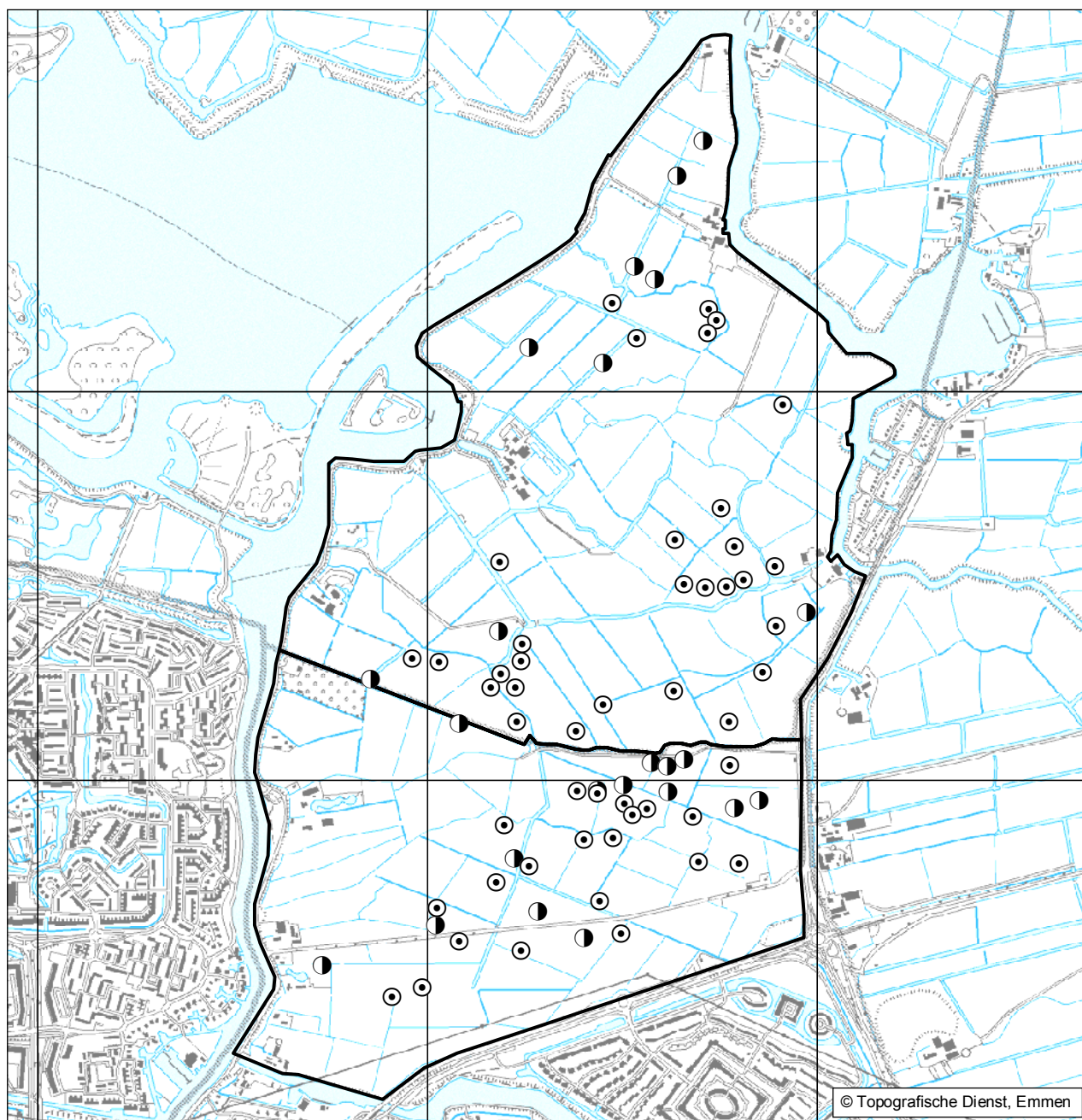
⊙ **Waterhoen (4)**

● **Meerkoet (47)**

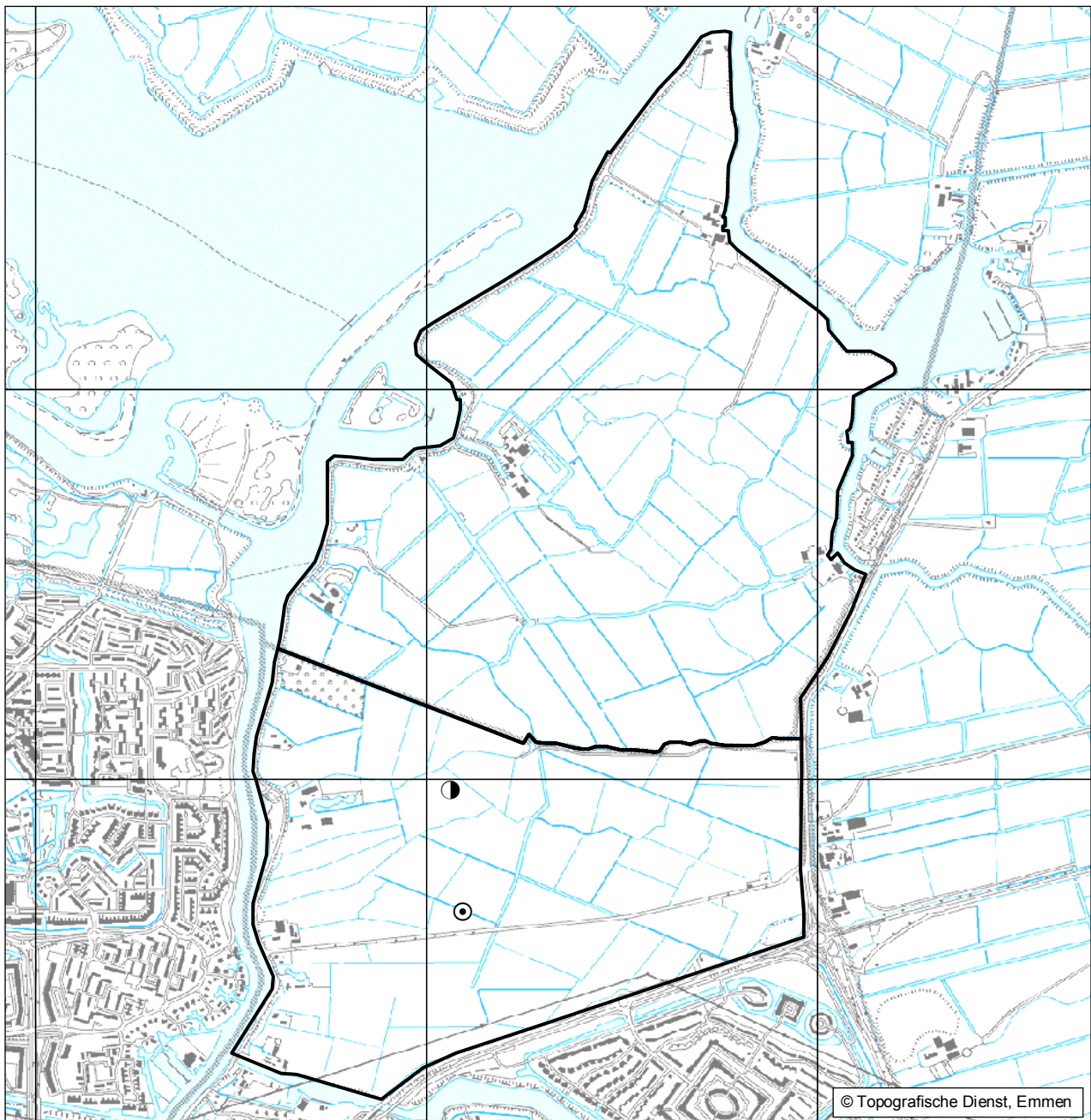

○ **Scholekster (29)**

◐ **Kievit (69)**

- ⊙ **Grutto (50)**
- **Tureluur (23)**

- **Visdief (1)**
- ◐ **Rietgors (1)**

Bijlage 2: Flora- en faunaonderzoek, 2009, van der Goes en Groot

Boterhuispolder bij Leiderdorp

Inventarisatie beschermde flora en fauna 2009

M. van Straaten
B. van Schooten

2009

Opdrachtgever
Gemeente Leiderdorp

Van der Goes en Groot
Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau

G&G-rapport 2009-37

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding tot het onderzoek.....	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	5
1.3	Ligging van het onderzoeksgebied	5
2	Flora- en faunawet.....	6
2.1	Zorgplicht.....	6
2.2	Verbodsbepalingen	6
2.3	Vrijstellingen.....	6
2.4	Ontheffingsmogelijkheid.....	6
3	Methode	8
3.1	Flora.....	8
3.2	Vissen.....	8
3.3	Amfibieën	8
3.4	Zoogdieren	8
3.4.1	Vleermuizen	8
4	Flora en vegetatie.....	9
5	Vissen	10
6	Amfibieën.....	11
7	Zoogdieren	12
7.1	Vleermuizen	12
7.2	Overige zoogdieren.....	12
8	Conclusie en aanbevelingen	13
8.1	Procedure	13
9	Literatuur	15
Bijlage 1	Verspreidingskaart beschermde flora	16
Bijlage 2	Verspreidingskaart beschermde vissen	17
Bijlage 3	Verspreidingskaart beschermde amfibieën.....	18
Bijlage 4	Verspreidingskaart vleermuizen	19
Bijlage 5	Locatie vleermuisverblijf	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

De gemeente Leiderdorp wil in de Boterhuispolder tussen Leiden en Leiderdorp het landschap ontwikkelen op basis van het recentelijk vastgestelde landschapontwikkelingsplan.

De gemeente Leiderdorp heeft aan Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend tot een flora- en faunaonderzoek in het zuidelijk deel van de Boterhuispolder ten behoeve van het opstellen van het bestemmingsplan.

Bij het opstellen van een bestemmingsplan, waarbij natuurwaarden in het geding (kunnen) zijn, moet op grond van een onderzoek worden vastgesteld of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is vereist. Dit vraagt aan het bevoegd gezag drie handelingen:

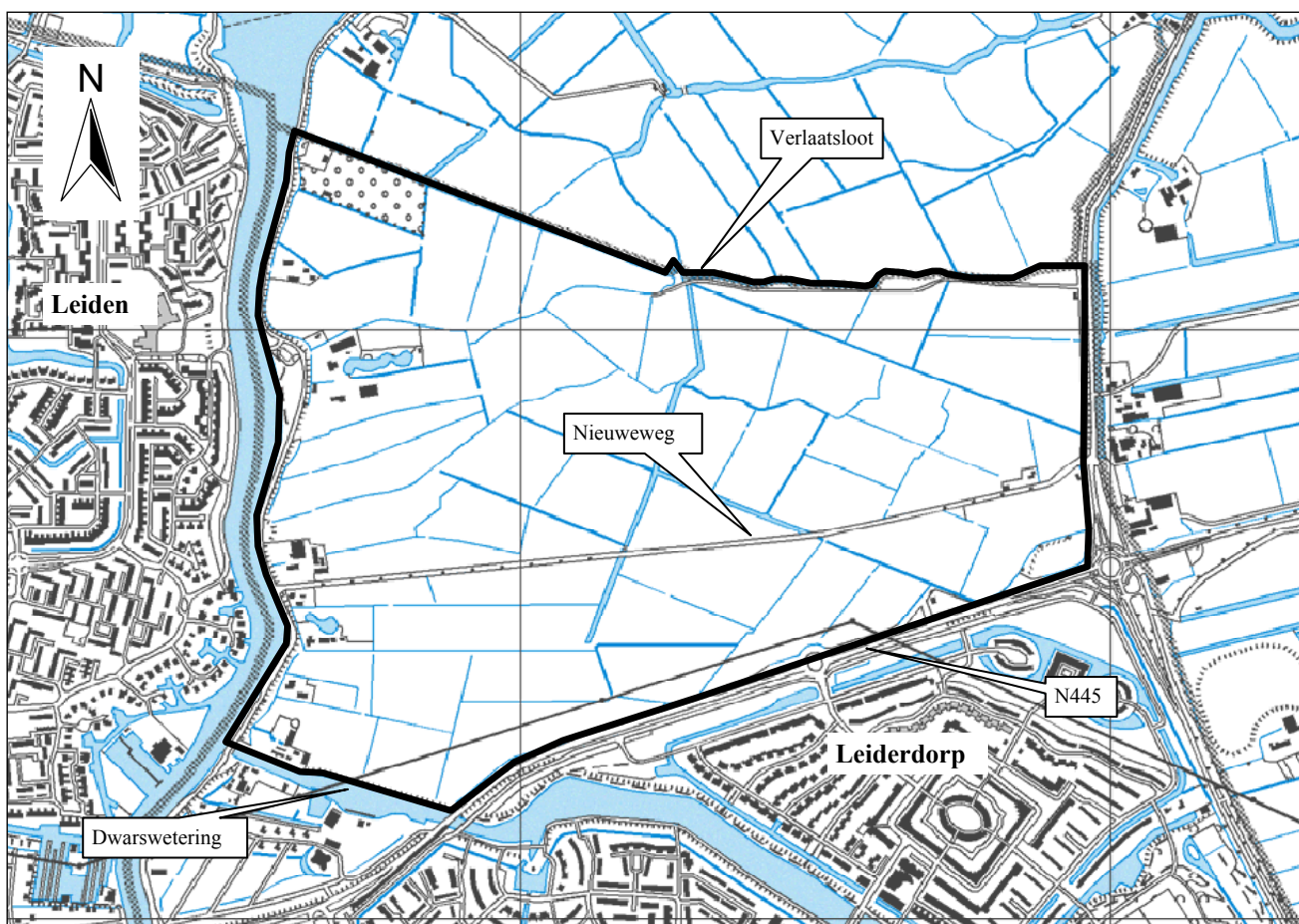
- ♣ Het (laten) verrichten van een onderzoek naar natuurwaarden.
- ♣ Het geven van een oordeel over de noodzaak van een ontheffing ex. Art. 75 FFW.
- ♣ Het geven van een oordeel over de verwachting of een dergelijke ontheffing kan worden verleend.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. Het gaat om dat deel van de Boterhuispolder dat op het grondgebied van de gemeente Leiderdorp ligt. Het onderzoeksgebied ligt ten noorden van Leiderdorp en wordt begrensd door de N445 en de Dwarswetering in het zuiden, de Leidseweg in het oosten, de Verlaatsloot in het noorden en de watergang Zijl in het westen. Het gebied wordt doorsneden door de vrij rustige Nieuweweg. Het onderzoeksgebied is open van karakter en bestaat voor het grootste deel uit grasland en smalle en bredere sloten. De percelen worden voornamelijk begraasd met schapen en rundvee. Langs de Zijldijk bevinden zich enkele erven en bosschages. Het gebied is 109 ha groot.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied Boterhuispolder (109 ha).

2 Flora- en faunawet

2.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Flora- en faunawet is de zorgplicht in artikel 2. Hierin staat “dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

2.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bepaalt dat het verboden is planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (art. 8).

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen, dan wel opzettelijk te verontrusten (artt. 9 en 10).

Verder is het verboden van beschermde diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (art. 11) en dit geldt ook voor eieren (art. 12).

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

Eind augustus 2009 heeft Dienst Regelingen van het ministerie van LNV een ‘uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet’ op de website gepubliceerd (www.hetlnvloket.nl) Hierin komt uitgebreid de status van jaarrond beschermde vogels aan de orde:

- ♣ Verschillende soorten vogels die jaarrond van hun nest gebruik maken of zeer honkvaste vogels die voor hun broedplaats afhankelijk zijn van bebouwing of bepaald biotoop of die niet of nauwelijks in staat zijn zelf een nieuw nest te maken worden onderverdeeld in categorie 1 t/m 4, jaarrond beschermd.
- ♣ Vogels die weliswaar honkvast zijn en vaak terugkeren naar de plaats waar zij eerder ook broedden of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om als een broedplaats verloren is gegaan, zich elders te

vestigen, zijn *niet* jaarrond beschermd. Deze vogels worden genoemd in categorie 5.

2.3 Vrijstellingen

Bij Algemene Maatregel van Bestuur is de Mol vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven¹.

In een ministeriële regeling zijn vervolgens nog andere algemene soorten aangewezen die alleen vrijgesteld zijn van de verboden van de artikelen 8 t/m 12, indien het gaat om werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting². Voor deze soorten hoeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd, maar de zorgplicht blijft onverminderd gelden. Dit wordt het “lichtste beschermingsregime” genoemd, geldend voor de z.g. “**tabel 1**”-soorten (zo genoemd naar de toelichting bij de bovengenoemde Regeling en ook gehanteerd in de LNV-brochure “Buiten aan het werk?”). Broedvogels vallen hier niet onder.

2.4 Ontheffingsmogelijkheid

De realisatie van activiteiten, zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, heeft veelal beschadiging of de vernieling tot gevolg van de voortplanting- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende beschermde soorten. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet³ aangevraagd worden.

Als er andere beschermde soorten voorkomen dan de soorten die zijn vrijgesteld van de verboden, kan de voorgenomen (bouw)activiteit alleen worden gerealiseerd als een ontheffing is verleend. De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, op basis van de twee andere beschermingsregimes⁴:

- ♣ Zwaar beschermingsregime, geldend voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor apart aangewezen soorten in een vernieuwde “bijlage 1” van het Besluit vrijstellingen beschermde dier- en

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, Staatsblad 2000, 525, art. 16e

² Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23

³ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, Staatsblad 2000, 525

⁴ wijziging in Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten in Staatsblad 2004, 501, vnl. artt. 16b en 16c

plantensoorten. Zij vormen samen de “**tabel 3**”-soorten. Ook vogels vallen hieronder.

- ♣ Minder zwaar beschermingsregime, geldend voor de overige beschermde soorten (“**tabel 2**”), maar niet de eerdergenoemde algemene soorten (“**tabel 1**”).

Indien men in het bezit is van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud en van bestendig gebruik voor de tabel 2-soorten en ook voor vogels geen ontheffing aangevraagd te worden.

3 Methode

3.1 Flora

Het doel van de inventarisatie was inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten (namen volgens VAN DER MEIJDEN, 2005). De inventarisatie heeft plaatsgevonden op 18 juni 2009. Voor de abundantie is de classificatie uit Tabel 1 aangehouden.

Tabel 1.
Abundantieklassen voor florakartering.

Abundantieklasse	Aantal exemplaren
1	1-5
2	6-25
3	26-50
4	51-500
5	501-5000

3.2 Vissen

Het doel van de visseninventarisatie was inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de meest recente versie van het protocol voor inventarisaties zoals dat is opgesteld door Gegevens Autoriteit-Natuur (GA-N).

Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd waarbij gevestigd is met een elektro-apparaat. De veldbezoeken zijn uitgevoerd op 31 juli, 25 augustus en 22 oktober, 2009. Er zijn steekproeven uitgevoerd op locaties en in biotopen waar zich de hoogste trefkans voor de meeste soorten voordoet. Alle waarnemingen zijn op veldkaarten ingetekend. Daarbij is de classificatie uit Tabel 2 aangehouden.

Tabel 2.
Abundantieklassen voor faunakartering.

Abundantieklasse	Aantal exemplaren
1	1
2	2-5
3	6-10
4	11-20
5	>20

Elektrisch vissen houdt in dat er een stroomveld in het water wordt aangebracht waardoor vissen verdoofd raken. De tijdelijk verdoofde vissen kunnen worden opgeschept en ter plekke gedetermineerd. In de kleine wateren zoals sloten en plassen werd de elektrovisserij al wadend uitgevoerd met behulp van een draagbaar elektro-apparaat. Omdat deze inventarisatie in de nazomer is uitgevoerd worden er veel eenzomerige exemplaren gevangen van de wat grotere en vrijzwemmende soorten gevangen.

Naast deze methode werden eventuele zichtwaarnemingen uiteraard meegenomen. Hierbij kan men denken aan soorten als Karper, Brasem, Snoek en Ruisvoorn.

3.3 Amfibieën

Het doel van dit onderzoek was inzicht te krijgen in de aanwezigheid van soorten en hun voortplantingslocaties. Het onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk gebruikelijke methodiek zoals uitgebreid beschreven in RAVON WERKGROEP MONITORING (1997) en samengevat in CUR (1999).

Er zijn 4 avond-/nachtbezoeken uitgevoerd (18, 19, 24 mei en 10 juni, 2009) en 1 dagbezoek (3 juli 2009). De bezoeken zijn zoveel mogelijk tijdens vochtig en rustig weer uitgevoerd. Alle waarnemingen zijn op veldkaarten ingetekend.

Tijdens een nachtelijk bezoek worden de potentiële voortplantingsplaatsen opgezocht en worden de roepende mannetjes geteld. Ook kunnen op paden en andere open plekken 's nachts adulte dieren worden waargenomen (vooral kikkers en padden).

Tijdens een dagbezoek wordt met een schepnet gemonsterd. Aan de hand van de waargenomen larven kan afgeleid worden van welke soorten op welke plaatsen daadwerkelijk voortplanting heeft plaatsgevonden. Daarnaast kunnen ook adulte watersalamanders worden gevangen.

Voor de kaarten is de classificatie uit Tabel 2 aangehouden.

3.4 Zoogdieren

Het doel van het zoogdieronderzoek was in het algemeen inzicht te krijgen in de aanwezige soorten. Daartoe zijn losse waarnemingen van zoogdieren altijd op kaart genoteerd. Uiteraard kunnen daardoor soorten gemist zijn, er is geen vallenonderzoek uitgevoerd.

De aanwezigheid van bepaalde soorten zoogdieren en de populatiegrootte, kunnen nogal verschillen in plaats en tijd. Hierdoor is elke uitgevoerde inventarisatie een momentopname.

3.4.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft zich gericht op het voorkomen van verblijvende, foeragerende en langsvliegende vleermuissoorten. Daarvoor zijn er 5 rondes uitgevoerd met de *batdetector* Petterson d240x (permanent aan), die een deel van de nacht besloegen op 18, 19, 24 mei en 9, 10 juni 2009. Alle waarnemingen zijn op kaart ingetekend.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens de meest recente versie van het protocol voor vleermuisinventarisaties (versie april 2009) zoals deze is opgesteld door het Vleermuisvakberaad van de Gegevensautoriteit Natuur (GAN), het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdierverseniging (VZZ).

4 Flora en vegetatie

In de Boterhuispolder zijn een tweetal beschermde soorten planten aangetroffen. In Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de aangetroffen soorten. Een verspreidingskaart van de beschermde plantensoorten is opgenomen in Bijlage 1.

Tabel 3.

Vastgestelde soorten beschermde planten in de Boterhuispolder in 2009.

Soort	Aantal	Beschermd
Zwanenbloem	Honderden	Tabel 1x
Waterdrieblad	Enkele	Tabel 2x

In de Boterhuispolder is een goede variatie in sloottypen aanwezig. Zowel heldere vegetatierijke sloten als voedselrijke sloten met draadwier en kroos wisselen elkaar af.

Veel slootkanten zijn door vee ingetrapt waardoor de oevers over het algemeen een glooiend verloop hebben. In deze oevers staan planten als Moeraswalstro, Blaartrekkende boterbloem en Pijptorkruid. Ook zijn hier en daar verlandingsvegetaties aanwezig met soorten zoals Zompvergeet-mij-nietje.

Op een locatie tegen de provinciale weg ten zuiden van de polder is een sloot aanwezig met Stijve waterranonkel en Holpijp. Vooral deze laatste soort is een indicator van kwelsituaties. Langs enkele sloten is ook Waternavel en Moerasrolklaver aangetroffen.

Zwanenbloem

De Zwanenbloem is een oeverplant die geen hoge eisen stelt aan de waterkwaliteit en vrij goed tegen lichte verontreiniging bestand is. Ze komt op allerlei grondsoorten voor en heeft een voorkeur voor water tot circa een halve meter diep. De Zwanenbloem is vooral een plant van sloten die regelmatig geschoond worden.

De Zwanenbloem is de enige vertegenwoordiger van de zwanenbloemfamilie in Nederland. De lila bloeiwijze is parapluvorming. De Latijnse naam "*Butomus umbellatus*" verwijst naar deze vorm.

De Zwanenbloem is een plant van neutraal tot basisch, carbonaat- en voedselrijk, zoet tot brak water. Ze groeit op allerlei bodemsoorten, met een lichte voorkeur voor klei. In het holocene (laagland) deel van Nederland is zij algemeen. Bij voortschrijdende verzoeting neemt Zwanenbloem toe, net als Kikkerbeet, Gele plomp en Witte waterlelie.

In de Boterhuispolder komt is deze soort algemeen met zeker 23 groeilocaties en heeft een ruime verspreiding in het plangebied.

Waterdrieblad

Een lage tot middelhoge overblijvende moerasplant die in het midden van de lente bloeit. De soort met zijn karakteristieke bladvorm en opvallend witte bloemen, is een pionier in verlandingsituaties. De planten houden van zwak zuur, matig voedselarm tot matig

voedselrijk water met liefst weinig fosfaat, carbonaat en chloride. Brakke milieus worden gemedend. De soort vormt vaak drijftillen en biedt zo een groeiplaats aan andere soorten planten en mossen.

In Nederland komt Waterdrieblad plaatselijk nog vrij algemeen voor al is de plant kwetsbaar en in veel gebieden sterk achteruit gegaan. De soort is dan ook beschermd onder het zwaardere beschermingsregime. In Noord Holland moet de soort vooral gezocht worden in het Vechtplassengebied op de grens met de provincie Utrecht, hier is hij nog plaatselijk vrij algemeen. Verwildering van Waterdrieblad komt vrij veel voor, het is een geliefde vijverplant. De enige vindplek betreft dan ook waarschijnlijk een verwilderde vijverplant.

5 Vissen

Een overzicht van de aangetroffen vissen staat in Tabel 4. Er zijn een negental vissoorten gevangen, waaronder twee beschermde namelijk, de Bittervoorn en de Kleine modderkruiper. De verspreidingskaart van deze beschermde vissoorten is te vinden in Bijlage 1.

Tabel 4.

Vastgestelde soorten vissen met bijbehorende indicatie van de aantallen in de Boterhuispolder in 2009.

Soort	Aantal	Beschermd
Vetje	10-tallen	
Bittervoorn	100-den	x (HR II)
Blankvoorn	10-tallen	
Ruisvoorn	10-tallen	
Zeelt	Enkele	
Kleine modderkruiper	10-tallen	x (HR II)
Snoek	Enkele	
Tiendornige stekelbaars	10-tallen	
Baars	Enkele	

Voor een geïsoleerde polder als de Boterhuispolder is een redelijk soortenrijke visfauna vastgesteld. Opvallend is het grote aandeel van vegetatie-indicerende vissoorten. Gezien de hoge vegetatiebedekking van de dichtbegroeide sloten in het plangebied is dit dan ook volgens verwachting

De twee beschermde vissoorten in het plangebied, Bittervoorn en Kleine modderkruiper profiteren van vegetatierijke wateren. Watervegetatie is namelijk erg belangrijk voor vissen om eitjes af te zetten. Verder biedt het geschikt opgroeigebied voor jonge vissen en schuilgelegenheid voor kleine vissoorten tegen predatoren.

Enkele andere sterk vegetatieafhankelijke vissoorten in de Boterhuispolder zijn: Zeelt, Ruisvoorn, Vetje, Snoek en Tiendornige stekelbaars.

De hoogste soortendiversiteit van de visfauna binnen het plangebied is vastgesteld in de bredere sloten en vaarten. Vergeleken met de kleine dichtbegroeide wateren is het watermilieu hier stabiel wat gunstig is voor vrijwel alle vissoorten.

De kleinere, dichtbegroeide sloten vormen geschikt leefgebied voor gespecialiseerde vissoorten die goed om kunnen gaan met veranderingen in zuurstofgehalte, pH-waarde en temperatuur. Vooral in de zomer kunnen extreme waarden ontstaan in de kleine dichtbegroeide sloten, waarbij tijdelijke zuurstofloosheid wel de meest beperkende factor is voor veel vissoorten. Enkele specialisten in dit soort wateren zijn: Zeelt, Kleine modderkruiper en Tiendornige stekelbaars.

6 Amfibieën

In de Boterhuispolder werd een vijftal amfibieënsoorten vastgesteld, waaronder de strikt beschermde Rugstreeppad. In Tabel 5 staan de aangetroffen soorten. De verspreidingskaart van de Rugstreeppad is te vinden in Bijlage 3.

Tabel 5.

Vastgestelde soorten amfibieën met bijbehorende indicatie van de aantallen in de Boterhuispolder in 2009.

Soort	Aantal	Bescherm
Kleine watersalamander	enkele	x
Gewone pad	enkele	x
Rugstreeppad	10-tallen	x (HR IV)
Bastaardkikker	enkele	x (HR V)
Meerkikker	enkele	x (HR V)
Groene-kikker-complex	enkele	x

Per soort wordt hieronder het voorkomen van de aangetroffen amfibieën in de Boterhuispolder kort toegelicht.

Kleine watersalamander

De Kleine watersalamander is een algemene soort in de Boterhuispolder en heeft hier een ruime verspreiding. De larven van deze soort is aangetroffen in vrijwel elke dichtbegroeide sloot van het plangebied. Dit soort sloten vormen dan ook het optimale voortplantingsbiotoop van deze laaglandsoort.

Gewone pad

De Gewone pad is op twee plekken aangetroffen. Hierbij gaat het om volwassen dieren langs de Zijldijk die de westelijke grens van het plangebied uitmaakt.

Voorals bosjes, tuinen en parken vormen een goed landbiotoop. De actieradius van de Gewone pad is beperkt tot ongeveer twee kilometer, waardoor het landbiotoop niet te ver van de voortplantingswateren gelegen kan zijn.

De Gewone pad is vooral 's nachts actief en verschuilt zich overdag in verblijfplaatsen zoals zelf gegraven holen, onder stenen of dood hout.

Rugstreeppad

De Rugstreeppad is goed vertegenwoordigd in de Boterhuispolder. Vooral ten noorden van de Nieuwe-weg gebruiken Rugstreeppadden de sloten als voortplantingswateren. Deze ondiepe, kleine sloten zijn vooral geschikt door de glooiende oevers.

Als landhabitat heeft de Rugstreeppad een duidelijke voorkeur voor zandige terreinen, omdat deze kleine paddensoort zich in dergelijke gebieden gemakkelijk in kan graven. Met name voor de overwintering is dit belangrijk.

De Rugstreeppad is een echte pioniersoort. De dieren prefereren kale, ruderaal gronden zoals bouwterreinen of zandopspuitingen. De soort is erg mobiel en kan zodoende snel nieuwe gebieden ontdekken en koloniseren. In de poldergebieden van Nederland profi-

teert de soort vooral van door de mens aangebrachte zandgebieden zoals bouwterreinen. De nabijheid van een nieuwe woonwijk bij de Boterhuispolder kan dan ook een goede verklaring zijn voor de sterke presentie van de Rugstreeppad.

Aan het voortplantingswater stelt de Rugstreeppad weinig eisen. Het bestaat meestal uit geïsoleerde, ondiepe wateren zonder al te veel predatoren zoals vissen en roofinsecten.

Groene-kikkercomplex

De dieren die in de volksmond 'groene kikker' worden genoemd behoren tot een complex van twee soorten en hun onderlinge kruising(en): Meerkikker, Poelkikker en Bastaardkikker (voorheen: Middelste groene kikker). Gevangen dieren zijn aan de hand van uiterlijke kenmerken te determineren. Op afstand is determinatie van de verschillende soorten in het complex mogelijk op basis van het geluid van roepende dieren. Gevangen larven en juveniele dieren kunnen niet op naam worden gebracht en staan in de tabel dan ook aangeduid als 'groene-kikkercomplex'.

De aanwezigheid van brede en smalle sloten met een goed ontwikkelde oevervegetatie vormt een geschikt voortplantingsbiotoop voor de beide groene-kikkersoorten.

In de Boterhuispolder zijn zowel Meerkikkers als Bastaardkikkers vastgesteld. Beide soorten zijn algemeen aanwezig maar laten enig verschil in verspreiding zien. De Meerkikker is vooral langs en in nabijheid van grote wateren aanwezig, zoals brede sloten en vaarten. Deze soort is dan ook aangetroffen in het centrale deel van het plangebied waar de brede polder-sloten aanwezig zijn. Omdat de Meerkikker voornamelijk via water migreert, is de soort zelden aan te treffen in geïsoleerde wateren.

De Bastaardkikker is een groene kikker die over land kan migreren. Hierdoor is deze soort juist wel vaak aanwezig in kleine, geïsoleerde wateren. Omdat de Bastaardkikker in de Boterhuispolder kan profiteren van de vele zeer dichtbegroeide sloten, heeft deze soort dan ook de meest ruime verspreiding.

De Bastaardkikker is een groene kikkervorm die is ontstaan uit kruisingen tussen de Meerkikker en de Poelkikker en werd tot voor kort de Middelste groene kikker genoemd. Deze soort heeft vele verschijningsvormen en kan sterk op beide 'oudersoorten' lijken, waardoor determinatie op basis van uiterlijke kenmerken soms erg lastig is. Een uitsluitende determinatie is mogelijk op basis van roepende mannetjes. Deze roep van de Bastaardkikker is bijvoorbeeld minder 'schaterend' dan die van de Meerkikker. Veelal zitten diverse roepende mannetjes in koren bij elkaar. De Bastaardkikker is algemeen in Nederland.

7 Zoogdieren

7.1 Vleermuizen

In de Boterhuispolder zijn een viertal soorten vleermuizen vastgesteld. In Tabel 6 staan de aangetroffen soorten. De verspreidingskaart van de aangetroffen vleermuizen staat in Bijlage 4.

Tabel 6.

Vastgestelde soorten vleermuizen met bijbehorende indicatie van de aantallen in de Boterhuispolder in 2009.

Soort	Aantal	Beschermd
Ruige dwergvleermuis	één	x (HR IV)
Gewone dwergvleermuis	10 tallen	x (HR IV)
Laatvlieger	één	x (HR IV)
Watervleermuis	één	x (HR IV)

De waargenomen vleermuissoorten werden vooral foeragerend waargenomen. Van de Gewone dwergvleermuis zijn sterke aanwijzingen voor de aanwezigheid van een verblijfplaats verkregen. De locatie van deze zomerkolonie is op kaart aangegeven in Bijlage 5.

De Nieuweweg speelde ondanks de wilgenrij die langs deze weg ligt en die geschikt leidt voor vleermuizen om langs te trekken, eigenlijk geen rol als vliegroute. De Gewone dwergvleermuis en de Ruige dwergvleermuis gebruikten vooral de sloten als lijnvormige elementen. De Gewone dwergvleermuis foerageerde ook veel rond de gebouwen aan de Zijldijk, waar ook indicierend gedrag voor een kolonie werd waargenomen.

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is de kleinste inheemse vleermuissoort. Daarnaast is het de meest talrijke vleermuissoort in Nederland, en heeft een wijde verspreiding. Dit geldt eveneens voor de Boterhuispolder.

Gewone dwergvleermuizen verblijven zowel 's zomers als 's winters in uiteenlopende gebouwen, waaronder moderne woonhuizen. In de zomer gebruiken de dieren vooral spouwmuren en ruimtes achter betimmering en daklijsten. Deze ruimtes worden eveneens als winterverblijf gebruikt in de periode van november tot februari/maart.

Gewone dwergvleermuizen foerageren in half open landschappen zoals tussen boomkruinen en langs oevers van beschutte wateren. Dit gedrag is duidelijk waargenomen in de Boterhuispolder.

Ruige dwergvleermuis

Er is slechts één enkele individu van deze soort waargenomen in het plangebied. De Ruige dwergvleermuis is een redelijk algemeen voorkomende soort in Nederland. De reden voor het schaarse voorkomen in het plangebied is onduidelijk.

De Ruige dwergvleermuis jaagt in verschillende landschapstypen als bossen, open bosschages en boven wateren.

Watervleermuis

De Watervleermuis bewoont vooral holle bomen en is dan ook sterk afhankelijk van foerageergebieden met bosgebieden in de nabijheid. Hierdoor is de soort een schaarse verschijning in uitgestrekte veen- en kleipolders.

De Watervleermuis foerageert bijna uitsluitend boven plasjes, vijvers en sloten. Zij jaagt op insecten die vlak boven of op het wateroppervlak verblijven. De watervleermuis is een keer waargenomen op doortrek zodat men kan worden gesteld dat het gebied van waarschijnlijk van weinig waarde is voor deze soort.

Laatvlieger

Van deze grote vleermuissoort is slechts één enkel dier waargenomen. De Laatvlieger is een algemene soort van gebieden met een combinatie van oude bebouwing en halfopen gebieden. Zowel 's zomers als 's winters verblijft de soort vrijwel uitsluitend in gebouwen.

Laatvliegers foerageren vaak op beschutte plaatsen maar blijven daarbij in open terrein. Vooral lijnvormige elementen zoals bomenrijen en vaarten met enige luwte hebben de voorkeur. Het gebruik van vaarten als trekweg lijkt eveneens het geval in de Boterhuispolder. Met slechts één waarneming kunnen hieromtrent echter geen duidelijke conclusie uit getrokken worden. Het voedsel van deze vleermuis bestaat vooral uit grotere insecten zoals kevers, vliegen, motten en nachtvlinders.

7.2 Overige zoogdieren

In de Boterhuispolder werden enkele Hazen waargenomen. Te verwachten is dat hier een redelijke populatie aanwezig is, gezien het gevarieerde karakter van het omliggende poldergebied.

8 Conclusie en aanbevelingen

Tijdens de inventarisatie zijn beschermde soorten aangetroffen (zie Tabel 7).

- ♣ In het onderzoeksgebied zijn beschermde soorten uit de soortgroepen planten, vissen, amfibieën en zoogdieren vastgesteld.
- ♣ De aangetroffen Zwanenbloem en een aantal aangetroffen amfibieën en zoogdieren behoren tot de beschermde algemene soorten (beschermd onder tabel 1 van de Flora- en faunawet).
- ♣ Voor deze aangetroffen licht beschermde, algemene, soorten gelden de verbodsbepalingen niet als het gaat om werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied is een zwaarder beschermde plantensoort gevonden, het Waterdrieblad. Omdat de groeiplaats van deze soort in het onderzoeksgebied als niet wild wordt beschouwd, is de soort ter plekke niet beschermd.
- ♣ In het onderzoeksgebied zijn beschermde amfibieën en vissen uit tabel 2 en 3 gevonden. (zie Tabel 7). Het gaat om Rugstreeppad, Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Als (negatieve) effecten van een ruimtelijke ingreep worden

Tabel 7.

Aangetroffen beschermde en bedreigde soorten in de Boterhuispolder in 2009.

FF = Flora- en faunawet, met vermelding van beschermingsregime (1 = vrijgesteld van verboden (algemene soorten), 2 = overig, 3 = streng beschermd (HR IV/ bijlage 1 AMvB)); **HR** = Habitatrichtlijn, met vermelding van de bijlage; **RL** = Rode lijst, met vermelding van categorie (GE = gevoelig, KW = kwetsbaar, BE = bedreigd, EB = ernstig bedreigd, VNW = in het wild verdwenen, Staatscourant 11 november 2004, nr. 218: 21); zie verder VAN DUUREN ET AL. (2003).

Nederlandse naam	FF	HR	RL
Planten			
Zwanenbloem	1		
Waterdrieblad	2		GE
Vissen			
Bittervoorn	2	II	
Kleine modderkruiper	2	II	
Vetje			KW
Amfibieën			
Kleine watersalamander	1		
Gewone pad	1		
Rugstreeppad	3	IV	
Bastaardkikker	1	V	
Meerkikker	1	V	
Zoogdieren			
Watervleermuis	3	IV	
Ruige dwergvleermuis	3	IV	
Gewone dwergvleermuis	3	IV	
Laatvlieger	3	IV	
Haas	3	IV	

verwacht dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven (zie §8.1, ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet)

- ♣ In het plangebied zijn verblijvende vleermuizen aangetroffen. Het gaat om een zomerverblijf van de Gewone dwergvleermuis. Indien er werkzaamheden worden verricht aan gebouwen of bomen waarin de vleermuizen zijn aangetroffen, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven (zie §8.1).

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten (alle regimes) geldt de zorgplicht (zie §2.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Versturende werkzaamheden (zoals het kappen van bomen en struiken) dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden om verstoring van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli;
- ♣ Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Nieuwe wateren moeten zoveel mogelijk worden aangelegd voorafgaand aan het dempen van bestaande. Uit de te dempen wateren kunnen beschermde amfibieën (alle stadia) of vissen weggevangen worden door de wateren af te dammen en het waterniveau te verlagen. Deze dieren kunnen vervolgens worden overgebracht naar een geschikt water in de nabije omgeving.

Het plangebied ligt niet in of naast een Natura 2000-gebied.

8.1 Procedure

Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden in welke mate er sprake is van negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op aanwezige soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin dit wordt ondernomen.

Zijn er negatieve effecten op soorten van het zware of minder zware beschermingsregime, dan dient een “Aanvraag ontheffing, ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde lid of vijfde lid onderdeel c” te wor-

den ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV. Deze aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ het desbetreffende projectplan;
- ♣ een actuele inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied;
- ♣ een beschrijving van de te verwachten schade voor de in de aanvraag vermelde soorten;
- ♣ een beschrijving hoe de schade aan de beschermde soorten tot een minimum kan worden beperkt;
- ♣ een beschrijving van voorgenomen mitigerende en/of compenserende maatregelen indien schade onvermijdelijk is;

Voor de eerdergenoemde “tabel 3-soorten” dient wegens een uitgebreide toets ook te worden vermeld:

- ♣ onderbouwing van de keuze voor de geplande locatie van de voorgenomen activiteit en onderzoek naar alternatieve locaties;
- ♣ de onderbouwing van het maatschappelijk belang van de voorgenomen activiteit;
- ♣ een toelichting op de afweging van de voorgenomen activiteit.

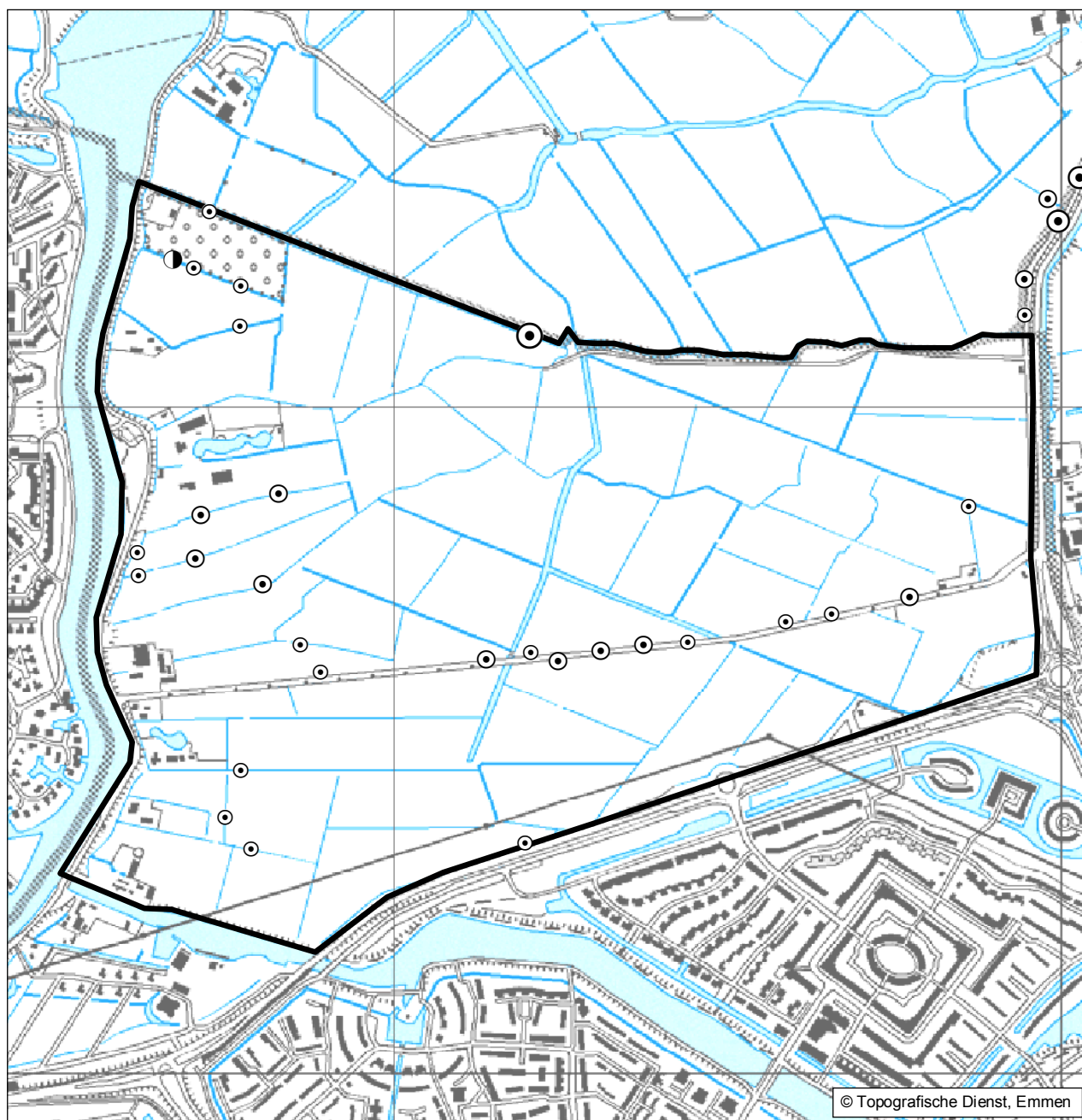
De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium “doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau)”. Er dient rekening te worden gehouden met een doorlooptijd van 2 maanden.

9 Literatuur

- BRIGGS, B. & D. KING, 1998. *The Bat Detective. A fieldguide for bat detection*. Stag Electronics, West Sussex.
- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3^e herziene druk. Utrecht.
- CREEMERS, R.C.M., 1996. *Bedreigde en kwetsbare reptielen en amfibieën in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst*. Nijmegen.
- CROMBAGHS, B.H.J.M., R.W. AKKERMANS, R.E.M.B. GUBBELS & G. HOOGERWERF, 2000. *Vissen in Limburgse beken. De verspreiding en ecologie van vissen in stromende wateren in Limburg*. Maastricht.
- CUR, 1999. *Natuurvriendelijke oevers: Fauna (red. H. Hollander). Hoofdstuk 6 Monitoring en evaluatie, pp. 76-105*. Publicatie 203, Stichting CUR, Gouda.
- DUUREN, J. VAN, G.J. EGGINK, J. KALKHOVEN, J. NOTENBOOM, A.J. VAN STRIEN & R. WORTELBOER (eindredactie), 2003. *Natuurcompendium 2003. Natuur in cijfers*. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg en Heerlen, Milieu- en Natuurplanbureau, Bilthoven (RIVM) en Wageningen (DLO).
- HOLLANDER, H. & P. VAN DER REEST, 1994. *Rode lijst van bedreigde zoogdieren in Nederland (basisdocument)*. Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LANGE, R., P. TWISK, A. VAN WINDEN & A. VAN DIEPENBEEK, 1994. *Zoogdieren van West-Europa*. Utrecht.
- LENDERS, H.J.R., C.C.H. MARIJNISSEN & R.P.W. H. FELIX, 1993. *Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld*. 4^e druk. Stichting RAVON, Nijmegen.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23e druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- MEIJDEN, R. VAN DER, B. ODÉ, C.L.G. GROEN, J.P.M. WITTE & D. BAL, 2000. *Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland: basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst*. Gorteria 26: 85-208.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst*. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. 2^e herziene druk. Doetichem.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Beschermde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Voorstel voor een rode lijst*. Nieuwegein.
- NÖLLERT, A. C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- RAVON WERKGROEP MONITORING, 1997. *Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland*. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SCHAMINÉE, J.H.J., A.H.F. STORTELDER & E.J. WEEDA, 1996. *De vegetatie van Nederland. Deel 3: Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden*. Uppsala.
- SCHAMINÉE, J.H.J., E.J. WEEDA & V. WESTHOFF, 1995. *De vegetatie van Nederland. Deel 2: Plantengemeenschappen van wateren, moerassen en natte heiden*. Uppsala.
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door mr. L. Boerema, M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil*. Koninklijke Vermande, Den Haag.
- STORTELDER, A.H.F., SCHAMINÉE, J.H.J. & P.W.F.M. HOMMEL, 1999. *De vegetatie van Nederland. Deel 5: Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen*. Uppsala.
- WEEDA, E.J., 1985, 1987, 1988, 1991, 1994. *Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties. Deel 1, 2, 3, 4 en 5*. IVN, VARA en VEWIN, Amsterdam.
- WISMEIJER, H., 2002. *Zoogdieren van Europa*. ANWB bv/ TIRION Uitgevers bv, Baarn.

Bijlage 1 Verspreidingskaart beschermde flora

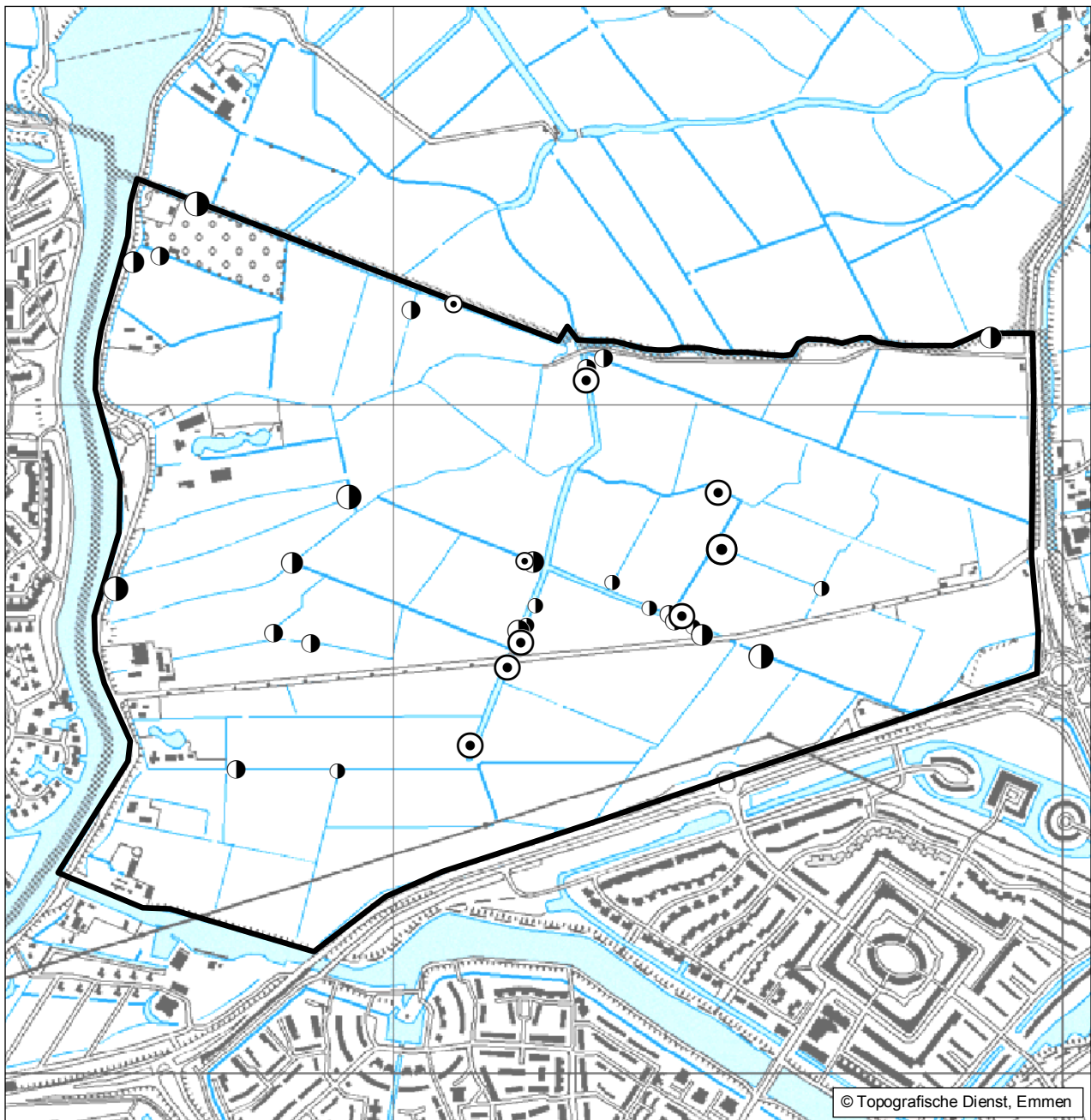

⊙ **Zwanenbloem**

◐ **Waterdrieblad**

⊙	◐	△	▣	1-5
⊙	◐	△	▣	6-25
⊙	◐	△	▣	26-50
⊙	◐	△	▣	51-500
⊙	◐	△	▣	501-5000

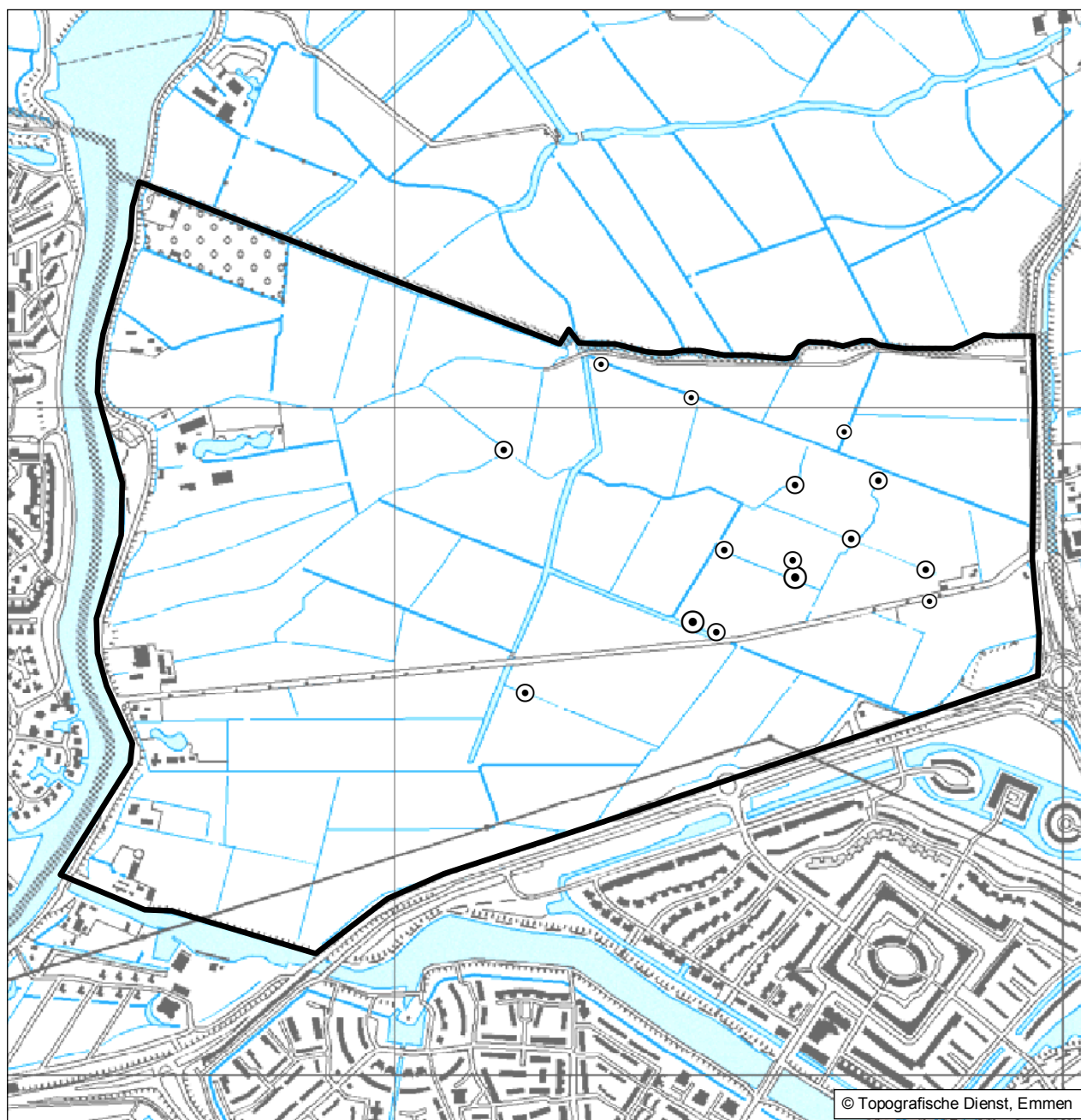
Bijlage 2 Verspreidingskaart beschermde vissen

- ⊙ **Bittervoorn**
- ◐ **Kleine modderkruiper**

⊙	◐	△	□	1
⊙	◐	△	□	2-5
⊙	◐	△	□	6-10
⊙	◐	△	□	11-20
⊙	◐	△	□	> 20

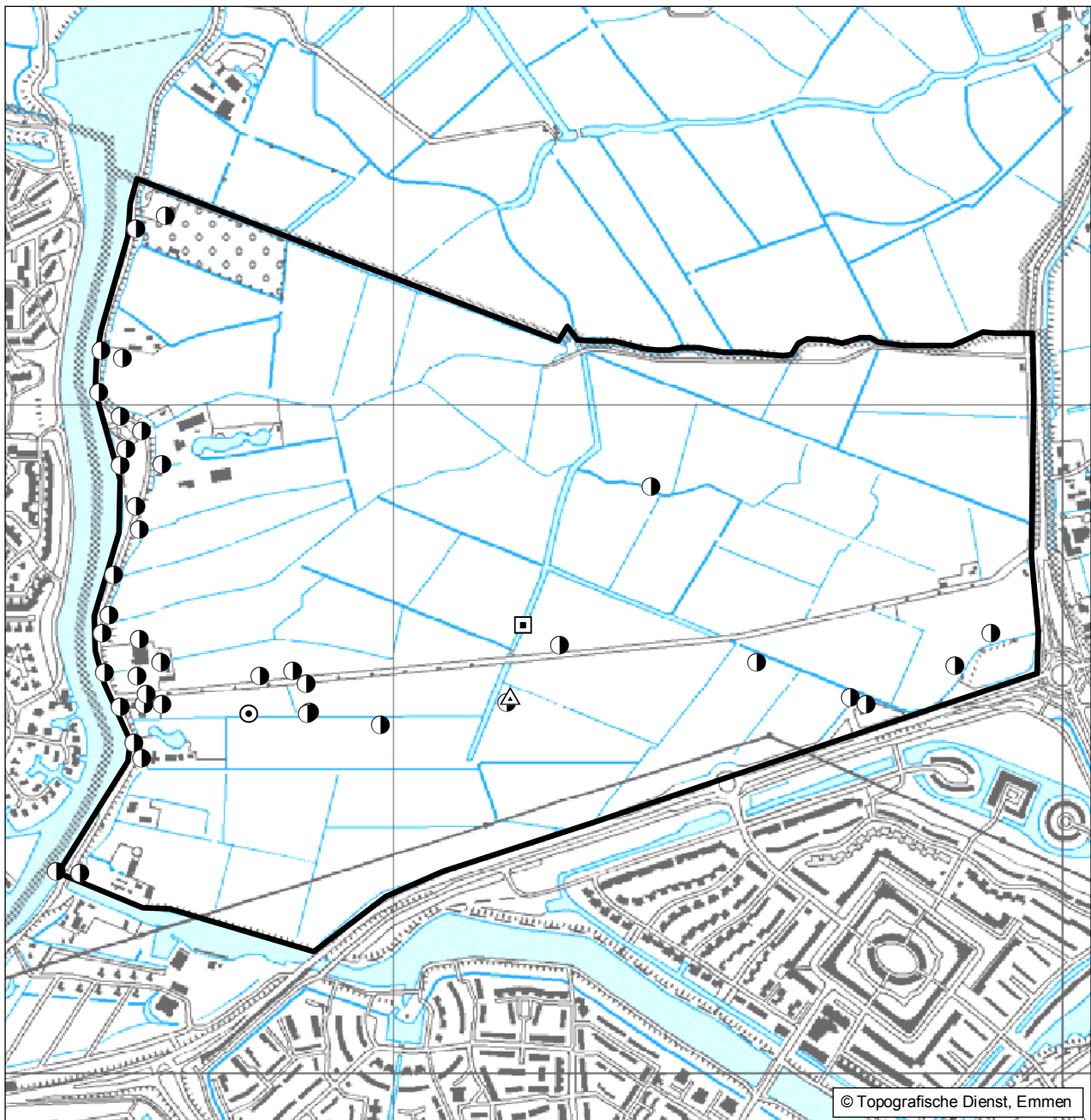
Bijlage 3 Verspreidingskaart beschermde amfibieën

⊙ **Rugstreeppad**

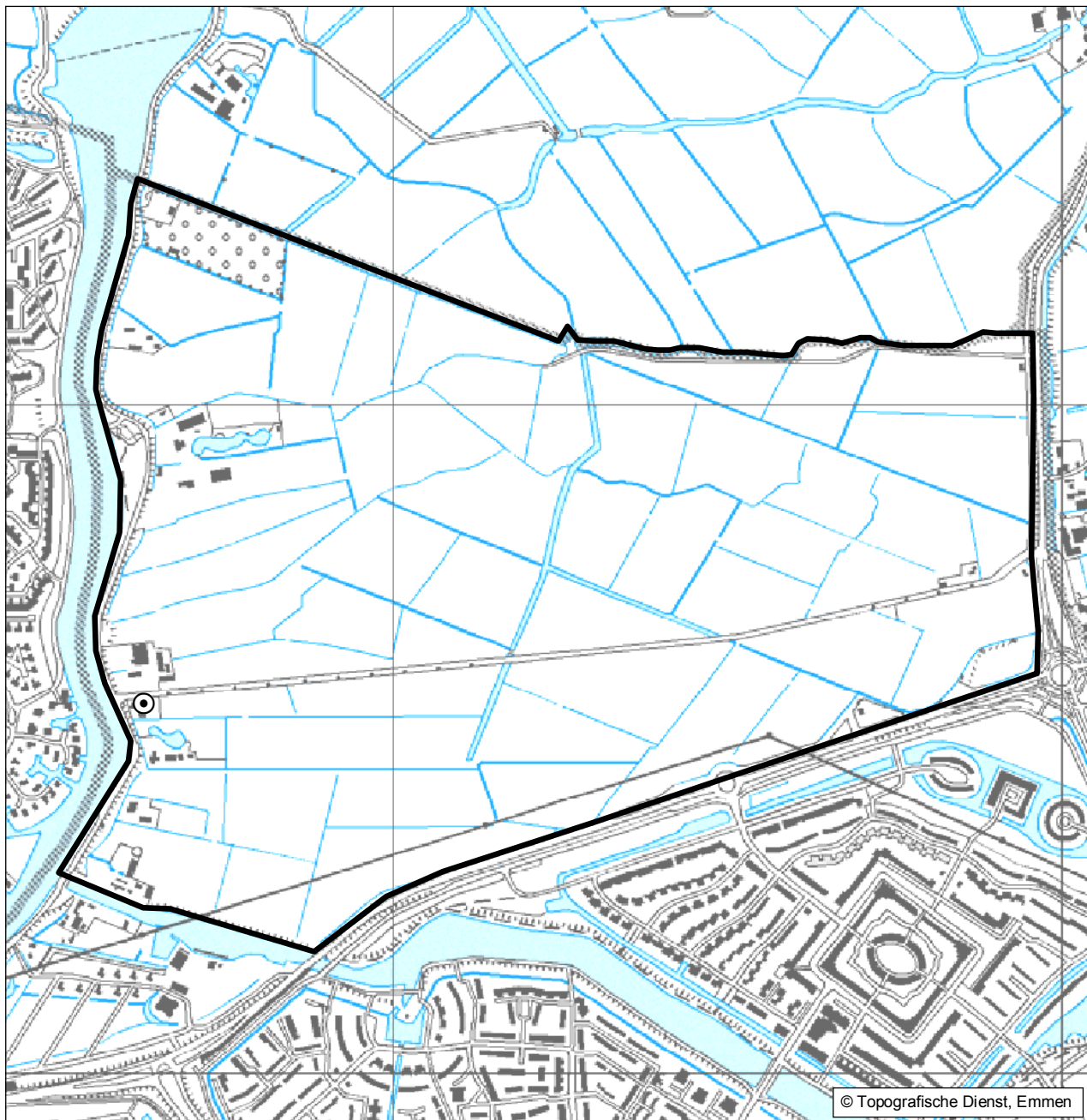
⊙	◐	△	□	1
⊙	◐	△	□	2-5
⊙	◐	△	□	6-10
⊙	◐	△	□	11-20
⊙	◐	△	□	> 20

Bijlage 4 Verspreidingskaart vleermuizen

- ⊙ **Ruige dwergvleermuis**
- **Gewone dwergvleermuis**
- △ **Laatvlieger**
- ▣ **Watervleermuis**

Bijlage 5 Locatie vleermuisverblijf

- ⊙ **Zomerkolonie van Gewone dwergvleermuis**

Bijlage 3: Memo Externe veiligheid, 14 mei 2009, Milieudienst West-Holland

Milieudienst West-Holland

Correspondentieadres
Postbus 159
2300 AD LEIDEN

Bezoekadres
Schipholweg 128
2316 XD LEIDEN

Telefoon 071 4083600
Fax 071 4083601

Memo Externe veiligheid

Aan
Gemeente Zoeterwoude

Datum: 14 mei 2009
Contactpersoon: R. Hennekam
Betreft: EV-advies voorontwerp BP Landelijk gebied Zoeterwoude.

De Milieudienst West-Holland voert de milieutaken uit voor de gemeenten Alphen aan den Rijn, Leiden, Leiderdorp, Nieuwkoop, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen en Zoeterwoude. Zij verricht ook milieuwerkzaamheden voor andere gemeenten.

1. Aanleiding

De gemeente Leiderdorp is samen met de gemeente Teylingen bezig met de herinrichting van de Boterhuispolder.

Voor dit advies is gebruikt gemaakt van de plankaart herinrichtingsplan Boterhuispolder van 22 januari 2009, opgesteld door Grontmij.

2. Beschrijving plangebied

Het plangebied omvat het buitengebied van de gemeente Leiderdorp van de Oude Spoorbaan tot de gemeentegrens. Het plangebied bestaat voor het grootste gedeelte uit weilanden. Aan de zuidrand van het plangebied, loopt een aantal transportroutes voor gevaarlijke stoffen die mogelijk relevant zijn voor het aspect externe veiligheid binnen het plangebied. Het gaat hier om de Oude Spoorbaan en 2 ondergrondse hogedrukaardgasleidingen.

3. Externe veiligheidsbeleid

3.1. Regelgeving

Externe veiligheidsbeleid heeft betrekking op het gebruik, productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen.

De overheid stelt grenzen aan de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. De grenzen zijn vertaald in een norm voor het plaatsgebonden¹ (PR) en een oriëntatiewaarde en verantwoordingsplicht voor het groepsrisico² (GR).

Het beleid voor inrichtingen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) voor zover de risico's door een inrichting worden veroorzaakt.

¹ PR: Risico op een plaats buiten de inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar, dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, verblijft overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij de transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel p van het BEVI).

² GR: De cumulatieve kansen dat per jaar dat een groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg hun aanwezigheid in het invloedsgebied in het invloedsgebied van een inrichting of een transport-as en een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij een transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel k van het BEVI).

Doorkiesnummer:
071 4083304
E-mail:
r.hennekam@mdwh.nl

Voor het transport van gevaarlijke stoffen zijn de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen van 2004 (Circulaire RNVGS) en de Nota vervoer gevaarlijke stoffen (2006) van toepassing.

De Circulaire zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen uit 1984 vormt op dit moment nog het toetsingskader voor gasleiding. In de circulaire wordt een onderscheid gemaakt tussen diverse gebiedsfuncties en tussen toetsings- en bebouwingsafstanden. In beginsel moet de toetsingsafstand worden aangehouden tussen de aardgasleiding en bebouwing, bij uitzondering mag worden afgeweken van deze afstand.

In 2009 zal het Besluit externe veiligheid buisleidingen in werking treden. Hierin wordt eenzelfde risicobenadering gevolgd als voor inrichtingen en transportassen. De grenswaarde voor het PR wordt 10^{-6} , voor het GR zal de oriëntatiewaarde en de verantwoordingsplicht van toepassing worden. Om saneringssituaties te voorkomen heeft het Ministerie van VROM geadviseerd om te anticiperen op deze nieuwe regelgeving. Hiervoor kan, indien van toepassing, de Gasunie berekeningen van het groepsrisico uitvoeren.

Plaatsgebonden risico

Het PR kent een grenswaarde van 10^{-6} per jaar voor nieuwe situaties. Binnen de PR 10^{-6} contour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde en in nieuwe situaties moet in beginsel ook aan deze waarde worden voldaan.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting in situaties waarin zich een ramp met gevaarlijke stoffen voordoet. In artikel 13 van het Bevi worden de verplichtingen voor de verantwoording van het groepsrisico voor Wro besluiten vermeld voor zover het inrichtingen betreft. Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn de verplichtingen beschreven in onderdeel 4.3 van de Circulaire RNVGS.

De verantwoordingsplicht is erop gericht om een weloverwogen afweging te maken over de risico's in relatie tot de (ruimtelijke) ontwikkelingen in het plangebied.

Het groepsrisico wordt vergeleken met de oriëntatiewaarde: de kans op een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers van 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 dodelijke slachtoffers van 10^{-7} per jaar, en met de kans op 1000 of meer dodelijke slachtoffers van 10^{-9} per jaar. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico ligt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen echter een factor 10 lager dan voor inrichtingen.

In de verantwoording van het groepsrisico worden onderwerpen behandeld die van belang zijn bij het maken van een afweging over het risico en de ruimtelijke situatie. Het groepsrisico wordt kwantitatief beoordeeld. Daarnaast komen ook planologische aspecten aan de orde en de mogelijkheden tot rampenbestrijding (zie ook Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico voor inrichtingen).

Voor hoge druk aardgasleidingen gaat in de toekomst ook de verplichting voor een groepsrisicoverantwoording gelden. Volgens de huidige regelgeving moet een verantwoording worden gegeven in geval van afwijkingen van de toetsingsafstand.

4. EV-beoordeling herinrichting Boterhuispolder

4.1 Algemeen.

Zoals uit het bovenstaande blijkt zijn voor externe veiligheid een aantal bronnen van belang, nl. het vervoer van gevaarlijke stoffen via de weg, het spoor of het water, het transport door ondergrondse leidingen en de opslag van gevaarlijke stoffen.

4.2 Inventarisatie risicobronnen.

Bij de inventarisatie van de risicobronnen is gekeken naar risico's veroorzaakt door:

- bedrijven waar opslag en/of productie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt,
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor en water,
- vervoer van gevaarlijke stoffen via buisleidingen.

Uit de risicokaart van de provincie Zuid Holland blijkt dat voor het plangebied de volgende risicobronnen mogelijk van belang zijn:

1. bedrijfsmatige activiteiten. Aan de Leidseweg in Oud Ade liggen 2 bovengrondse propaantanks;
2. transport van gevaarlijke stoffen over de weg. De Oude Spoorbaan maakt onderdeel uit van de door de gemeente Leiderdorp vastgestelde routing voor het transport van gevaarlijke stoffen;
3. transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. Het gaat hierbij om:
 - a. 2 ondergrondse hogedrukaardgasleidingen die net ten zuiden van het plangebied langs lopen. Een met een diameter van 6 inch en maximale werkdruk van 40 bar en een met een diameter van 12 inch en maximale werkdruk van 40 bar.

Transport van gevaarlijke stoffen over het water en via het spoor zijn niet relevant. Het plangebied (incl. het gedeelte op het grondgebied van de gemeente Teylingen) wordt weliswaar aan 3 zijden omsloten door water, maar over dit water vindt volgens de risicoatlas geen of slechts beperkt transport van gevaarlijke stoffen plaats.

Een spoorlijn is niet in of in de omgeving van het plangebied aanwezig.

4.3 Beoordeling.

Op basis van alleen de plankaart dient aan de zuidzijde van het plangebied rekening gehouden te worden met een transportroute van gevaarlijke stoffen over de weg en door 2 ondergrondse hogedrukaardgasleidingen. Uit de plankaart is af te leiden dat er geen grootschalige (bouw)plannen in het plangebied zijn, dus ook niet aan de zuidzijde.

Propaantanks.

De propaantanks liggen op een zodanige afstand van de plangrens dat de risicocontouren nagenoeg niet raken aan het plangebied. De propaantanks zijn niet relevant voor het plangebied.

Transport gevaarlijke stoffen via de weg.

Voor de transportroute geldt op grond van de Circulaire RNVGS geldt aan weerszijden van deze route een aandachtsgebied van 200 meter. Binnen deze 200 meter dienen bestemmingen geïnventariseerd te worden voor een eventuele groepsrisicoberekening.

Gelet op het feit dat deze transportroute geen onderdeel uitmaakt van een doorgaande transportroute van gevaarlijke stoffen, zal het aantal transporten van gevaarlijke stoffen relatief

gering zijn. Uitgaande van een relatief gering aantal transportbewegingen zal het groepsrisico ruim onder de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico blijven.

Hogedrukaardgasleidingen.

Een van de 2 aardgasleidingen loopt mogelijk over een klein gedeelte door het plangebied. Om deze reden dient in het bestemmingsplan vastgelegd te worden dat de zakelijke rechtszone van 5 meter aan weerszijden van de leidingen vrijgehouden moet worden van bebouwing. Deze zone moet vrijgehouden worden om te allen tijde bij de leiding te kunnen voor onderhoud en inspectie.

Voor de hogedrukaardgasleidingen gelden op grond van de Circulaire uit 1984 een toetsingsafstand van 20 meter (6 inch) resp. 30 meter (12 inch). Indien geanticipeerd wordt op de nieuwe regelgeving, dan geldt een aandachtsgebied van 70 meter (6 inch) resp. 140 meter (12 inch).

Conclusie.

Indien bij de verdere ontwikkeling een strook van 200 meter langs de Oude Spoorbaan vrijgehouden wordt van bestemmingen waar grotere aantallen mensen tegelijkertijd aanwezig zijn, dan zijn geen verhoogde risico's te verwachten voor het plangebied.

Indien binnen deze strook van 200 meter bestemmingen waar grotere aantallen mensen aanwezig zijn gepland worden, dan is nader onderzoek nodig.

5. Advies

Geadviseerd wordt:

1. de hogedrukaardgasleidingen op de plankaart op te nemen;
2. in de bestemmingsregels vast te leggen dat aan weerszijden van de ondergrondse buisleidingen een afstand van 5 meter vrijgehouden moet worden van bebouwing;
3. te anticiperen op de komende regelgeving ten aanzien van buisleidingen;
4. een strook van 140 meter, gemeten vanaf de Oude Spoorbaan, vrij te houden van bestemmingen waar grotere aantallen mensen tegelijkertijd aanwezig zijn.
5. nader onderzoek uit te voeren, indien binnen 200 meter van de Oude Spoorbaan bestemmingen waar grotere aantallen mensen tegelijkertijd aanwezig zijn gepland worden.

Bijlage 4: Raadsbesluit inrichting Boterhuispolder, 9 maart 2009

2009

BESLUITEN

Nr. 09018

De raad der gemeente Leiderdorp;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nr. ;
gezien het advies van commissie ruimte van 17 februari 2009;
overwegende, dat het wenselijk is de Boterhuispolder duurzaam in te richten

b e s l u i t:

1. Het Inrichtingsplan Boterhuispolder Leiderdorp-Teylingen dd 22 januari 2009 vast te stellen.
2. Het Uitvoeringsprogramma Boterhuispolder Leiderdorp-Teylingen dd 22 januari 2009 vast te stellen

Vastgesteld in de openbare vergadering van
de raad van Leiderdorp op 9 maart 2009,

de griffier,

mw. J.C. Zantingh

de voorzitter,

M. Zonneville

Bijlage 5: Inrichtingsplan Boterhuispolder, 22 januari 2009, Grontmij

22 januari 2009

Inrichtingsplan Boterhuispolder Leiderdorp - Teylingen

Topografische kaart

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Plangebied	5
1.3	Boterhuispolder: scenario De polder in!	5
1.4	Aanpak inrichtingsplan en uitvoeringsprogramma	5
2	Gebiedsbeschrijving	7
2.1	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	7
2.2	Bodem en water	7
2.3	Agrarische sector	7
2.4	Ecologie	8
2.5	Recreatie	8
2.6	Beleidskader	9
3	Inrichtingsplan	11
3.1	Randvoorwaarden en uitgangspunten	13
3.2	Stedelijk uitloopgebied	13
3.3	Recreatieve fiets-, wandel- en kanoroutes	13
3.4	Agrarisch natuurbeheer	15
3.5	Natte natuur	15
3.6	Recreatieve steunpunten	15
3.7	Auto-ontsluiting	15
3.8	Kabels en leidingen	16
3.9	Inrichtingsmaatregelen	16
3.10	Toelichting materiaalgebruik	19
3.11	Compensatie	19
3.12	Doorsneden en referentiebeelden	19

Bijlage: **Plankaart**

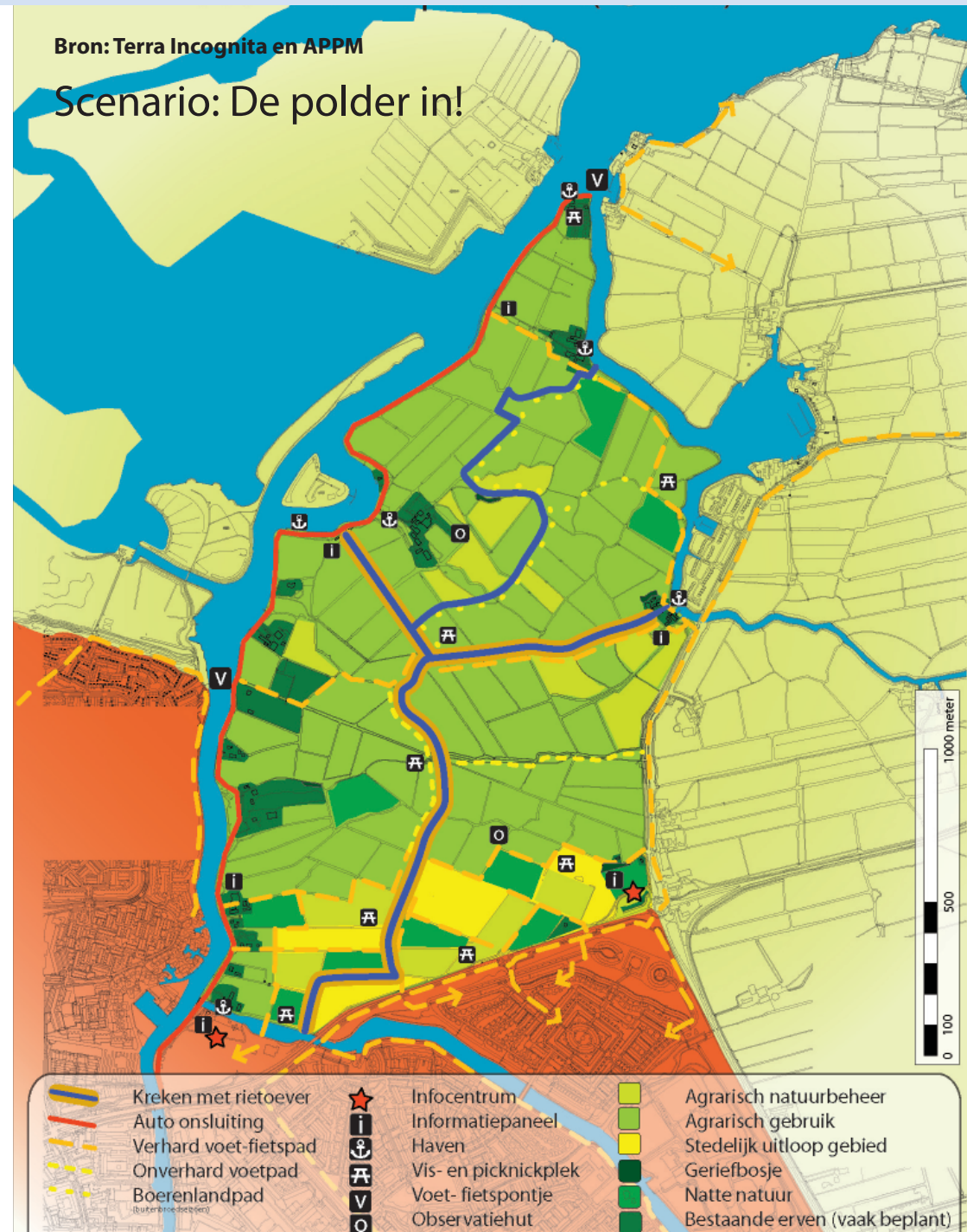
Plangebied en Inrichtingsscenario

Plangebied Boterhuispolder

Bron: Terra Incognita en APPM

Scenario: De polder in!

1.1 Achtergrond

De aan de noordrand van Leiderdorp gelegen Boterhuispolder beslaat ongeveer 230 ha en maakt deel uit van het Groene Hart. In 2006 is het project Inrichtingsplan Boterhuispolder van start gegaan. Doel van dit project is de Boterhuispolder ook in de toekomst open en groen te houden en de polder toegankelijker te maken voor extensieve recreatie. Vanwege het belang van de polder voor de omgeving en de grote betrokkenheid van diverse belanghebbenden heeft de gemeenteraad van Leiderdorp in maart 2007 besloten tot een uitgebreid participatieproces. In zogeheten gebiedsateliers ontwikkelden vertegenwoordigers van bewoners, agrariërs, grondeigenaren en belangengroepen van recreatie en natuur drie scenario's voor de polder. Het betrof de scenario's "Golfend agrarisch landschap", "Natuur en landbouw hand in hand" en "De polder in!". Deze scenario's zijn beschreven in het rapport Toekomst Boterhuispolder (oktober 2007).

De raad van Leiderdorp heeft op 11 februari 2008 het scenario "De polder in!" met enkele aanvullingen als toekomstscenario voor de Boterhuispolder vastgesteld.

1.2 Plangebied

De Boterhuispolder ligt zowel op het grondgebied van de gemeente Leiderdorp als van de gemeente Teylingen. Omdat de gemeentegrenzen niet merkbaar zijn en de polder als één gebied wordt gezien en ervaren, is het wenselijk om een inrichtingsplan voor de gehele polder te maken. De gemeente Teylingen heeft kenbaar gemaakt dat zij het besluit van de raad van Leiderdorp aansluiting heeft met de Visie op recreatie en toerisme Teylingen. Daarnaast is dit project opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme. Als zodanig is de gemeente Teylingen ook intensief betrokken bij de totstandkoming van dit plan. Daarbij sluit de gemeente Teylingen aan op haar recreatievisie: Visie op recreatie en toerisme Teylingen; Buiten in de Randstad; Cultureel Hart aan de Kaag (oktober 2007). Voor de Boterhuispolder is uit deze visie een van de aandachtspunten; meer gebruik van het landelijk gebied door middel van ondermeer wandel- en fietspaden.

Het Leiderdorpse deel van de Boterhuispolder heeft een oppervlakte van meer dan 100 ha. Het wordt begrensd door de N445, de Leidseweg, de Verlaatsloot en de Zijldijk. Het deel van de polder op het grondgebied van Teylingen is ongeveer 130 ha groot en wordt omringd door de Verlaatsloot, de Zijl, de Zijp en de Leidseweg.

1.3 Boterhuispolder: scenario De polder in!

Het gekozen scenario De polder in! stelt de mens en zijn beleving van de polder centraal. Doorgaande wandel-, fiets- en kanoroutes, visstekken, educatieve activiteiten en 'verbrede landbouw' zoals de verkoop van streekproducten, moeten de waarde van de polder voor de stedeling vergroten.

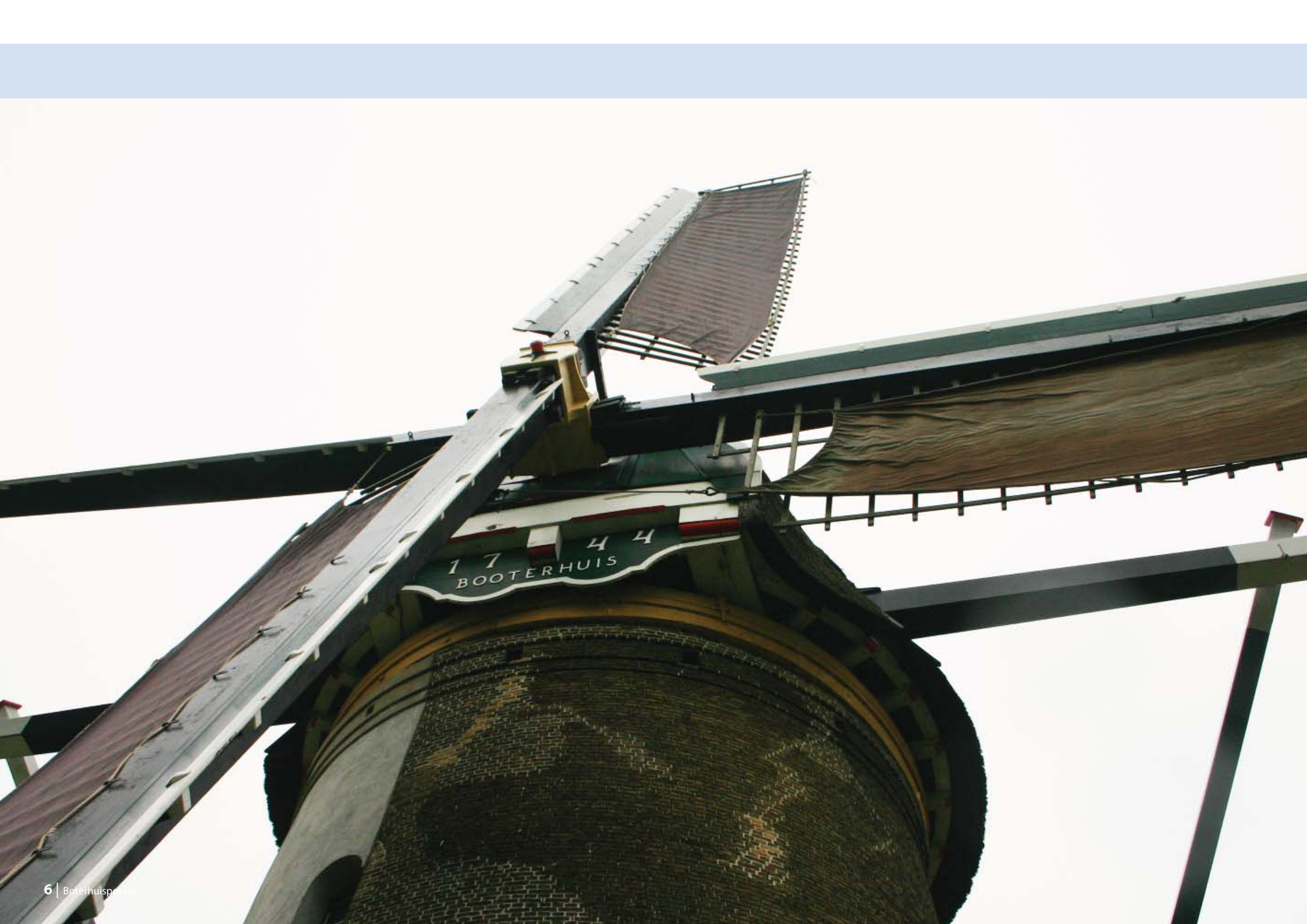
De aanvullende voorwaarden en inrichtingsmaatregelen die de raad heeft meegegeven zijn bedoeld om het agrarische en cultuurhistorische karakter te bewaren en de ecologische waarden te respecteren. In concreto gaat het om het uitsluitend toestaan van extensieve en niet-gemotoriseerde recreatie en het zo goed mogelijk landschappelijk inpassen van de inrichtingsmaatregelen waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de weidevogels en de Karolingische verkavelingstructuur. Aansluiting op het regionale recreatieve routenetwerk en de realisering van enkele geriefhout bosjes zijn ook actiepunten. Voorts moet de Oude kreek in het noordelijk deel meer zichtbaar gemaakt worden. Ook wordt een deel van de onverharde paden tijdens het broedseizoen afgesloten. Een informatiepunt bij de Zijlstream is gewenst (echter geen nieuwbouw). Daarnaast informatiepanelen op de locaties bij de entrees van de polder realiseren.

1.4 Aanpak inrichtingsplan en uitvoeringsprogramma

Het voorliggende definitieve inrichtingsplan met uitvoeringsprogramma (separaat) is door Grontmij in nauwe samenwerking met de gemeenten Leiderdorp en Teylingen opgesteld. Bij de totstandkoming hiervan is een dynamisch proces met gemeenten en betrokken grondeigenaren, instanties en belanghebbenden doorlopen.

Gestart is met een quickscan-toetsing van het scenario "De Polder in!" op relevante aspecten als landschappelijke inpassing, waterhuishouding, ecologie, bodemgesteldheid en cultuurhistorische waarden. Vervolgens is een inrichtingskaart met maatregelen voor recreatieve fiets- en wandelpaden, kanoroutes, picknickplekken, stedelijk uitloopegebied, natte natuur en agrarisch natuurbeheer voor de Boterhuispolder opgesteld. Deze inrichtingskaart is besproken met de grondeigenaren, waardoor een beeld is verkregen van de bereidwilligheid voor medewerking aan de uitvoering van het plan. Mede op basis van de interviews met de grondeigenaren, veldbezoek, inbreng van technische expertise en dergelijke, is vervolgens de inrichtingskaart verder vertaald naar een concept inrichtingsplan (maatregelen per locatie) met uitvoeringsprogramma.

In het uitvoeringsprogramma staat per type maatregel beschreven hoe uit te voeren, wanneer, wie verantwoordelijk is voor uitvoering, kosten van de uitvoering, financiering uitvoering, prioriteit. De resultaten zijn vervolgens op een informatiebijeenkomst d.d. 8 juli voorgelegd aan grondeigenaren, maatschappelijke belangengroepen, bewoners uit het gebied en de gemeenten Leiderdorp en Teylingen. Deze inspraak is gebundeld en van een reactie voorzien. Dit heeft tot een aantal aanpassingen in het inrichtingsplan geleid.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De Boterhuispolder is een waardevolle veenweidepolder. De Boterhuispolder maakt deel uit van het gebied Oud Ade en de Kagerplassen, dat globaal begrensd wordt door de Ringvaart van de Haarlemmermeer, Warmond, Leiderdorp en Rijkswetering. De waarde is gebaseerd op een zeer oude verkaveling die stamt uit de Karolingische tijd (ca 800 na Chr.). De kavels zijn grillig gevormd door aanwezige en verdwenen kreekgeulen. Er is veel open water. Kades en wegen zijn bochtig. Van oudsher is enige verspreide bebouwing aanwezig. Vroeger stonden in de polder vele windmolens, hiervan resteert de Boterhuismolen.

Het gebied heeft een ander karakter dan de rest van het veenweidegebied in het Groene Hart, dat gekenmerkt wordt door rechte en vaak lange percelen. Kenmerkend voor de Boterhuispolder is de grootschalige openheid met daarbinnen kleinschalige variatie (kronkelende sloten, met afwisselende oevers).

Binnen het plangebied is één terrein van hoge archeologische waarde. Het betreft de resten van herenboerderij 'Tengnagel' uit de Nieuwe Tijd (eerste helft 17e eeuw), welke is gelegen in het noordwesten van het plangebied. Thans staan hier twee boerderijen, genaamd 'de Boterhuiswoning'. Het gehele plangebied Boterhuispolder is op de archeologische verwachtingskaart van de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS) weergegeven als een gebied met een redelijke tot grote (middelhoge) kans op het aantreffen van archeologische waarden. Dit is gebaseerd op het voorkomen van mariene afzettingen waarop sporen van bewoning vanaf de IJzertijd of Romeinse tijd aanwezig kunnen zijn. Daarnaast wordt het plangebied, met uitzondering van het zuidelijke deel, omgeven door historisch-landschappelijke lijnen van hoge waarde.

2.2 Bodem en water

In tegenstelling tot veel andere veenweidegebieden in West-Nederland is het veenpakket van de Boterhuispolder, als gevolg van overstromingen, afgedekt met een laagje zeeklei. In de geulen, die kenmerkend zijn voor de Boterhuispolder, zijn meer zandige sedimenten afgezet. Omdat veen meer inklinkt dan klei en zand, vormen de voormalige stroomgeulen tegenwoordig de hogere delen van het landschap in de Boterhuispolder. In de polder zijn de voormalige krekensystemen goed te herkennen. Andere hoger gelegen kavels zijn door menselijk ingrijpen (ophoging) ontstaan. Het bodemprofiel in de Boterhuispolder bestaat voornamelijk uit zogenaamde Liederdgronden. Dit zijn zeekleigronden met een zavelige top laag en een moerige (venige) laag beginnend tussen 0,40 en 0,80 m beneden maaiveld.

In de Boterhuispolder wordt een waterpeil van NAP -2,11/-2,21 m (respectievelijk zomerpeil en winterpeil) gehandhaafd. Aan de noordoostzijde van de Boterhuispolder wordt een onderbemaling in stand gehouden (NAP -2,16/-2,31 m). In het woongebied aan de zuidkant van de polder (de wijk Leyhof) wordt een vast peil van NAP -2,10 m gehandhaafd. Het overtollige water wordt afgevoerd naar gemaal Boterhuispolder, aan de oostzijde van de polder. De polder wordt vrijwel geheel omgeven door het boezemsysteem. Op verschillende punten langs de polder kan water worden ingelaten ter verversing van het polderwater en compensatie van verdamping. De drooglegging in het gebied is gemiddeld circa 0,5 m. In de zomerperiode varieert de drooglegging van 0,20 m op de laagste plekken tot 0,7 m op de hoogste plekken. In de winter is de drooglegging 0,10 m groter door instelling van het winterpeil.

2.3 Agrarische sector

De hoofdfunctie in de Boterhuispolder is agrarisch. Het gebied kent overwegend melkveehouderijbedrijven die vanuit de randen van de polder de graslanden gebruiken. Door de grote verschillen in de drooglegging leent het ene perceel zich beter dan het andere voor veehouderij. Langs de randen van de polder, de noordelijke punt en ter plaatse van oude kreekssystemen (centrum) gelden redelijk tot goede omstandigheden. De agrarische functie speelt een belangrijke rol in het openhouden van het cultuurlandschap; de landbouw draagt actief bij aan het beheer en onderhoud van het landschap (begrazing en maaibeheer). Hiermee zorgt de landbouw voor behoud van vitaliteit en vergroting van de belevingswaarde voor de (extensieve) recreatie. Deze conclusie is gebaseerd op recent onderzoek van het LEI (Perspectief van de agrarische sector in de Boterhuispolder en de Achthovenpolder, 2007). Wel zal volgens dit onderzoek in de Boterhuispolder (bijvoorbeeld via kavelruil) de bedrijfsstructuur en daarmee ook de bereikbaarheid verder moeten worden verbeterd.

De relatief hoge grondprijs kan een drukkende werking hebben op de bedrijfsontwikkeling. Oprichting van bijvoorbeeld een groundbank kan de financiering verlichten via het verpachten van grond. Daarnaast moet agrarisch natuurbeheer een belangrijke poot onder de bedrijfsvoering blijven. Een meer marktconforme beloning voor dergelijke groene diensten is daarbij essentieel. Het LEI ziet ruimte voor toename van extensieve recreatie, waarbij een deel van de revenuen daaruit ten goede moeten komen aan de landbouwbedrijven.

2.4 Ecologie

De Boterhuispolder is een typisch agrarisch gebruikt poldergebied op laagveen in het Groene Hart. Dit blijkt duidelijk uit de voorkomende plantensoorten. De plantensoorten die in de Boterhuispolder zijn aangetroffen behoren voornamelijk tot ecotopen van voedselrijke omstandigheden. Daarmee is de botanische waarde van de polder laag. Dit is in een overwegend agrarisch gebruikt poldergebied op laagveen in het Groene Hart niet verwonderlijk. Wel komen er in en aan de sloten een aantal soorten voor die gebonden zijn aan hoge(grond)- waterstanden.

De sloten en oevers zijn ten opzichte van de percelen relatief soortenrijk, al gaat het ook hier om (vrij) algemene soorten als Gele plomp, Drijvend fonteinkruid en Grote waterweegbree. Het meest bijzonder zijn de volgende soorten: Zwanenbloem, Krabbenscheer en Dotterbloem, die op een enkele plek zijn aangetroffen. In de sloten worden geen bijzondere vis- of amfibieën of ongewervelden aangetroffen. Wel waargenomen zijn de volgende algemene soorten: Tiendoornige stekelbaars, Gewone pad en Bruine kikker. Bijzondere of meer zeldzame zoogdiersoorten komen in de Boterhuispolder niet voor. De Boterhuispolder ontleent zijn natuurwaarde met name aan de broedende weidevogels. Zo komen onder andere de Grutto en de Tureluur in het gebied voor. Ook zijn er vleermuizen die fourageren.

2.5 Recreatie

De Boterhuispolder is niet goed ontsloten voor recreanten (fietsers, wandelaars, kanoërs) uit de stedelijke omgeving. Uit diverse beleidsdocumenten zoals de Nota Ruimte (2004) en Streekplan Zuid-Holland West (2003) blijkt dat er juist behoefte is aan extensieve recreatie rond de stad. Fietsers en wandelaars kunnen op dit moment uitsluitend via de randen (Zijldijk en Leidseweg) of via de Nieuwe Weg de polder beleven. Deze wegen zijn ook voor auto's toegankelijk en dus minder geschikt voor het recreatieve verkeer.

Aan het begin van de Zijldijk is horeca gevestigd met streekeigen producten van het Groene Hart. Tevens is hier verhuur van roeiboten, het vertrekpunt van de Groene Hartcruises en een watersportcentrum. Langs de Zijldijk zijn er enkele picknickplaatsen met zicht op het water en parkeergelegenheid. Aan de Zijldijk liggen boerderijen, waarvan een aantal ook benut worden als stalling voor boten. Halverwege de Zijldijk is een pontverbinding over de Zijl richting de Leidse Merenwijk, Warmond en de Kager Plassen. Aan de noordpunt van de Boterhuispolder is een watersportbedrijf met een pontje (voetveer) naar de Sweilanderpolder richting Oud Ade en Rijpwetering.

2.6 Beleidskader

In het rapport Toekomst Boterhuispolder is een uitgebreide beleidsanalyse opgenomen, korthedshalve wordt hier volstaan met enkele relevante aanknopingspunten.

De visie van De polder in! van de gemeente Leiderdorp past volgens de provincie Zuid-Holland goed in het beleid van recreatieve verbindingen tussen stad en platteland. Ook op regionaal- en rijksniveau wordt groot belang aan deze recreatieve verbindingen en aan het behoud van het open veenweidelandschap gehecht. Het gebied heeft in het streekplan de bestemming “agrarisch gebied plus” (plus vanwege de weidevogels). Recreatief medegebruik is volgens het streekplan mogelijk. Aandachtspunt hierbij is wel de minimale verstoring van de weidevogelbiotoop. Daarin wordt tegemoet gekomen door bij de definitieve inrichting daarmee rekening te houden (aantal en soort paden, de ligging, afsluiting tijdens broedseizoen etc.).

De visie van dit scenario op de polder past volgens de gemeente Teylingen bij haar visie op recreatie en toerisme. In de recreatievisie staan onder andere als aanknopingspunten voor de Boterhuispolder: investeren in landschappelijke kwaliteiten en wandel- en fietsverbindingen met de Zwielerpolder. Op 6 november 2008 is door de raad de richting van het Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie vastgesteld. Hierin staat het plan Boterhuispolder benoemd. De realisatie van ieder project wordt op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel behandeld. Vanwege de ligging van de Boterhuispolder op het gemeentegebied van Leiderdorp en Teylingen vinden beide gemeenten het van belang dat de Boterhuispolder mede gebruikt kan worden voor recreatieve doeleinden.

Teylingen heeft ook aangegeven het belangrijk te vinden dat de fiets- en wandelpaden in de polder aansluiten op het regionale netwerk. In dit verband is er een relatie met het provinciale fietspadenplan en met het Landinrichtingsplan Ade. Aanknopingspunt uit dit plan voor de Boterhuispolder is het geprojecteerde wandelpad langs de Zijl, vanaf de Leidseweg naar het Watersportcentrum van Schie aan de noordelijke punt van de Boterhuispolder. Langs deze zone is in het plan Ade ook een ecologische zone opgenomen die vanaf de Leidseweg net als het geprojecteerde wandelpad in zuidelijke richting loopt. Tevens is van belang het geprojecteerde fiets/wandelpad oostwaarts dat aansluit op oost-west verbinding in de Boterhuispolder. Via deze route kan vanuit Leiden en Leiderdorp via de Roode en Blauwe Polder naar Oud-Ade worden gefietst. Verder wordt bekeken hoe de steigers aan de Zijl, die momenteel in gebruik zijn als permanente aanlegplaatsen, kunnen worden omgezet naar passantenhaventjes.

Het Hoogheemraadschap Rijnland (HHR) heeft een waterbergingsopgave van ca 4,5 ha in de Boterhuispolder. Het HHR stelt geen watergebiedsplan op, maar haakt aan op het

inrichtingsplan voor de Boterhuispolder. Recreatief medegebruik van de watergangen en de kavelontsluitingspaden is daarbij mogelijk. Het HHR wil natuurvriendelijke oevers realiseren langs de (hoofd)watergangen en de Zijl.

Ook de gemeenten Leiden, Alkemade en de Regio Holland Rijnland zijn positief over de plannen voor de Boterhuispolder.

Aanvullend is het van belang dat de Boterhuispolder deel uitmaakt van de prioritair gebieden van Zuid Holland. Dat wil zeggen dat er vanuit de provincie financiële middelen beschikbaar zijn voor ideeën die passen binnen het beleid van vitaal platteland. Hierbij gaat het onder andere om subsidies voor boerenlandpaden, verbreding van de landbouw, versterking van economische dragers etc. Ook zijn subsidies beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer en het verbeteren van de toegankelijkheid van het landschap door middel van bijvoorbeeld informatiepanelen en bewegwijzering, zie verder het uitvoeringsprogramma.

Het vigerende bestemmingsplan voor de Boterhuispolder voor het grondgebied van Leiderdorp dateert uit 1969. Het grootste deel van de polder heeft een agrarische bestemming met ook een deel een verkeersbestemming (vanwege een plan indertijd voor een rondweg om Leiden en Leiderdorp). Voor de Boterhuispolder zal een herziening van het bestemmingsplan worden doorlopen. Hiertoe is een voorbereidingsbesluit genomen (maart 2008). Volgens het vigerende bestemmingsplan van Teylingen hebben de gronden eveneens een agrarische bestemming, waarbij ook zones zijn aangegeven voor recreatie en natuur en landschapswaarden.

Het inrichtingsplan voor de Boterhuispolder vormt samen met het inrichtingsplan voor de Polder Achthoven de invulling van de Groenstructuur in de Leidse Regio op haar grondgebied. Hiermee wordt het beleid van de Provincie Zuid-Holland en het Rijk gericht op een duurzame open en groene invulling van deze polders geoperationaliseerd. Naast de agrarische functie worden deze gebieden toegankelijk gemaakt voor extensieve recreatie voor de stedeling. In groter verband maken de inrichtingsplannen voor de Boterhuispolder en Polder Achthoven deel uit van de verbinding Groen Blauwe Slinger - Plassengebied – Duinzone. In regionaal perspectief sluiten de plannen aan op de Regionale Structuurvisies van Holland Rijnland en op de visies voor achtereenvolgens Land van Wijk & Wouden, Hollandse Plassengebied (Plas & Woude) en Oude Rijn Zone. De focus ligt op de verbetering van de kwaliteit in de verbinding stad – land.

3. Inrichtingsplan

3.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten

Onderstaande randvoorwaarden en uitgangspunten zijn de basis voor het Inrichtingsplan Boterhuispolder. Deze punten zijn opgesteld vanuit de analyse van beschikbare en aangereikte informatie, de quickscan en de gesprekken die hebben plaatsgevonden met de grondeigenaren, instanties en gemeenten.

- Landschap**
- openheid en groene karakter polder (veenweidegebied) behouden
 - geen nieuwe bebouwing realiseren
 - waar passend geriefhoutbosjes realiseren bij bestaande bebouwing
 - in stedelijk uitloopgebied gebiedseigen beplanting realiseren langs fiets- en wandelpaden

- Archeologie**
- gebied met redelijke tot grote (middelhoge) kans op archeologische sporen
 - in geval van bodemverstorende werkzaamheden, dieper dan 30 cm beneden maaiveld, is nader archeologisch onderzoek noodzakelijk

- Cultuurhistorie**
- karakteristieke Karolingische verkavelingstructuur behouden
 - oude karakteristieke boerderijbebouwing behouden
 - molen Boterhuispolder behouden

- Bodem**
- geen verlaging van waterpeil, niet meer dan door autonome maaiveldafvaling noodzakelijk is
 - geen aantasting van grondwaterkwaliteit en grondwaterpeil
 - rekening houden met kabels en leidingen
 - afgegraven grond hergebruiken (gesloten grondbalans)

- Water**
- natuurvriendelijke oevers bij nieuw water of aan te passen water toepassen
 - 15% van de verhardingstoename moet worden gecompenseerd door nieuw te graven water in hetzelfde peilgebied.
 - rekening houden met noodzakelijke onderhoudstrook aan weerszijden bij primaire watergangen (5 meter) en bij overige watergangen (2 meter)
 - waterdiepte voor kano's (0,30 – 0,60 meter), breedte (2,50 – 4,00 meter)

Agrariërs

- huidig agrarisch karakter van polder behouden (de koe in de wei)
- ruimte voor levensvatbaarheid en duurzaamheid van agrarische bedrijfsvoering
- agrarisch natuurbeheer continueren en waar nodig stimuleren
- passende functies voor in de toekomst vrijkomende agrarische bebouwing

Ecologie

- ruimtelijke zonering toepassen van zuid naar noord afnemende toegankelijkheid en intensiteit recreatief medegebruik
- geen verlichting langs de recreatieve routes
- in midden en noordelijk deel van polder geen openstelling tijdens broedseizoen; Het betreft hier de paden op het grondgebied van de gemeente Teylingen. Afsluiting tijdens het broed seizoen vindt plaats door middel van verbodsborden en/of fysieke barrière (klaphekken).
- meer agrarisch natuurbeheer in het midden en noorden van de polder is gunstig voor weidevogels
- realiseren natte natuur
- eventuele natuurcompensatie zal in overleg met de provincie worden bepaalt

Recreatie

- toegankelijkheid van de polder voor extensieve dagrecreatie (recreatief medegebruik) vergroten
- toepassing van halfverharding, mogelijk ook in combinatie met onderhoudspaden hoofdwatgang en agrarisch gebruik
- realiseren ommetjestructuur (grof- en fijnmazig)
- recreatie moet rekening houden met agrarische belangen
- mogelijkheden voor informatie en educatie vergroten
- paden in broedseizoen gesloten, behalve oost-westverbinding en paden aan de rand van de polder
- bewegwijzering fietspaden aansluiten regionaal bewegwijzerings-systeem
- Er zijn in de polder geen mogelijkheden voor ruitersport

Educatie

- mogelijkheden voor informatie en educatie vergroten
- ontstaansgeschiedenis van de polder
- beleving en gebruik van de polder
- infopanelen in het gebied
- informatiepunt bij bestaande horeca
- kunstuiting

Deze randvoorwaarden en de plankaart van het voorkeursscenario vormden de basis voor het concept inrichtingsplan met referentiebeelden. Deze informatie is vervolgens voorgelegd aan vertegenwoordigers van betrokken grondeigenaren, bewoners, hoogheemraadschap en provincie. De resultaten van deze interviews en infobijeenkomsten hebben geleid tot dit inrichtingsplan met referentiebeelden, foto's en principeprofielen (tussen de tekst) en plankaart.

3.2 Stedelijk uitloopgebied

De Boterhuispolder is één van de groene wiggen in de Leidse agglomeratie. De polder grenst aan de woonbebouwing van Leiderdorp en Leiden (Merenwijk en Noord) en is van groot recreatief belang. De Boterhuispolder is voor de fietser/wandelaar vanuit Leiden nu bereikbaar via de pont (noordkant) en de Zijlbrug/Zijldijk (zuidkant); vanuit Leiderdorp via de Zijldijk of Leidse weg. Het stedelijk uitloopgebied betreft het zuidelijkste deel van de polder, direct grenzend aan de woonbebouwing van Leiderdorp en Leiden, vanuit Leiden en Teylingen nu bereikbaar via de pont. Dit gebied vormt de geleidelijke overgang van de woonbebouwing naar de open polder. Het stedelijke uitloopgebied heeft enkele nieuwe entrees vanaf de oversteekplaatsen en via de onderdoorgang van de Oude Spoorbaan. In het stedelijk uitloopgebied komt een fijnmazig netwerk van fiets- en wandelpaden, waardoor meerdere recreatieve ommetjes kunnen worden gemaakt. Het gebied krijgt een afwisselende inrichting met naast wandel- en fietsen ook mogelijkheden voor actieve recreatie, educatie en kunstuiting. Door in het gebied ook op verschillende plekken natte natuur te realiseren wordt niet alleen de natuurwaarde vergroot, maar wordt deze ook dichterbij de stedeling gebracht. Het laarzenpad maakt de natuurbeleving toegankelijk en zorgt ook voor een "avontuurlijke" recreatieve ontspanning.

Vanuit deze kant vormt het stedelijk uitloopgebied het vertrekpunt voor een verdere verkenning van de polder. Door het plaatsen van info-panelen bij de entrees wordt het verhaal over de Boterhuispolder verteld. Denkbaar is dat een info-punt met bescheiden horeca kan worden ondergebracht in de boerderij aan het begin van de Zijldijk. De hoofdwatgang wordt in zuidelijke richting doorgetrokken naar het bestaande water van de boezem (met een afsluitbare inlaat). Hier wordt een kano-overbrengpunt gerealiseerd, om op deze plaats met de kano in de polder te komen.

3.3 Recreatieve fiets- wandel- en kanoroutes

Wandelen en fietsen doet vrijwel iedereen in Nederland. Deze activiteiten zijn bij uitstek ook geschikt om een gebied te verkennen en te beleven. Ze zijn in zekere zin weersafhankelijk (bij storm en regen minder populair) en kunnen het hele jaar door worden beoefend.

Kanoën is een wat meer specifieke activiteit en wordt door minder mensen beoefend. Tegelijkertijd is kanoën ook een vorm van actieve ontspanning en geeft het vanaf het water een bijzondere kijk op het omringende landschap.

Zoals gezegd is in de huidige situatie de Boterhuispolder vrijwel niet toegankelijk. De polder kan alleen vanaf de rand worden beleefd via de Zijldijk, de Nieuwe Weg en deels vanaf de Leidseweg. Het inrichtingsplan voorziet aanvullend in een netwerk van noord-zuid en oost-westverbindingen voor fietsers, wandelaars en kanoërs met aansluiting op routes in de omgeving.

De paden zijn aan de randen van de percelen geprojecteerd (efficiënt ruimtegebruik). Daarbij zijn twee opties beschikbaar, namelijk een "boerenpad" door de wei (zonder afrastering) of een vrijliggend pad. Het boerenpad is alleen voor wandelaars bedoeld. Dit type pad ontstaat door betreding en gebruik. Het vergt vrijwel geen aanlegkosten. Daar waar watgangen worden gekruist, kan volstaan worden met een plank of een eenvoudig loopbruggetje.

Voor fietsers wordt eerder gedacht aan een vrijliggend pad, gescheiden door afrastering of een sloot. Een vrijliggend fietspad geeft geen overlast voor de boer, daar tegenover staat dat dit type pad meer ruimte (lees grond) vraagt.

De paden kunnen onverhard (weiland), halfverhard (sintels of slakken) of verhard (klinkers of asfalt) worden uitgevoerd. Gelet op het karakter van het gebied in combinatie met de intensiteit en investeringskosten ligt een halfverharding voor de hand voor de doorgaande verbindingen.

Bij de situering van de wandel- en fietsroutes in de polder is aangesloten bij de bestaande mogelijkheden en routes in het omringende gebied. In de polder zelf is gekeken naar de mogelijkheden van een ommetjesstructuur. Het voorkeursscenario de polder in! is in belangrijke mate leidend geweest. Voorts zijn de gewenste ruimtelijke zonering, de natuurwaarden, de koppeling met bestaande agrarische paden en de relatie met (hoofd)watgangen bepalend geweest. Zo worden in het Teylingse deel de paden door de polder in het broedseizoen afgesloten. Tevens worden in de gehele polder geen honden toegestaan.

Hetzelfde uitgangspunt geldt ook voor de bereidheid van de grondeigenaren en de mogelijkheid aan te sluiten bij bestaande planvorming. Daar waar mogelijk was, is meervoudig gebruik van de paden uitgangspunt geweest. Dit is vooral een toepassing op de onderhoudspaden langs de hoofdwatgangen en op de bestaande ontsluitingspaden van de agrarische percelen.

In de huidige situatie kan alleen langs de Boterhuispolder worden gekanoed over De Zijl en Zijp. Het inrichtingsplan voorziet in een kanoroute over de hoofdwatgang vanaf het stedelijk uitloopgebied in noordelijke en oostelijke richting naar de Zijp en in noordwestelijke richting naar een inlaat van de Zijl in de polder. Vanwege het peilverschil tussen de polder en de boezem zijn op bovengenoemde locaties kano-overbrengpunten nodig.

3.4 Agrarisch natuurbeheer

Agrarisch natuurbeheer mag zich verheugen in een toenemende belangstelling vanuit de landbouw, de overheid en maatschappelijke organisaties. Agrarisch natuurbeheer omvat activiteiten van boeren gericht op het behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Veelal krijgen de boeren een vergoeding voor deze activiteiten. Agrarisch natuurbeheer is een nieuw begrip, maar bestaat in feite al zo lang er boeren bestaan. Boeren hebben het landschap in sterke mate gevormd. Zo groeven boeren in veenweidegebieden, waar ook de Boterhuispolder deel van uitmaakt, sloten om gebieden droog genoeg te maken voor landbouw.

Doordat boeren jarenlang, soms eeuwenlang, ongeveer het zelfde beheer voerden, wisten planten en dieren steeds een plekje te vinden binnen de landbouwgebieden om zich in stand te houden. Op deze wijze hebben de huidige weidevogels de overstap gemaakt van hun oorspronkelijke broedgebieden naar het agrarisch gebied. Door specialisatie, het toenemende gebruik van kunstmest en de daarmee gepaard gaande veranderingen in de bedrijfsvoering, kwam de natuur onder druk te staan (kappen van houtwallen, dempen van poelen etc.). Sinds het begin van de jaren negentig zijn er bij agrariërs allerlei initiatieven van de grond gekomen voor agrarisch natuurbeheer.

Agrariërs kunnen bijdragen aan de versterking van natuurwaarden door slootkantenbeheer, rietaanplant, uitgesteld maaien en vernatting in delen van de polder. Door lage delen als natuurgebied te beheren ontstaat een foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Voor andere soorten kan het interessant zijn een biotoop als het bestaande 'geriefhoutbosje' ook op andere plekken toe te voegen. Kenmerk van een geriefhoutbosje is dat deze geen snelgroeiende soorten kent en bovendien regelmatig (elke drie jaar) wordt afgezaagd van origine voor gebruiksdoeleinden.

Zo zal een geriefhoutbosje geen bedreiging vormen voor de weidevogels door als uitkijkpost voor roofvogels te fungeren. In de Boterhuispolder vindt op een groot aantal percelen uitgesteld maaibeheer plaats. Daarnaast wordt bij het maaien ook rekening gehouden met aanwezige nesten.

Het agrarisch maaibeheer in de polder wordt uitgebreid waarbij mozaïekbeheer een belangrijke rol speelt. Hierbij wordt niet alles in één keer gemaaid, maar in fasen, zodat in mei en juni percelen met lang gras overblijven. Zo ontstaat een gevarieerd weideland voor de grutto en andere weidevogels in de Boterhuispolder. Het mozaïek bestaat uit (combinaties van) de volgende maatregelen plas-dras percelen in het vroege voorjaar, uitrijden van ruige mest, strokenbeheer bij stalvoeding, nest- en kuikenbescherming, langzaam maaien, schudden, en wiersen. Voor de financiële ondersteuning van het agrarisch natuurbeheer wordt aansluiting gezocht bij de SAN-pakketten.

3.5 Natte natuur

Natuurontwikkeling kan prima samengaan met mogelijkheden om water vast te houden. Ruimte geven aan water en aansluiten bij natuurlijke processen draagt immers bij aan bescherming en verbetering van natuur en aan beperking aan de gevolgen van wateroverlast en droogte. Bij vernatting zou gestreefd moeten worden naar het blokkeren van de drainage in plaats van het aanvoeren van water van elders. Door herstel van de sponswerking van het landschap wordt het water veel meer verspreid afgevoerd, hetgeen de natuur- en milieukwaliteit ten goede komt.

Op enkele lage percelen van de Boterhuispolder wordt natte natuur ontwikkeld. Door ontwikkeling van natte natuur aan de rand van het stedelijk uitloopgebied wordt inhoud gegeven aan een "groene" buffer. Daarnaast wordt hierdoor natuurontwikkeling in de directe woonomgeving beleefbaar gemaakt. Voorts zijn enkele percelen in het overige deel van de polder, op enige afstand van de boerderijen aangegeven voor natte natuur.

3.6 Recreatieve steunpunten

Bij de entrees van de polder en op enkele plaatsen in de routes zijn steunpunten gesitueerd. Het betreft ondermeer picknickplaatsen, infopanelen, fietsenrekken etc.

3.7 Auto-ontsluiting

De Zijldijk en de Nieuwe Weg vormen de auto-ontsluiting voor de Boterhuispolder. De Zijldijk is smal gedimensioneerd. In de weekenden en in het zomerseizoen is het druk en zijn de parkeerplaatsen bezet. Op topdagen wordt ook in de bermen geparkeerd. De Nieuwe Weg vormt de oost-westverbinding, is belangrijk voor het bestemmingsverkeer (bewoners en gebruikers van de polder). Tegelijkertijd wordt de Nieuwe Weg ook wel als sluiproute gebruikt.

Het inrichtingsplan richt zich met name op het beter ontsluiten van de Boterhuispolder voor het ongemotoriseerde langzame verkeer. De Nieuwe Weg wordt afgesloten en is alleen toegankelijk voor bepaald bestemmingsverkeer (aanwonenden en agrariërs). Hierdoor wordt de Nieuwe Weg voor recreatie beter toegankelijk en kan deze voor bijvoorbeeld skeeleren gebruikt worden. Voor de Zijldijk worden waar nodig kansen benut voor oplossing van de huidige parkeerproblematiek. Dit gebeurt bijvoorbeeld door bij nieuwe initiatieven parkeren op eigen terrein uitgangspunt te laten zijn.

3.8 Kabels en leidingen

Bij de realisatie van de inrichtingsmaatregelen dient rekening te worden gehouden met de kabels en leidingen. Deze liggen met name in de bermen van de Zijldijk en Nieuwe Weg met aansluitingen naar de aanliggende woningen en bedrijven. In de polder zelf liggen geen leidingen. Voor de realisatie van het inrichtingsplan zijn er geen knelpunten. Dit geldt ook ten aanzien van de hoogspanningsleiding. De recreatieve paden liggen op voldoende afstand.

3.9 Inrichtingsmaatregelen

Het inrichtingsplan voor de Boterhuispolder voorziet in de volgende maatregelen (zie tevens plankaart van het inrichtingsplan, achterin).

1. Boerenpad

- bewegwijzerd pad door wei (voetspoor), zoveel mogelijk langs watergangen (efficiënt ruimtegebruik);
- boerenpaden liggen vooral in het midden en noordelijk deel van het plangebied;
- beperkte inrichtingsmaatregelen (halfverharding);
- bij kruising met sloot, eenvoudige loopplank;
- tijdens broedseizoen gesloten;
- totale lengte plangebied circa 2.280 meter;
- totaal ruimtebeslag plangebied circa 0,2 ha (2.280 m. x 0,80 m.).

2. Laarzenpad

- eenvoudig pad door natte natuur;
- in stedelijk uitloopgebied en enkele locaties in midden en noordelijk deel van het plangebied;
- gesloten in broedseizoen, m.u.v. stedelijk uitloopgebied;
- betreft voor 90% laarzenpad in plas/dras en voor 10% vlonders, breedte 0,8 meter;
- totale lengte plangebied circa 735 meter.

3. Voetpad

- pad in stedelijk uitloopgebied;
- pad halfverhard 1 meter breed, slakken op cunet van zand;
- ingreep veetunnel: geschikt maken voor wandelaars;
- bij kruising met sloot, eenvoudige loopplank; bij kruising met hoofdwatgang wandel/fietsbrug;
- totale lengte plangebied circa 2.140 meter;
- totaal ruimtebeslag plangebied circa 0,6 ha (2.140 m. x 3 m.).

4. Fietspad smal

- ligt op ringdijk aan noordoostzijde van plangebied langs Zijp en voor een deel langs agrarisch ontsluitingspad;
- fietspad 1 meter breed halfverhard, wandelaar in berm;
- totale lengte plangebied circa 1.100 meter;
- totaal ruimtebeslag plangebied circa 0,4 ha (1.100 m. x 4 m.).

5. Kavelontsluitingspad met fietspad

- dit is een combinatiepad langs de hoofdwatgang;
- bestaat uit 3 meter halfverhard puinpad dat wordt benut voor het onderhoud van de watgang en door de boer voor het bereiken van de percelen;
- aangezien het onderhoud gedurende een paar keer per jaar plaatsvindt, kan het puinpad goed gebruikt worden door de wandelaar;
- wandelaar heeft minder last dan fietser van eventuele oneffenheden in puinpad als gevolg van het rijden met machines en tractoren;
- naast het puinpad komt gescheiden door een berm een vrijliggend semiverhard fietspad van 2 meter breed (in twee richtingen berijdbaar);
- totale lengte plangebied circa 1.640 meter;
- totaal ruimtebeslag plangebied circa 0,9 ha (1.640 m. x 5,5 m.).

6. Fiets/voetpad breed

- fietspad gescheiden door berm met wandelpad in stedelijk uitloopgebied;
- voor matig-intensief recreatief gebruik;
- halfverharding;
- fietspad in twee richtingen berijdbaar (2,5 meter breed);
- wandelpad 1 meter breed;
- totale lengte plangebied circa 1.070 meter;
- totaal ruimtebeslag plangebied circa 0,6 ha (1.070 m. x 5,5 m.).

7. Wegen verkeersluw maken

- is van toepassing op de Zijldijk (circa 3400 meter);
- voor de Zijldijk uitgegaan van 4 verkeersdrempels (aan het begin en bij 3 kruisingen met routes);
- de Nieuwe Weg wordt afgesloten en alleen toegankelijk gemaakt voor bestemmingsverkeer;
- rekening houden met agrarisch verkeer;
- rotonde oude spoorbaan verbeteren.

8. Watergangen

- graven van 180 meter hoofdwatgang in stedelijk uitloopgebied met plaatsen van 2 afsluitbare waterinlaten ter plaatse van de boezem; hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezige hoogspanningsmast;
- verbreden van 500 meter watgang.

9. Natuurvriendelijke oevers

- realiseren van 2.190 meter natuurvriendelijke oever met breedte variërend van 1 tot 5 meter;
- aanbrengen rietbeplanting.

10. Natte natuur

- het ontgraven tot 1 meter diepte over 70% van het oppervlak en tot 0,2 diepte meter over 30% van het oppervlak; de grootte van de ingreep is echter afhankelijk van de 'natheid' in de huidige situatie;
- het betreft in totaal 9 locaties in het plangebied, waarvan 5 locaties in het stedelijk uitloopgebied en 4 locaties in het midden en noordelijk deel van de polder;
- voor het plangebied bedraagt het totaal aan natte natuur circa 7 ha.

11. Agrarisch natuurbeheer

- uitbreiding aantal kavels voor agrarisch natuurbeheer
- mozaïekbeheer, nestbescherming, slootkantbeheer e.d.
- mede ten behoeve van flora en fauna en landschapsbeleving
- het betreft in het plangebied in totaal 23 locaties, waarvan 12 nieuwe locaties

12. Geriefhoutbosjes

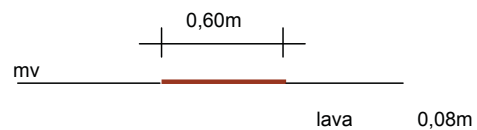
- realisatie van 3 geriefhoutbosjes;
- handhaving bestaande laanbeplanting;
- geen uitbreiding van laanbeplanting.

13. Objecten

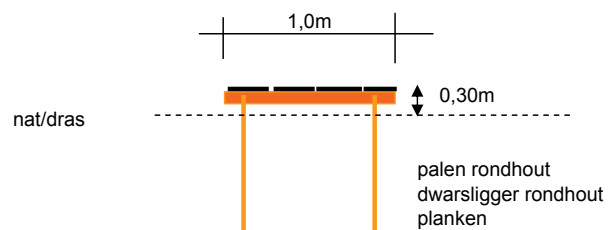
- 8 houten kano-overbrengpunten;
- 7 picknickplaatsen;
- 2 observatieplaatsen;
- 6 informatiepanelen;
- 8 fiets/voetgangersbruggen over brede sloot;
- 9 fiets/voetgangersbruggen over sloot;
- kunstuiting in stedelijk uitloopgebied;
- visplekken
- tunnelherstructurering

Bovengenoemde maatregelen zijn op de plankaart van het inrichtingsplan weergegeven. Tevens staan op de plankaart de locaties van 7 bijgevoegde doorsneden. In het uitvoeringsprogramma staan de investeringskosten en de daarbij gehanteerde uitgangspunten.

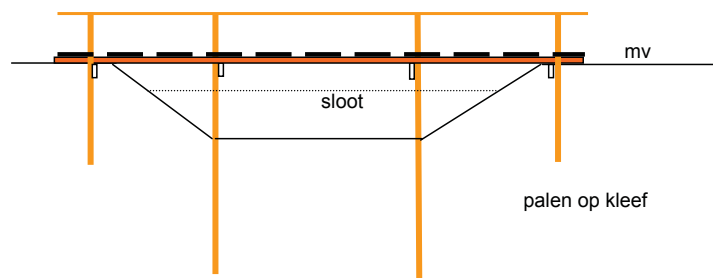
boerenpad

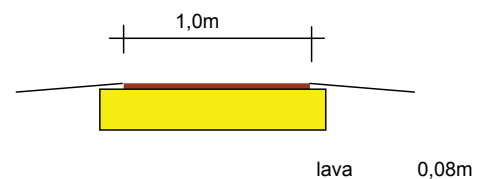
laarzenpad

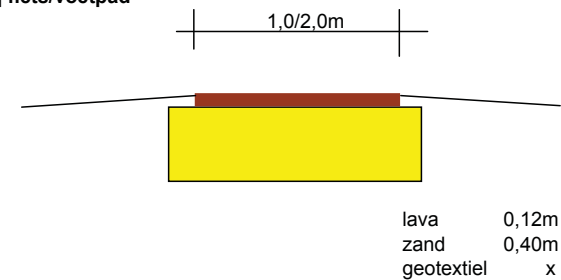
vlonder in laarzenpad breed 1,0 m
eenzijdig leuningdeel

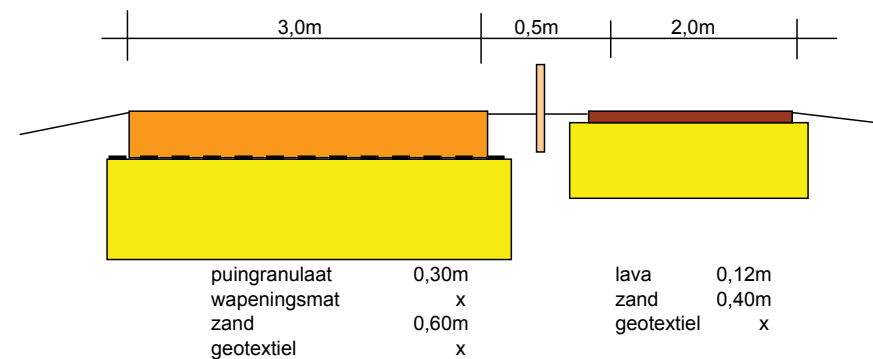
voetpad

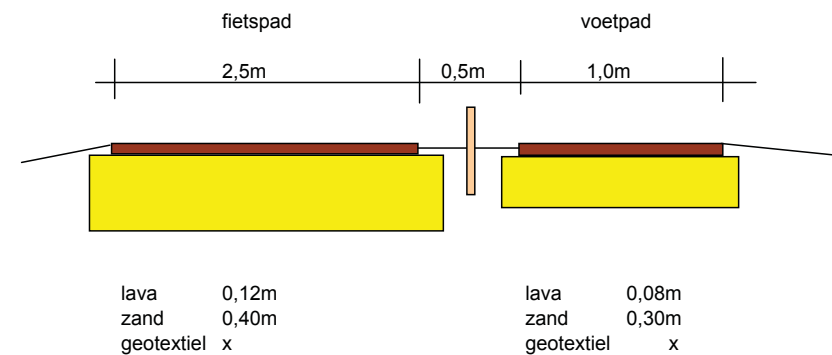
fietspad cq fiets/voetpad

kavelontsluitingspad met fietspad

fiets/voetpad in stedelijk uitloopgebied

3.10 Toelichting materiaalgebruik

In het project worden verschillende aan te leggen constructies onderscheiden zoals paden, bruggen, vlonders, steigers, rijwielstallingen, observatieplaatsen, markeringspalen, afrasteringen. Voor de constructies wordt zoveel mogelijk uitgegaan van het gebruik van natuur- en milieuvriendelijke materialen al dan niet afkomstig van hergebruik. De kwaliteit en duurzaamheid zijn hierbij wel belangrijke uitgangspunten. De informatieborden, picknickplekken, visplekken, observatieplaatsen, kano-overbrengpunten, rijwielstallingen en de brugleuningen zullen door een kunstenaar / vormgever vormgegeven worden. Door gelijkheid in stijl en vormtaal ontstaat er eenheid en wordt zoveel mogelijk rust gecreëerd.

Voor de aanleg van halfverharde voet en fietspaden is uitgegaan van het toepassen van lavamateriaal hetgeen van (natuurlijke) vulkanische oorsprong is en goed waterdoorlatend. Het materiaal laat zich goed verwerken en heeft een natuurlijke uitstraling.

Afhankelijk van de functie van het pad wordt al dan niet een fundering van zand aangebracht die wordt opgesloten in een geotextiel om op deze wijze het materiaalgebruik en de noodzakelijke verdichting te kunnen optimaliseren. Voor het aan te leggen kavelontsluitingspad, geprojecteerd langs de hoofdwatgang en tevens gebruikt voor onderhoud van watgangen en ontsluiting van weidepercelen door bijvoorbeeld trekkers, wordt uitgegaan van het toepassen van gerecycled puinmateriaal. Op deze wijze wordt een sterke puinverharding verkregen. Opgemerkt wordt dat niet is uitgegaan van het aanbrengen van asfaltverhardingen. Indien noodzakelijk worden bij voorkeur elementenverhardingen toegepast, echter hier is vooralsnog geen rekening meegehouden.

Voor de te maken bruggen voor wandelaars en fietsers wordt uitgegaan van het toepassen van FSC hout en geen staal of kunststof. Er wordt hierbij zoveel mogelijk Europees hout gebruikt met een hoge duurzaamheidsklasse. Voor de te maken vlonders, steigers en knuppelpaden wordt uitgegaan van het toepassen van gecertificeerd Europees rondhout en planken, hetgeen tevens een natuurlijke uitstraling heeft en relatief eenvoudig is te vervangen. Voor de te maken fietsbruggen over watgangen is uitgegaan van het toepassen van FSC hardhout. Eventueel kan worden gekozen voor een combinatie van hardhout als funderingsmateriaal en Europees hout voor de verdere opbouw.

Voor de te maken afscheidingspalen, afrasteringen en beschoeiingen, wordt eveneens uitgegaan van het toepassen van Europees rondhout.

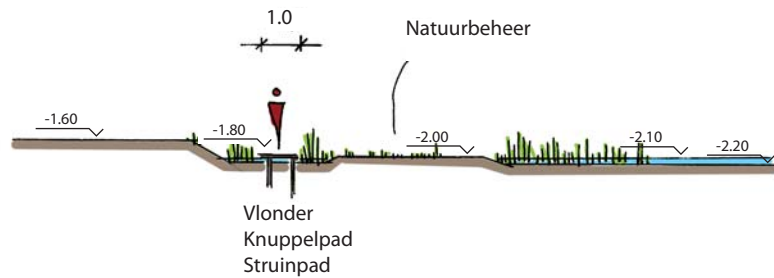
3.11 Compensatie

Het inrichtingsplan voorziet in voldoende watercompensatie voor de aan te leggen halfverharde paden. Zo wordt de hoofdwatgang verlengd en op plaatsen verbreed. Tevens wordt in het gebied natte natuur gerealiseerd. Bij de situering van de paden is rekening gehouden met de weidevogels. Bovendien worden de paden in het deel van de polder waar weidevogels het meest voorkomen (in het midden en noordelijke deel) tijdens het broedseizoen afgesloten. De natuurwaarden in de polder worden door een aantal maatregelen versterkt: realiseren van percelen natte natuur, toepassen van mozaïekbeheer, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer. Nader overleg met de provincie moet uitwijzen of er nog een hierop aanvullende opgave met betrekking tot natuurcompensatie noodzakelijk is.

3.12 Doorsneden en referentiebeelden

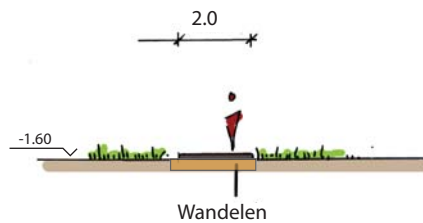
Hierna volgen de dwarsdoorsneden, waarvan de locaties op de plankaart van dit inrichtingsplan staan. Aansluitend zijn referentiebeelden (foto's, illustraties en profielen c.q. dwarsdoorsneden) opgenomen. Deze beelden geven een indruk van de in dit inrichtingsplan voorgestelde maatregelen voor achtereenvolgens het wandelen, het fietsen en het kanoën in een agrarisch gebied. Tevens zijn illustraties opgenomen van het agrarisch landschapsbeheer en natuurontwikkeling.

1

'Laarzenpad'

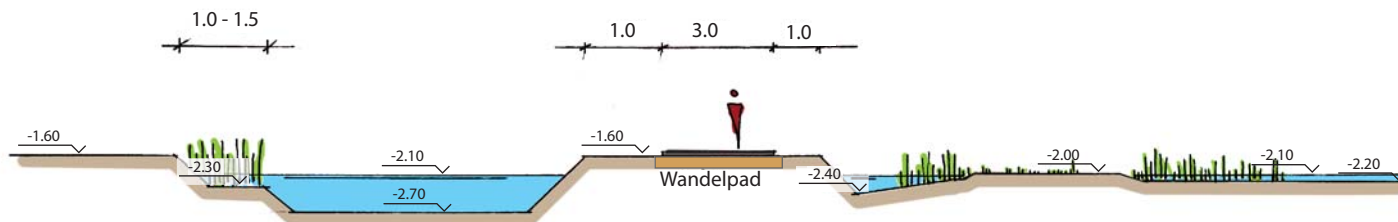
2

'Wandelpad'

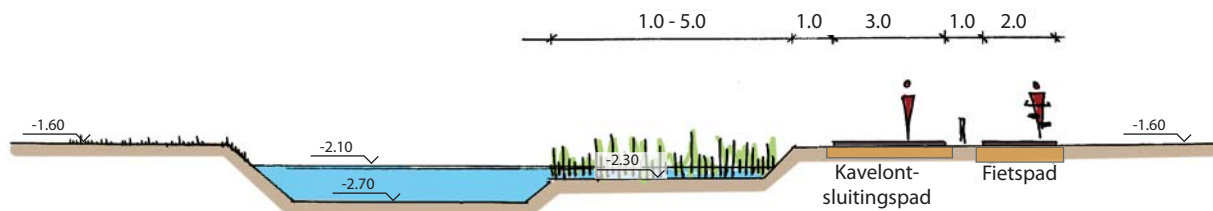
Doorsneden schaal 1:200 (A4)
Drooglegging gemiddeld 0,50 m
Maaiveld tussen NAP -1,90 tot -1,40

3

'Kavelontsluitingspad langs watergang'

4

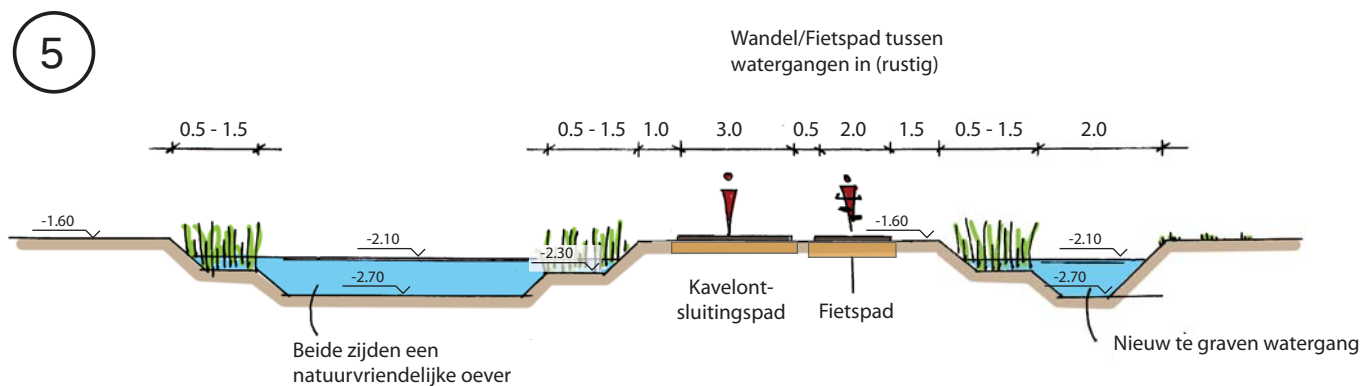

'Natuurvriendelijke oevers
met kavelontsluitingspad en fietspad'

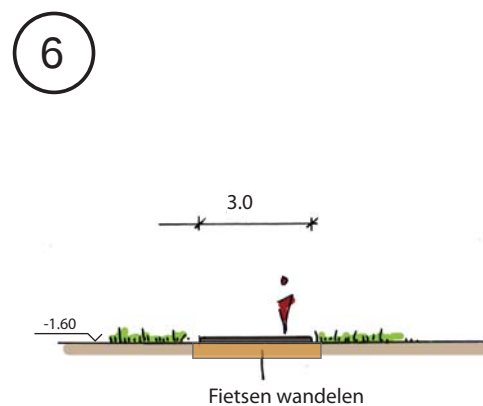
Brede natuurvriendelijke oever
(15 - 20 cm diep)
Inplanten

Doorsneden schaal 1:200 (A4)
Drooglegging gemiddeld 0,50 m
Maaiveld tussen NAP -1,90 tot -1,40

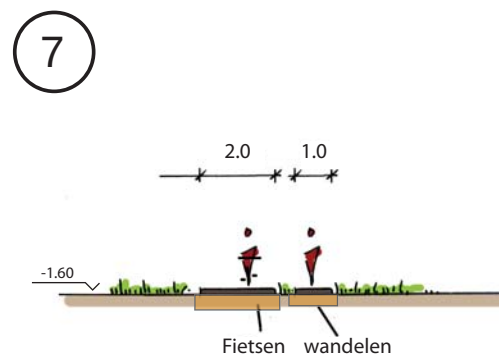
Doorsneden uit inrichtingsplan

'Natuurvriendelijke oevers met kavelontsluitingspad en fietspad'

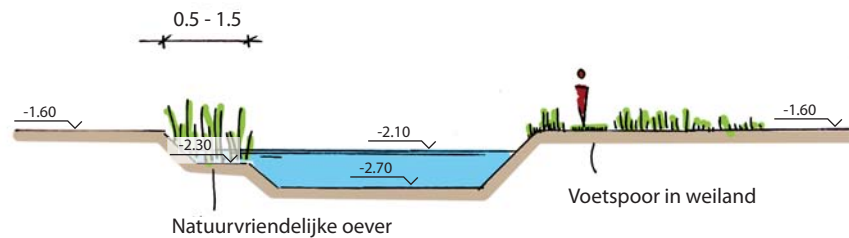
'Fiets- en voetpad'

'Fiets- en voetpad gescheiden'

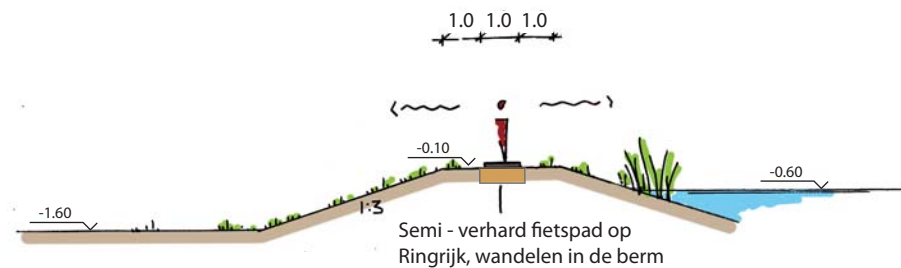
Doorsneden schaal 1:200 (A4)
Drooglegging gemiddeld 0,50 m
Maaiveld tussen NAP -1,90 tot -1,40

8

'Boerenpad'

9

'Fiets- en voetpad op ringdijk'

Doorsneden schaal 1:200 (A4)
Drooglegging gemiddeld 0,50 m
Maaiveld tussen NAP -1,90 tot -1,40

Referentiebeelden wandelpaden

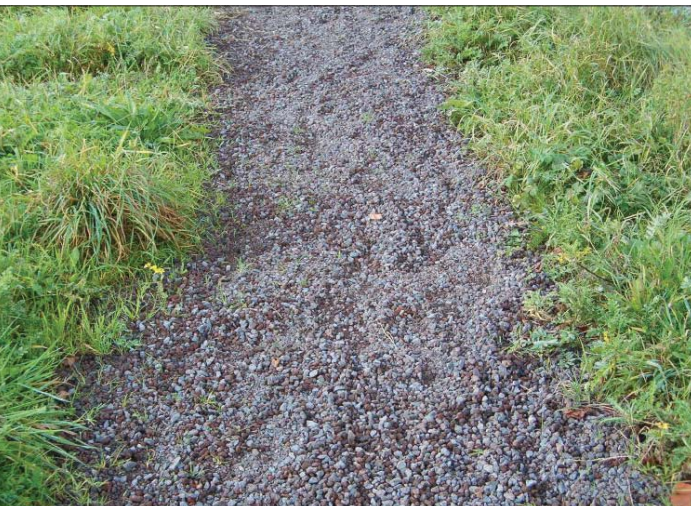
Over weiland d.m.v. recreatief medegebruik

"Groen" pad ontstaan door het belopen of maaien

Smal voetpad met halfverharding

Type materiaal halfverharding

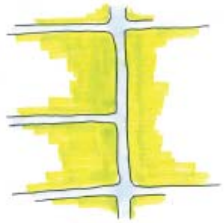

Wandelpad gescheiden van fietspad of weg

Wandelen over pad van boer

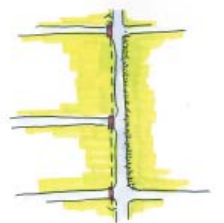
Principeoplossingen wandelpaden

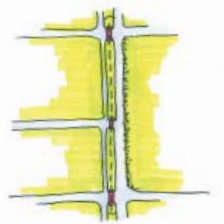
Huidige situatie

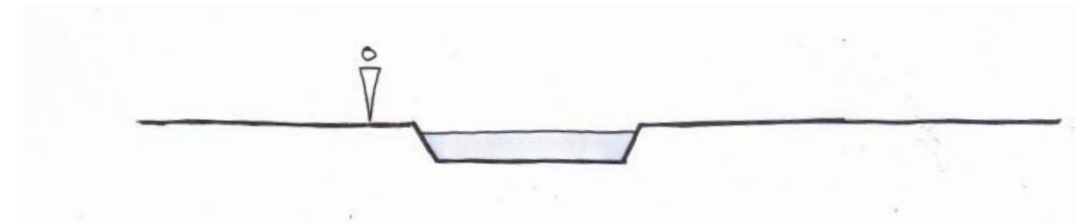
Boerenpad

Half verhard boerenpad

Huidige situatie

Boerenpad, geen verharding

Boerenpad van halfverharding
met eventueel afrastering

Vrijliggend boerenpad van halfverharding

Boerenpad langs rietsloot

Referentiebeelden fietspaden

Fietspad door weiland met boerenhek

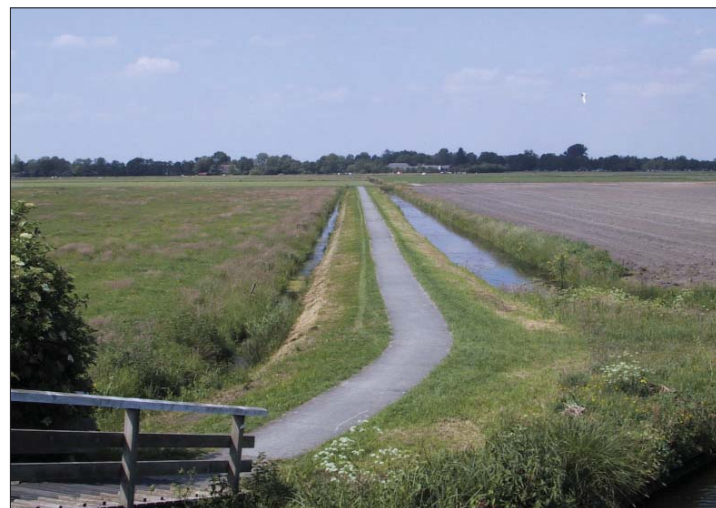
Fietspad door het landschap

Fietspad door het landschap

Fietspad langs watergang

Fietspad met weerszijden water

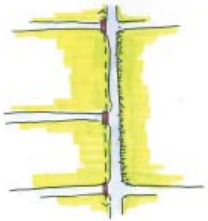

Fietspad

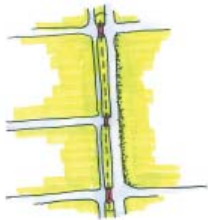
Principeoplossingen fietspaden

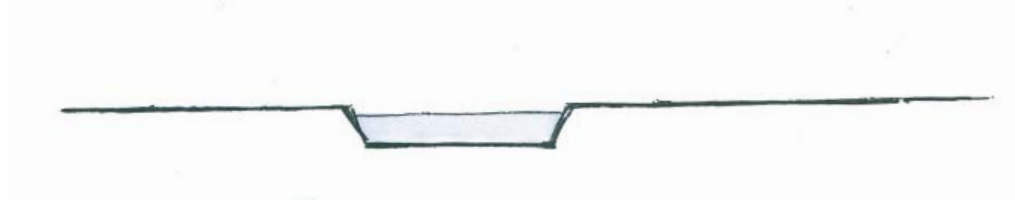
Huidige situatie

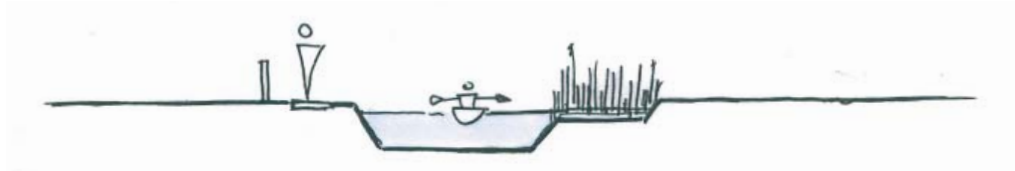
Smal verhard fietspad

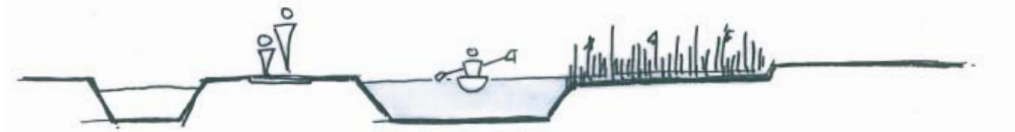
Vrijliggend fietspad

Huidige situatie

Smal verhard fietspad met eventueel afrastering

Vrijliggend fietspad

Fietspad langs rietoever

Referentiebeelden Kano's

Pas op bord voor weggebruikers

Kanovaren door watergang

Aanlegsteiger voor kano's

Smalle watergang

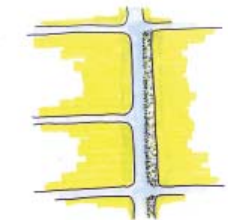

kanovaren

Vissteiger

Principeoplossingen natuurvriendelijke oevers

Rietoevers volledige lengte

Op willekeurige kavels rietoevers

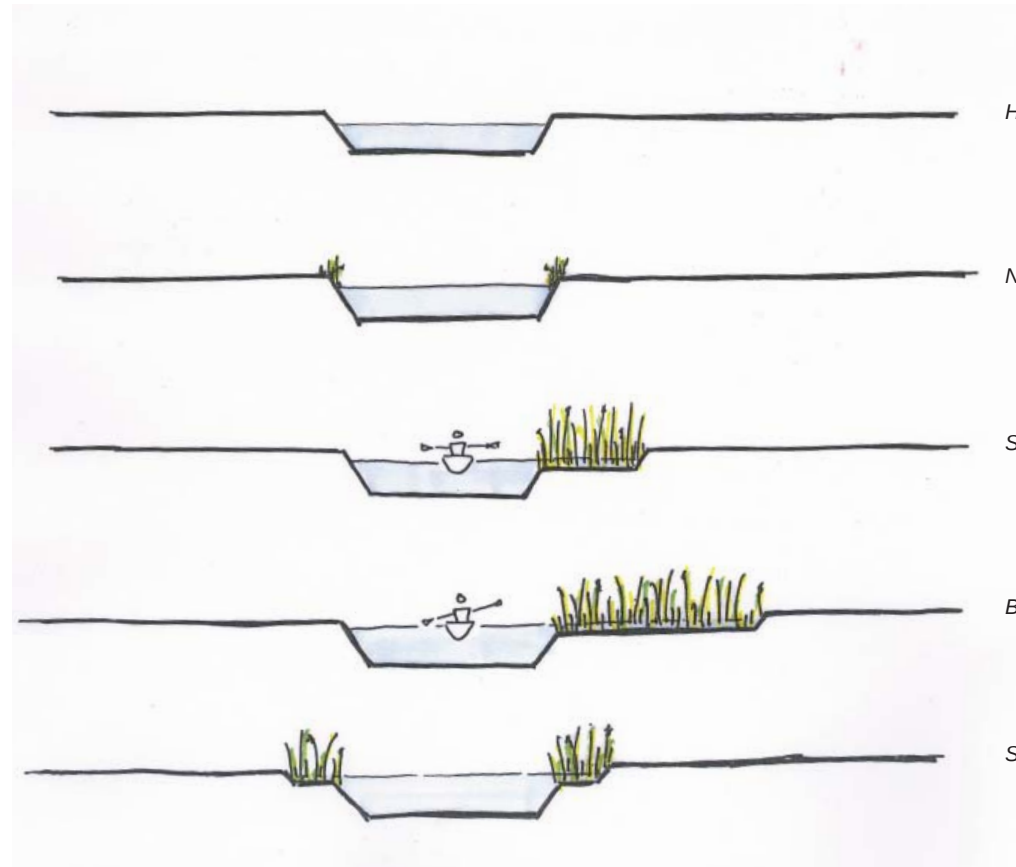
Natuurlijk beheer van slootkanten

Smalle rietovers aan weerszijde

Rietoevers op restruimtes

Huidige situatie

Natuurlijk beheer slootoevers

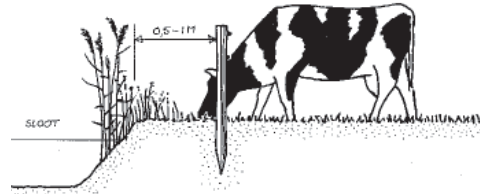
Smalle rietover

Brede rietover

Smalle rietovers aan weerszijde

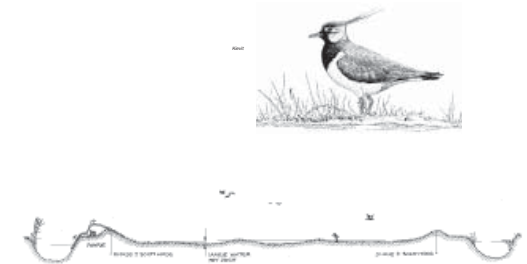

Slootkant in grasland

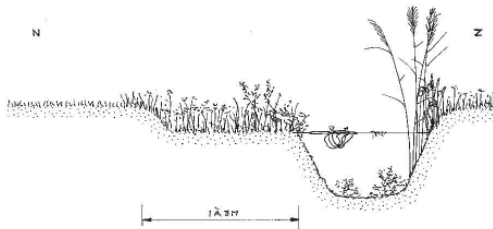

Vertrappen van een slootkant beperken, bijvoorbeeld door de slootkant af te rasteren

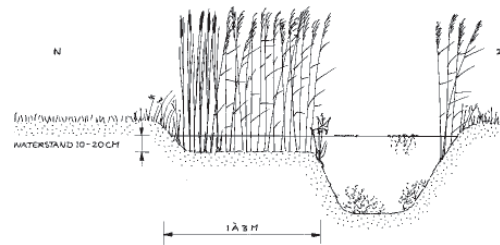
Vertrappen van een slootkant beperken door bijvoorbeeld af te rasteren

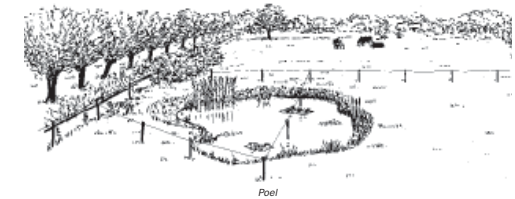
Plasdras situatie

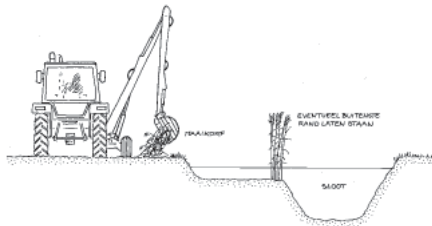
Terrastalud: water gelijk aan of net onder maaiveld

Plasberm: een tot twee decimeter water

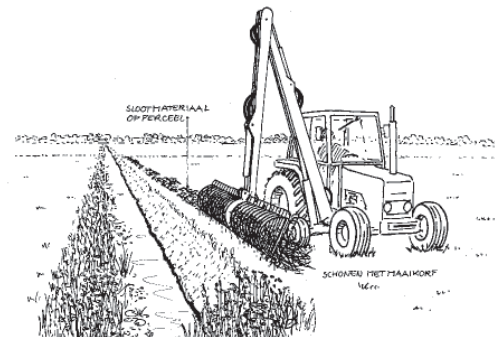
Poel

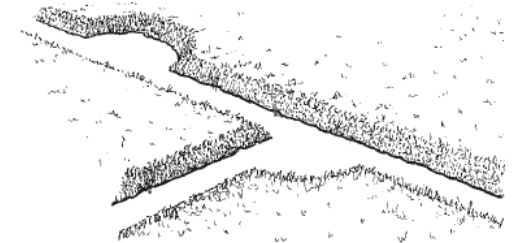
Onderhoud van een plasberm

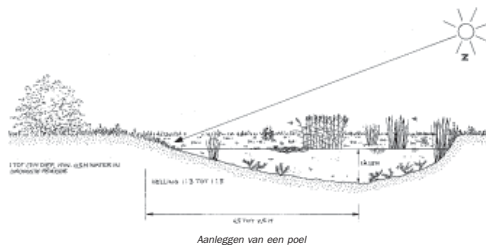
Kreek

Schonen van een sloot

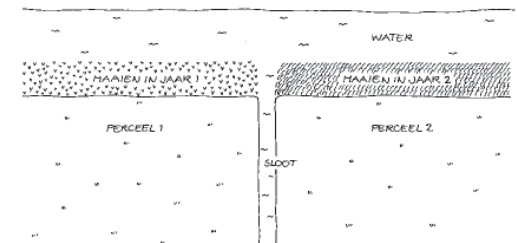
Plaatselijk verbreden van een sloot

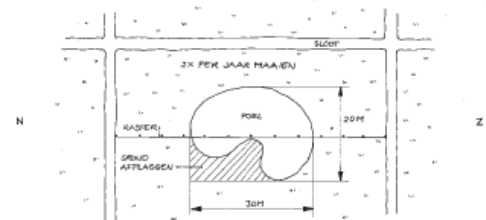
Het aanleggen van een poel

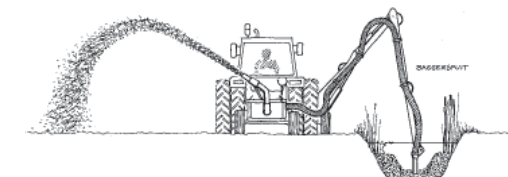
Kleine karekiet, een echte rietvogel

Gefaseerd maaibeheer van een rietkraag

Weidevogelpoel

Baggeren van een sloot

Referentiebeelden landschap en objecten

Referentiebeeld kreek

Kunst in omgeving

Natuurbeheer van de slootkanten door boer

Uitkijkhut in de vorm van een hooischaar

Poel

Knotwilgen als landschappelijk element

Referentiebeelden bruggen

Kleine brug voor oversteek

Iets grotere brug voor wandelaars

Kleine brug voor oversteek

Vlonder door natte natuur

Trekpond

Fiets/wandelbrug

Titel:	Inrichtingsplan Boterhuispolder Leiderdorp - Teylingen
Projectnummer:	251205
Documentnummer:	
Revisie:	
Datum:	22 januari 2009
Auteurs:	Bart Dercksen, Martijn Mulhof, Steven Brink, Bert Brinks (Grontmij Nederland bv)
E-mailadres:	Bart.Dercksen@grontmij.nl
Gecontroleerd door:	Bart Dercksen
Goedgekeurd door:	Toine Morel
Contact:	Grontmij Nederland bv Coenecoop 55 2741 PH Waddinxveen Postbus 190 2740 AD Waddinxveen T +31 182 62 55 00 F +31 182 62 55 10 E midwest@grontmij.nl
In opdracht van:	Gemeente Leiderdorp
Grafische vormgeving:	Astrid van Kersbergen (Grontmij Nederland bv)

www.grontmij.nl

Grontmij

Coenecoop 55

2741 PH Waddinxveen

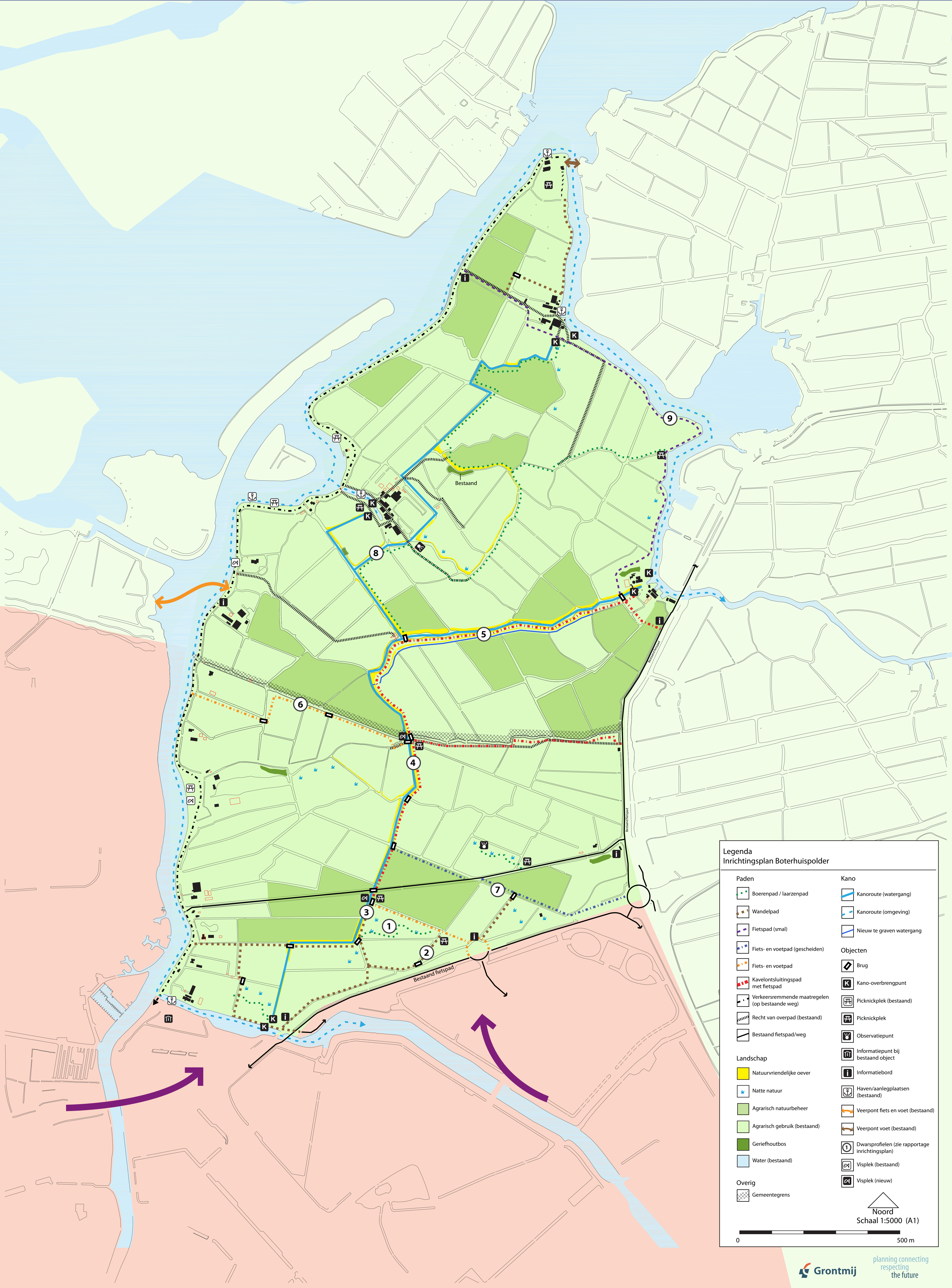
Postbus 55

2740 AD Waddinxveen

T +31 182 62 55 00

F +31 18262 55 10

midwest@grontmij.nl

Legenda

Inrichtingsplan Boterhuispolder

Paden

Boerenpad / laarzenpad

Wandelpad

Fietspad (smal)

Fiets- en voetpad (gescheiden)

Fiets- en voetpad

Kavelontsluitingspad met fietspad

Verkeersremmende maatregelen (op bestaande weg)

Recht van overpad (bestaand)

Bestaand fietspad/weg

Landschap

Natuurvriendelijke oever

Natte natuur

Agrarisch natuurbeheer

Agrarisch gebruik (bestaand)

Geriefhoutbos

Water (bestaand)

Overig

Gemeentegrens

Kano

Kanoroute (watergang)

Kanoroute (omgeving)

Nieuw te graven watergang

Objecten

Brug

Kano-overbrengpunt

Picknickplek (bestaand)

Picknickplek

Observatiepunt

Informatiepunt bij bestaand object

Informatiebord

Haven/aanlegplaatsen (bestaand)

Veerpont fiets en voet (bestaand)

Veerpont voet (bestaand)

Dwarsprofielen (zie rapportage inrichtingsplan)

Visplek (bestaand)

Visplek (nieuw)

Noord

Schaal 1:5000 (A1)

0

500 m

Grontmij
planning connecting
respecting
the future

Bijlage 6: Nota van vooroverleg, april 2010

**Nota vooroverleg
voorontwerpbestemmingsplan
“Boterhuispolder”
Leiderdorp**

April 2010

Samenvatting en beantwoording overlegreacties op bestemmingsplan Boterhuispolder

In het kader van de bestemmingsplanprocedure van Boterhuispolder volgens de Wet en het Besluit ruimtelijk ordening heeft vooroverleg over het Voorontwerpbestemmingsplan plaatsgevonden. Dit vooroverleg is gevoerd met verschillende diensten van onder andere de provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan ter sprake komen, met het betrokken waterschapsbestuur en met de besturen van bij het bestemmingsplan belang hebbende gemeenten.

In het kader van het vooroverleg zijn drie reacties ingediend.

Dit document bevat een puntsgewijze samenvatting van de door de overlegpartners gemaakte opmerkingen. Vervolgens is onder het kopje Reactie een beantwoording gegeven op de opmerkingen.

De vooroverlegreacties zijn in de bijlagen bij dit document opgenomen.

Op basis van de ingediende inspraak- en vooroverlegreacties is het bestemmingsplan op onderdelen aangepast. Uit deze notitie komt naar voren welke aanpassingen dit betreft.

Vooroverlegreacties

In het kader van het vooroverleg hebben de volgende instanties bij het college van burgemeester en wethouders een vooroverlegreactie ingediend:

1. Provincie Zuid-Holland
2. Hoogheemraadschap van Rijnland
3. Milieudienst West-Holland
4. Gemeente Teylingen

In dit hoofdstuk zijn de overlegreacties samengevat en staan de overwegingen van de gemeente daaromtrent weergegeven. Verder staat per reactie aangegeven, of deze al dan niet leidt tot het aanpassen van het bestemmingsplan.

1. Overlegreactie Provincie Zuid-Holland

- A. Per 1 juli 2008 is het provinciale beoordelingskader vormgegeven in interim-beleid, bestaande uit de streekplannen en de nota Regels voor Ruimte. Het plan is op enkele punten niet conform dit beleid.
- B. Verduidelijkt dient te worden wat de toename van het verharde oppervlak is bij realisatie van het plan en wat de watercompensatie is.
- C. In het plan wordt natte natuur gerealiseerd. Verduidelijkt dient te worden hoe gewaarborgd is dat deze natte natuur zal voorzien in de waterberging omdat dit niet duidelijk genoeg in het bestemmingsplan is verankerd (opname op plankaart/ in regels).
- D. Aangetoond moet worden wat de effecten zijn van de fietspaden en de wandelpaden die in het gebied zijn gepland en wat het gebruik daarvan voor effecten heeft op de weidevogelpopulatie die foerageert in het weidevogelgebied dat door deze fiets- en wandelpaden wordt doorkruist.

Reactie

- A. *aan de ontheffingsmogelijkheden in artikel 3 (agrarisch met waarden – Natuur en Landschap) zijn twee voorwaarden toegevoegd:
de nieuwe functie wordt gehuisvest in de bestaande bebouwing, niet zijnde glasopstanden;
bij de vestiging van een zorgfunctie rekening wordt gehouden met de uitgangspunten uit de nota Zorg in het Buitengebied
tevens is de maximale inhoud van burgerwoningen beperkt tot 650m³, conform de nota Regels voor Ruimte.
Ook worden nieuwe bedrijfswoningen enkel toegestaan bij agrarische bedrijven.*
- B. *In de toelichting op het bestemmingsplan zal een overzicht worden opgenomen van het oppervlak aan halfverharde paden en de oppervlakte aan oppervlaktewatercompensatie;*
- C. *De gemeente Leiderdorp heeft gekozen voor een globale planvorm. Dit heeft er toe geleid dat natte natuur in de gehele bestemming "Agrarisch met waarden - Natuur en landschap" toegestaan is. Uit het op te nemen overzicht, genoemd onder "B", is gebleken dat ook zonder de natte natuur al in voldoende mate in oppervlaktewater cq. waterberging wordt voorzien.*
- D. *Om te voorkomen dat schade wordt berokkend aan de in de Boterhuispolder foeragerende weidevogelpopulatie, zal in het gebied een periodieke afsluiting gelden. Dit houdt in dat tijdens de broedperiode (inclusief de paarvormende periode) de nieuwe paden middels een aanduiding worden afgesloten voor publiek.
Uit nader overleg met de provincie Zuid-Holland is gebleken dat een dergelijke mitigerende maatregel voldoende is om aan de in de overlegreactie gestelde eis te voldoen. Op het moment dat besloten wordt de paden daadwerkelijk aan te leggen, zal ook onderzocht worden of deze verharding elders als groen gecompenseerd kan worden.*

2. Overlegreactie Hoogheemraadschap van Rijnland

- A. Gevraagd wordt in het bestemmingsplan aan te geven dat voor de planperiode 2010-2015 het Waterbeheerplan (WBP) van Rijnland van toepassing zal zijn.
- B. Verzocht wordt om in het bestemmingsplan aan te geven dat per 22 december 2009, in verband met de totstandkoming van de Waterwet, een nieuwe keur in werking is getreden, alsmede nieuwe Beleidsregels.
- C. Op de plankaart dienen alle oppervlaktewateren, met name de primaire wateren, als “water” te worden bestemd. Ondermeer de watergang die aan de noordzijde de plangrens vormt dient als water te worden bestemd.
- D. Verzocht wordt om in de doeleindenomschrijving van aangrenzende bestemmingen “water” op te nemen.
- E. De bestemming “kering” opnemen en deze toekennen aan de wegen aan de zuidzijde en aan de oostzijde.
- F. Opgemerkt wordt dat een verlaging van het waterpeil in het plangebied ten opzichte van de oorspronkelijke situatie veel negatieve gevolgen voor de omgeving kan hebben. Invoering van een alternatief peil kan uitsluitend in goed overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland plaatsvinden.
- G. In paragraaf 2.2 staat de waterdiepte en –breedte voor kano's. Verzocht wordt om tevens de afmetingen aan te geven die conform de keur voor nieuwe watergangen van toepassing zijn.
- H. In paragraaf 6.3 wordt aangegeven dat duikers zijn toegestaan. In primaire watergangen moet via een doorstroomberekening aangetoond worden dat een kunstwerk geen belemmering is voor de wateraanvoer en –afvoer. Hiervoor dienen in het bestemmingsplan de door het Hoogheemraadschap aangegeven maatregelen te worden opgenomen.
- I. In paragraaf 2.3 wordt gesproken over de aanleg van kano-overbrengpunten. Het Hoogheemraadschap gaat er vanuit dat het hier overkluizingen betreft. Om diverse (ecologische) redenen worden (gedeeltelijke) overkluizingen alleen onder bepaalde omstandigheden toegestaan. Voor de realisatie van overkluizingen als aanlegsteigers en dergelijke is op grond van Rijnlands Keur een vergunning vereist. Dit dient te worden opgenomen in het bestemmingsplan en bij realisatie dient deze vergunning te worden aangevraagd.
- J. Het beleid ten aanzien van woonschepen dient te worden aangevuld met het beleid van Hoogheemraadschap Rijnland dat dit heeft vastgelegd in de Keur en Beleidsregels 2006.
- K. Opgemerkt wordt dat voor aanpassing van de waterhuishouding een vergunning moet worden aangevraagd op grond van Rijnlands Keur en in sommige gevallen op grond van de Wet Verontreiniging oppervlaktewateren. Dempingen moeten mogelijk ook in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit worden gemeld.

Reactie

A,B. Dit zal conform de opmerking worden aangegeven;

- C. De primaire watergangen zullen de bestemming Water krijgen. De overige watergangen vallen binnen de daarop liggende bestemmingen. Dit houdt de flexibiliteit ten behoeve van het inrichten van het gebied zo groot mogelijk. Bij ingrepen aan watergangen die in beheer van het HHR van Rijnland zijn, zal uiteraard in overleg worden getreden.*
- D. Ten behoeve van de inrichting van watergang, kaden en taluds zal dit in de doeleindenomschrijvingen worden opgenomen.*
- E. De beide wegen krijgen conform de opmerking een dubbelbestemming “Waterstaat – Waterkering”.*

- F. *In de toelichting zal verwoord worden dat toepassen van alternatieve peilen enkel in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland kan plaatsvinden.*
- G. *Dit zal opgenomen worden in de betreffende paragraaf van de toelichting.*
- H. *In het plan wordt onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire watergangen. Primaire watergangen vallen binnen de bestemming "Water" en secundaire onder de andere ter plekke geldende bestemming. Bij het aanleggen van duikers en andere kunstwerken dient conform het beleid van het Hoogheemraadschap een keurvergunning te worden aangevraagd. Dit wordt in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.*
- I. *In de waterparagraaf zal deze voorwaarde worden opgenomen.*
- J. *Dit beleid zal in de toelichting worden verwoord.*
- K. *Dit zal in de waterparagraaf van de toelichting worden aangegeven.*

3. Milieudienst West-Holland

Advies ruimtelijke plannen, mw. C. Lokman, 30 maart 2010

Verschillende ambtenaren van de diverse milieuaspecten van de Milieudienst West-Holland hebben het bestemmingsplan "Boterhuispolder" beoordeeld en hun opmerkingen doorgegeven. Hierbij is het advies gegeven om het bestemmingsplan op de volgende punten aan te passen:

- A. Er zijn diverse tekstuele aanpassingen voorgesteld voor paragraaf 4.5.1 van de toelichting, betreffende milieuzonering. Het advies is om deze tekstuele aanpassingen in de toelichting over te nemen.
- B. Artikel 1 begrippen: definitie voor intensieve veehouderij opnemen.
- C. Artikel 3.4.a en e en plankaart: wijzigen bestemmingen (b=3 en b) van perceel Zijldijk 38a in bestemming "handelsbedrijf in bloemen en planten".
- D. Artikel 3.4.a en plankaart: Het perceel Zijldijk 32a de specifieke aanduiding "veehandelaar en inzameling kadavers" geven.
- E. Artikel 3.5.1: nader omschrijven wat onder "beperkte opslag" wordt verstaan bijvoorbeeld opnemen "ten hoogste milieucategorie 2 uit de Staat van Bedrijfsactiviteiten".
- F. Artikel 3.7.1.: een dierenasiel en vergistingsinstallaties niet toestaan.
- G. Plankaart: perceel Zijldijk 41: omliggende gronden ook bestemmen als "sierteelt".
- H. Bestemming van het terrein Provinciale waterstaat langs de N445 nagaan.
- I. In artikel 3.7.2 de voorwaarde opnemen dat moet worden aangetoond dat de bodem geschikt is voor de beoogde functie.
- J. De tekst in paragraaf 4.3 vervangen door het tekstvoorstel.
- K. Paragraaf 4.4. figuur 9: toevoegen dat de gepresenteerde geluidbelastingkaart gemaakt is in 2007 in het kader van de EU-richtlijn Omgevingslawaaï.
- L. Artikel 3.7.2.: Opnemen dat de geluidsbelasting op de gevel ten gevolge van wegverkeerslawaaï maximaal 53 dB mag bedragen ter plaatse van woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen zoals bedoeld in de Wet geluidhinder.
- M. Paragraaf 4.5.2.: onder "Propaantanks" toevoegen dat het de propaantanks op de percelen Leidseweg 17 en 21 in Oude Ade betreffen.
- N. De gemeente moet nagaan of de hogedrukaardgasleidingen en/of de belemmeringsvrije zone rond deze leidingen op de plankaart kan worden opgenomen. In de regels moet dan

worden vastgelegd dat aan weerszijden van de ondergrondse buisleidingen een afstand van 5 meter vrijgehouden moet worden van bebouwing;

- O. Op het perceel Zijldijk 31 geen kinderdagverblijf, naschoolse opvang en zorgboerderij met een wijzigingsbevoegdheid mogelijk maken, in verband met de externe veiligheid.
- P. Indien binnen 200 meter van de Oude Spoorbaan gevoelige bestemmingen worden gepland moet een nadere onderbouwing in het bestemmingsplan worden opgenomen. Dit met het oog op de externe veiligheid.
- Q. Binnen de strook van 80 meter aan weerszijde van de hoogspanningsleiding geen vestiging van nieuwe gevoelige bestemmingen, waar kinderen langdurig verblijven mogelijk maken (wonen, kinderdagverblijf, zorgboerderij).
- R. opnemen van tekstvoorstel over duurzaamheid.
- S. Borgen dat de bodemkwaliteit getoetst wordt bij functiewijziging.

Memo Straling, Dhr. R. Hennekam, 5 maart 2010

- T. Opgemerkt wordt dat de in het plan aanwezige hoogspanningslijnen door magnetische straling leukemie bij kinderen kan veroorzaken. Vanwege de mogelijke risico's hanteert de Rijksoverheid ronde deze lijnen richtlijnen voor afstand. Deze afstand is 2*80 meter. Opgenomen in het bestemmingsplan dient de omgang met het advies van de Rijksoverheid over deze indicatieve vrij te houden van nieuw te bouwen of op te richten woningen, scholen, kinderdagverblijven en andere functies waar met name kinderen langdurig kunnen verblijven.
- U. Geadviseerd wordt om een strook van 80 meter aan weerszijden van de leiding vrij te houden van nieuwe gevoelige bestemmingen waar kinderen langdurig verblijven. Dit dient in de regels te worden vastgelegd (artikel 3), met name betreffende in het bestemmingsplan opgenomen bouwvlak dat op een minimale afstand van 35 meter tot de leiding is getekend.
- V. Geadviseerd wordt om de indicatieve zone ten opzichte van de hoogspanningmast van 2*80 meter langs de hoogspanningsleiding op de plankaart op te nemen.

Memo externe veiligheid, R. Hennekam, 14 mei 2009

- W. De aanwezige hogedrukaardgasleidingen dienen op de plankaart te worden opgenomen.
- X. Aansluitend dient in de regels vastgelegd te worden dat een zone van 5 meter aan weerszijden van de leiding dient te worden vrijgehouden van bebouwing.
- Y. Er dient geanticipeerd te worden op de nieuwe regelgeving ten aanzien van buisleidingen.
- Z. Een strook van 140 meter vanaf de Oude Spoorbaan vrijhouden van bestemmingen waar grotere aantallen mensen tegelijkertijd aanwezig zijn.
- AA. Als binnen 200m vanaf de Oude Spoorlaan bestemmingen worden toegestaan worden waar grotere aantallen mensen tegelijkertijd aanwezig zijn, dient onderzoek uitgevoerd te worden op het gebied van externe veiligheid.

Memo externe veiligheid, R. Hennekam, 5 maart 2010

- BB. De opmerkingen uit de memo van 14 mei 2009 zijn niet uitgewerkt dan wel beantwoord. Dientengevolge is geen volledig oordeel te geven. Ook komen daardoor in deze memo dezelfde opmerkingen en vragen naar voren als in de memo van 14 mei. Voor de beantwoording hiervan wordt dan ook verwezen naar de antwoorden op de punten V tot en met Z.

Reactie

- A. De tekstuele aanpassingen zullen worden doorgevoerd in de toelichting.*
- B. Deze definitie zal worden opgenomen.*
- C. Dit bedrijf zal specifiek bestemd worden, binnen de kaders van de ruimtelijke standaarden uit 2008.*
- D. Ook dit bedrijf zal specifiek bestemd worden, binnen de kaders van de ruimtelijke standaarden uit 2008.*
- E. De beperkte opslag zal nader worden omschreven/omkaderd.*
- F. Deze functies zullen uit de wijzigingsbevoegdheid gehaald worden.*
- G. De gronden die in de huidige situatie in gebruik zijn ten behoeve van de sierteelt, zullen ook de functieaanduiding "sierteelt" krijgen. Naar aanleiding van deze opmerking is dit ook toegepast op de gronden die in gebruik zijn voor bomenteelt, een bedrijf dat handelt in vee en kadavers verzamelt en het handelsbedrijf in bloemen en planten.*
- H. Deze bestemming is in overleg met Provinciale waterstaat gewijzigd.*
- I. Deze voorwaarde zal aan de reeds genoemde voorwaarden worden toegevoegd en in de toelichting worden beschreven.*
- J. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het NSL zal de tekst in deze paragraaf worden aangepast conform het tekstvoorstel.*
- K. Deze toevoeging zal in het onderschrift worden opgenomen.*
- L. Deze voorwaarden zal worden opgenomen in het betreffende artikel.*
- M. Deze toevoeging wordt opgenomen.*
- N. De belemmeringvrije zone zal aan de hand van beschikbare gegevens worden opgenomen op de plankaart. En in de regels worden beschermd.*
- O. In verband met de aanwezige hoogspanningsleiding wordt het realiseren van gevoelige functies binnen 80 meter van de hoogspanningsleiding uitgesloten.*
- P. Naar aanleiding van deze opmerking is een milieuzone opgenomen op de plankaart rond de Oude Spoorbaan. Toevoegen van gevoelige functies op deze gronden wordt hier niet direct toegestaan. Middels een wijzigingsbevoegdheid is dit wel mogelijk, met dien verstande dat aangetoond dient te worden dat dit (onder andere) op het gebied van externe veiligheid geen bezwaren oplevert.*
- Q. Dergelijk gebruik wordt uitgesloten (zie ook onder U en V.). Middels een wijzigingsbevoegdheid is het wel mogelijk deze functies te realiseren. Voorwaarde hiervoor is echter wel dat het toelaatbaar is met het oog op de volksgezondheid (m.n. hoogspanning).*
- R. Het tekstvoorstel zal worden opgenomen in de toelichting.*
- S. Conform de opmerking worden in de toelichting en regels aanpassingen aangebracht zodat duidelijk is dat eerst aangetoond dient te worden dat de bodemkwaliteit voldoende is alvorens de functiewijziging plaats mag vinden.*

*T/U/V. De genoemde (nieuw op te richten) gevoelige functies zullen binnen de indicatieve zone van 2*80 meter worden uitgesloten. Overigens is besloten in artikel 3 van de regels verschillende functies onder de wijzigingsbevoegdheid te laten staan:*

wonen

kinderdagverblijf

*buitenschoolse opvang
zorgboerderij*

Dit omdat het gevoelige functies zijn en hierbij andere eisen gesteld dienen te worden dan bij de overige functies. Voorwaarde hiervoor is echter wel dat het aantoonbaar toelaatbaar is met het oog op de volksgezondheid (m.n. hoogspanning).

- W. Deze worden conform de opmerking op de plankaart opgenomen, zie ook onder N.*
- X In de regels wordt deze bepaling opgenomen. Op de plankaart wordt deze zone vastgelegd, zie ook onder N.*
- Y Deze nieuwe wetgeving zal in de toelichting genoemd worden.*
- Z Deze zone wordt in een toelichtende figuur in de toelichting weergegeven, en er wordt beschreven dat hierbinnen geen grote concentraties aan personen zal plaatsvinden.*
- AA. Dit is niet noodzakelijk, gezien het feit dat grote concentraties niet te verwachten zijn gezien de toegestane bestemmingen. De milieuzone van 200m is op de plankaart weergegeven. Bij het benutten van een wijzigingsbevoegdheid, is een onderzoek/onderbouwing van de externe veiligheid noodzakelijk.*
- BB. Verwezen wordt naar de bovenstaande beantwoording onder V tot en met Z.*

4. Gemeente Teylingen

- A.** Gemeente Teylingen geeft te kennen geen opmerkingen op het voorontwerpbestemmingsplan "Boterhuispolder" te hebben, gezien het in overeenstemming is met het inrichtingsplan "De Polder in!" dat in samenwerking met de gemeente Teylingen is opgesteld.

Bijlage 7: Nota zienswijzen, september 2010

Nota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan “Boterhuispolder” Leiderdorp

**Versie
2 september 2010**

Samenvatting en beantwoording zienswijzen op bestemmingsplan Boterhuispolder

In het kader van de bestemmingsplanprocedure van Boterhuispolder volgens de Wet en het Besluit ruimtelijk ordening heeft het ontwerpbestemmingsplan voor 6 weken ter visie gelegen. Van 27 mei tot en met 7 juli 2010.

Tegen dit ontwerpbestemmingsplan zijn 11 zienswijzen ingediend. Dit document bevat een puntsgewijze samenvatting van de door de indieners gemaakte opmerkingen. Vervolgens is onder het kopje Reactie een beantwoording gegeven op de opmerkingen.

De zienswijzen zijn in de bijlagen bij dit document opgenomen.

Op basis van de ingediende zienswijzen is het bestemmingsplan op onderdelen aangepast. Uit deze notitie komt naar voren welke aanpassingen dit betreffen.

Zienswijzen

Zienswijze 1, mondeling op 1 juni 2010

- A. Indiener vraagt zich af of en hoe hij, met het oog op de aanwezige hoogspanningsverbinding en de bijbehorende stralingszone, in de toekomst op zijn perceel aan de Zijldijk 31 een kinderdagverblijf (of iets vergelijkbaars) kan vestigen;
- B. Indiener verzoekt de ligplaatsen voor boten, die door het Hoogheemraadschap zijn vergund, op te nemen in het bestemmingsplan;
- C. Indiener verzoekt in het bestemmingsplan de mogelijkheid op te nemen boten te stallen in de veldschuur.

Reactie

- A. *De stralingszone van de hoogspanningsverbinding loopt over ca. 2/3 van het perceel. Op het perceel ligt de bestemming "Agrarisch met waarden" hierin zijn diverse kleinschalige nevenactiviteiten toegestaan. Eén van deze nevenactiviteiten is het vestigen van een kleinschalig bedrijf (max. 8 werknemers) uit categorie 1 of 2 uit de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Een kinderdagverblijf/kinderopvang valt onder categorie 2. Op het deel waarover geen veiligheidszone ligt, is een kinderdagverblijf dus toegestaan. In het bestemmingsplan zal een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen, zodat wanneer de hoogspanningsverbinding verdwijnt of ondergronds komt te lopen, de veiligheidszone verwijderd resp. verkleind kan worden. Overleg met de netbeheerder en de betreffende Milieudienst zal hierbij wel verplicht worden gesteld;*
- B. *De jachthaven zal op de plankaart worden aangeduid en een plek krijgen in de regels;*
- C. *Middels een aanduiding zal dit toegestaan worden in het bestemmingsplan.*

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen voor het wijzigen of verwijderen van de veiligheidszone. Tevens zullen zowel de jachthaven als de botenstalling worden aangeduid op de plankaart.

Zienswijze 2, ontvangen Comité Doesburg, ingediend op 7 juni 2010

- A. Indiener geeft aan een zienswijze bij de provincie Zuid-Holland ingediend te hebben inzake de arbitraire scheiding tussen gronden van zeer hoge cultuurhistorische waarde en hoge cultuurhistorische waarde die in de provinciale Structuurvisie is vastgelegd;
- B. Indiener verzoekt om in het bestemmingsplan aan te geven dat ook de beplanting binnen de molencontour getoetst dient te worden;
- C. Indiener geeft aan dat er in de directe omgeving van de molen wel iets aan het groen gedaan mag worden ten goede van de windvang van de molen.

Reactie

- A. *De provincie heeft naar aanleiding van (onder andere) de zienswijze van de Stichting Comité Doesburg de kwaliteitskaart aangepast. Deze aangepaste kaart zal opgenomen worden in dit bestemmingsplan;*
- B. *Dit zal conform het verzoek worden opgenomen in de regels;*
- C. *Gezien het feit dat het plangebied niet in de directe omgeving van de molen gelegen is, wordt dit deel van de zienswijze buiten beschouwing gelaten.*

Gevolg voor het bestemmingsplan:

De regeling voor de molenbiotoop zal aangepast worden en de afbeelding met de gronden met zeer hoge en hoge cultuurhistorische waarde zal vervangen worden.

Zienswijze 3, ontvangen op 7 juni 2010

- A. Indiener verzoekt de strook waarop de aanduiding (-v) geprojecteerd is te verbreden van 10 naar 15 meter. Dit om de privacy en veiligheid bij de woning van de indiener te waarborgen;
- B. Ook wenst indiener afspraken te maken over een verlegging en verbreding van een sloot.

Reactie

- A. *Conform het verzoek van indiener zal de strook verbreed worden naar 15 meter;*
- B. *Indien de verbreding van de sloot op grond van de aanvrager plaats vindt, het Hoogheemraadschap hier positief tegenover staat en de kosten van de aanleg gedragen worden door de aanvrager, staat de gemeente Leiderdorp positief tegenover dit voorstel. Dit past direct binnen het bestemmingsplan. Wel is het mogelijk dat een vergunning op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap noodzakelijk is. In het kader van de uitvoering van het plan zal overleg plaatsvinden met de betreffende bewoners.*

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal de aanduiding (-v) op de plankaart verbreed worden van 10 naar 15 meter.

Zienswijze 4, Tennet, ontvangen op 14 juni 2010

- A. De netbeheerder van de hoogspanningsleidingen verheugt zich over het feit dat haar belangen voldoende zijn gewaarborgd in het bestemmingsplan. Als er inrichtingsplannen onder de verbinding worden ontwikkeld, wenst de beheerder bij de nadere uitwerking betrokken te worden.

Reactie

- A. *Bij inrichtingsplannen onder de betreffende hoogspanningsleidingen zal Tennet bij de planvorming en –uitwerking betrokken worden.*

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal de paragraaf externe veiligheid op dit punt worden aangevuld.

Zienswijze 5, Hoogheemraadschap van Rijnland, ontvangen op 14 juni 2010

Het Hoogheemraadschap van Rijnland geeft aan dat wanneer de in de zienswijze aangehaalde punten correct worden verwerkt, een positief wateradvies afgegeven kan worden. Het betreft de volgende punten:

- A. De kernzone van de waterkering dient alsnog opgenomen te worden op de verbeelding;
- B. Voor werken binnen de kern- en beschermingszone van de kering dient een keurvergunning te worden aangevraagd;
- C. De breedte van de waterlijn voor overige en hoofdwatgangen dienen te worden opgenomen te worden in de toelichting (resp. 4,1m en 7,1m);
- D. In de toelichting dient “Keur en beleidsregels 2006” vervangen te worden door “Keur en beleidsregels 2009”;
- E. Benadrukt wordt dat voor de berekening van het wateroppervlak uitgegaan dient te worden van het geldend waterpeil en niet van het grondoppervlak;

Reactie

- A. *De kernzone van de waterkering was reeds in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen met de dubbelbestemming “Waterstaat – Waterkering” en zal conform in het vastgestelde document worden opgenomen;*
- B. *Dit zal verwoord worden in de toelichting en de regels;*
- C. *Dit zal conform worden opgenomen in de toelichting;*
- D. *Deze aanpassing in de toelichting zal worden doorgevoerd;*

E. Bij het berekenen van het wateroppervlak is uitgegaan van het waterpeil, conform de opmerking van het Hoogheemraadschap.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

De door het Hoogheemraadschap voorgestelde wijzigingen (B t/m D) zullen worden doorgevoerd in het bestemmingsplan.

Zienswijze 6, per e-mail ontvangen op 6 juli 2010

- A. Indiener verzoekt op het perceel Zijlweg 38a ook een kwekerij in sierteeltproducten toe te staan;
- B. Indiener vraagt zich af of en in hoeverre bouwgrenzen en bouwvoorwaarden zijn veranderd ten opzichte van het voorgaande vigerende bestemmingsplan;
- C. Indiener vraagt zich af waar de specifieke bouwblokken gebleven zijn.

Reactie

A. Dit zal conform het verzoek worden toegestaan;

B. In het nu nog vigerende bestemmingsplan Boterhuispolder was de bebouwing slechts verbaal geregeld in de voorschriften (artikel 9 lid 1 sub a). Hierin waren inhoudsmaat en de goothoogte gesteld op 400m³ resp. 6 m bepaald, op voorwaarde dat het agrarische bedrijf een minimale bouwperceeloppervlakte heeft en de bedrijfswoning binnen 100m van de voorgrens van het perceel ligt.

In het nieuwe bestemmingsplan voor de Boterhuispolder is de goothoogte gelijk gebleven en de inhoudsmaat vergroot. Verder is uitgegaan van de huidige situatie ten aanzien van bedrijfswoningen. Hiertoe is aan de woning aan de Zijlweg 38a een bouwvlak toegekend;

C. Ten opzichte van het bestemmingsplan uit 1970 zijn er enkele verschillen in de bouwregeling. In het ontwerpbestemmingsplan Boterhuispolder is bij agrarische bedrijven een bedrijfswoning toegestaan, hieraan worden enkele voorwaarden verbonden met betrekking tot onder meer bouwhoogten en inhoudsmaten. Dit is toegestaan binnen het aangegeven bouwvlak.

Voor wat betreft bedrijfsbebouwing geldt dat de inhoud van gebouwen ten behoeve van niet-agrarische bedrijven en agrarische nevenbedrijven slechts is toegestaan tot ten hoogste 10% van de bestaande inhoud.

Op deze manier is enerzijds de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het landschap gewaarborgd en wordt anderzijds de bedrijfsuitvoering zo min mogelijk belemmerd.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Ter plaatse van de Zijlweg 38a wordt een kwekerij in sierteeltproducten toegestaan. Tevens zal het bouwvlak worden gewijzigd conform het bouwvlak zoals dit in het voorontwerpbestemmingsplan Boterhuispolder was opgenomen.

Zienswijze 7, Regionale Brandweer, ontvangen op 9 juli 2010

- A. De regionale brandweer geeft aan dat de ligging van de hogedrukaardgasleiding in het plangebied niet duidelijk is weergegeven en dat eventuele afstanden tot bebouwing en groepsrisico's hierdoor niet te beoordelen zijn.

Reactie

A. In de toelichting zal een afbeelding worden opgenomen met de ligging van de hogedrukaardgasleidingen. Deze liggen beide buiten het plangebied. Van één gasleiding valt de zakelijke rechtsstrook van 5 meter net binnen het plangebied. Dit zal op de verbeelding worden weergegeven.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal de zakelijke rechtsstrook op de verbeelding worden weergegeven en een kaart met de ligging van de hogedrukaardgasleidingen opgenomen worden in de toelichting.

Zienswijze 8, ontvangen op 6 juli 2010

- A. Deze zienswijze betreft een verzoek van een ontwikkelcombinatie die een aantal landgoederen wil realiseren binnen het plangebied. De combinatie verzoekt deze landgoederen toe te staan in het bestemmingsplan, omdat het zowel feitelijk als financieel een bijdrage kan leveren aan de invulling van het scenario "De Polder in!".

Reactie

- A. De raad heeft met het vaststellen van het scenario "de Polder in!" duidelijk gekozen voor geen nieuwe bebouwing. Er zal dan ook niet worden gekozen voor het mogelijk maken van landgoederen binnen dit plangebied.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Geen.

Zienswijze 9, ontvangen op 6 juli 2010

- A. Indiener geeft aan geen recreanten over zijn (voornamelijk agrarische) gronden te wensen;
B. Indiener geeft aan dat zijn melkveehouderijbedrijf voor een groot deel van de gronden in de Boterhuispolder afhankelijk is. Dit met het oog op weidegrond en quota's die worden berekend aan de hand van de beschikbare oppervlakten. Aanleg van paden en watergangen zou deze quota's negatief beïnvloeden;
C. Indiener wijst er op dat wanneer honden worden losgelaten in het gebied, dit negatieve effecten op het aanwezige vee kan hebben. Dit door verstoring, doding en overdragen van de parasiet Neospora Caninum via uitwerpselen;
D. Zowel pinken als stieren kunnen een grote negatieve invloed hebben op het plaatsgebonden risico;
E. Indiener is eerder toegezegd dat zodra de financiering rond zou zijn, overleg zou worden gevoerd met grondeigenaren en grondgebruikers over wat er zou moeten komen. Nu voelt indiener dat de plannen "koud op zijn bord" komen, alsof alles al in kannen en kruiken is.

Reactie

A t/m E.

Het bestemmingsplan Boterhuispolder staat de verschillende voorzieningen (zoals paden, picknicktafels) ten behoeve van recreatie in de polder toe. Dit laat onverlet dat het niet toegestaan is dergelijke voorzieningen aan te leggen zonder uitdrukkelijke overeenstemming met grondeigenaren en grondgebruikers.

Het realiseren van deze voorzieningen vindt plaats in nauw overleg met de grondeigenaren en grondgebruikers. Hierbij wordt aandacht besteed aan de punten onder A tot en met D van deze samenvatting. Dit overleg heeft nog niet plaatsgevonden. De financiering is nog niet geheel rond. De betrokkenen worden nog geïnformeerd zodra dit rond is.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Geen.

Zienswijze 10, mondeling op 6 juli 2010

De Milieudienst West-Holland heeft op 9 juli 2010 te kennen gegeven enkele aspecten aangepast te willen zien in het bestemmingsplan. Er is overeen gekomen dat de volgende aanpassingen zullen worden doorgevoerd, waarna de Milieudienst akkoord kan gaan met het plan:

- A. Artikel 18.2 zal gesplitst worden tussen veiligheidszones met betrekking tot straling (veiligheidszone leiding 1) en veiligheidszones met betrekking tot externe veiligheid (leiding 2 en vervoer gevaarlijke stoffen). Dit omdat in eerstgenoemde gevoelige functies niet zijn toegestaan, en binnen de twee andere geen kwetsbare of beperkt kwetsbare functies en objecten toegestaan zijn.
B. In de regels worden de begrippen "gevoelige functies", "kwetsbare objecten" en "beperkt kwetsbare objecten" opgenomen in de begripsbepaling;

- C. De toelichting wordt gescreend op vragen van de MDWH die hier nog in staan, hiervoor in de plaats komen de antwoorden op deze vragen;
- D. In de toelichting worden de veiligheidszones nader toegelicht;
- E. De ligging van de gasleidingen ten opzichte van het plangebied wordt nog éénmaal gecheckt en de resultaten worden verwoord in de toelichting.

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal de paragraaf externe veiligheid worden aangepast

Zienswijze 11, ontvangen op 29 juni 2010

De Gasunie heeft in schriftelijke zienswijze d.d. 29 juni 2010, kenmerk TAJW 10.1414 het volgende aangegeven:

- A. In de toelichting, paragraaf 4.5.2 'externe veiligheid' dienen, anticiperend op toekomstige wetgeving, de juiste gegevens over de nabij het plangebied liggende gasleidingen te worden opgenomen;
- B. De mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt leiden niet tot een significante toename van het groepsrisico binnen het plangebied.

Reactie

- A. *De in de zienswijze opgenomen gegevens zullen verwerkt worden in de betreffende paragraaf;*
- B. *Deze zinsnede zal opgenomen worden in de betreffende paragraaf.*

Gevolg voor het bestemmingsplan:

Naar aanleiding van deze zienswijze zal de paragraaf externe veiligheid worden aangepast.